

**VERDE
ROZALIA**

**VERDE
TEODOR**

MONOGRAFIA MUNICIPIULUI

ONEȘTI

– în date și evenimente –

Iunie 2003

PREFAȚĂ

Motto:

„**TRECUTUL** e rășina miraculoasă în care arde făclia ISTORIEI ca să întrețină căldura permanentului AZI și să lumineze calea lui MĂINE”...

Dumitru ALMAȘ

ONEȘTIUL, binecuvântat de **Dumnezeu** și sfințit de oamenii săi are „frumoasa mândrie” de a fi puțin altfel decât celelalte orașe... O demonstrează mai ales **PREZENTUL**, născut dintr-un trecut ce ne oferă multiple exemple de patriotism.

Ultimul deceniu, cunoscut ca perioadă de tranziție de la un sistem totalitar la democrație, a impus cetățenilor o permanentă schimbare a mentalității, ancorată în realitățile democrației europene.

Așa se face că și printre noi s-au găsit oameni care să considere că istoria locală, tradițiile, cartea, informarea trebuie să ocupe un loc important în viața noastră.

Recuperarea trecutului istoric local, reabilitarea și reconsiderarea imaginii personalităților născute pe aceste meleaguri, care și-au lăsat amprenta asupra existenței socio-culturale și materiale, se vor bucura de un sprijin permanent din partea autorităților locale.

Cunoscând istoria și tradițiile locale, prețuim mai mult prezentul și apreciem cum se cuvine contribuțiile de valoare din toate domeniile, contribuții armonios integrate în patrimoniul material și spiritual zonal și al țării, salvând, astfel, din uitare **OAMENI** și **LOCURI**.

După o muncă asiduă de cercetare de mai multe decenii făcută cu multă pasiune, autorii prezentei monografii consemnează evenimentele cruciale din care s-a plămădit istoria Oneștiului și a împrejurimilor sale, din cele mai vechi timpuri și până astăzi.

Lucrarea, cuprinzând un mare volum date și fapte, adunate cu multă osteneală pe calea studiului documentelor de arhivă, bibliotecă și muzeu, constituie o sursă de informare pentru o bună cunoaștere a Oneștiului și a împrejurimilor sale din punct de vedere economic, politic, istoric, așezare geografică, vocație culturală etc.

Monografia municipiului Onești în date apare ca o necesitate de informare a cititorului care își leagă numele de aceste meleaguri, fiind un instrument de lucru cu o valoare documentară deosebită, utilă în primul rând elevilor și cadrelor didactice și celor care lucrează în domeniul cercetării și culturii.

Azi, în ciuda problemelor financiare cu care ne confruntăm, susținerea editării unei monografii locale ce își propune promovarea valorilor culturale este o lecție de patriotism demnă de urmat.

Primarul Municipiului Onești
Ing. Emil LEMNARU

Cuvânt înainte către cititori

Municipiul Onești, așezat la confluența Trotușului cu Oituzul, Cașinul și Tazlăul, este astăzi un oraș modern, cu locuitori ce stăpânesc diferite meserii, cu un înalt grad de cultură și civilizație.

Poposind, cu aproape jumătate de veac, pe aceste meleaguri de istorie și legendă, am căutat să le cunoaștem trecutul, să luăm parte la frământările prezentului și prefigurarea viitorului.

Pornind de la ideea că legenda înfrumusețează istoria, că legenda mărește atracția omului spre istorie, am căutat să punem în slujba acestei idei ceea ce ni s-a transmis despre locurile, oamenii și faptele lor de vitejie petrecute pe aceste meleaguri.

Alături de obiectele muzeistice și de documente, legendele și monumentele istorice au rostul de a-i face pe oameni să cunoască și să îndrăgească istoria poporului român, pornind de la cunoașterea istoriei locale.

De-a lungul secolelor, au existat aici așezări durabile, iar localitățile noi nu au apărut întâmplător. Aici s-a trăit întotdeauna, condițiile naturale au fost favorabile și au existat așezări viabile. Viața nouă, cu toate atributele ei, s-a statornicit pentru totdeauna pe această vatră.

În ultimul deceniu al secolului XX-lea, au fost realizate frumoase edificii, adevărate opere de arhitectură: sediile unor bănci, sediul Casei de Economii și mai ales, sediul Bibliotecii „Radu Rosetti”. Ceea ce va încununa șirul construcțiilor monumentale, va fi noul sediu al Primăriei municipiului Onești.

Municipiul Onești, cu trecutul său glorios, cu prezentul și viitorul său, poate și trebuie să fie cunoscut, atât de contemporanii noștri, cât și de cei care vor veni după noi. Lucrarea de față are acest scop.

Am pornit la drum pentru realizarea acestei monografii, în dorința de a insufla cititorilor oneșteni, mândria și respectul pentru locurile în care trăiesc.

Această monografie este rodul muncii de mai multe decenii, de adunare și selectare a materialelor de arhivă, muzeu, bibliotecă. Cercetarea a fost făcută la Arhivele Statului Bacău, în bibliotecă din Iași, Cluj și în Biblioteca „Radu Rosetti” din Onești. Cercetarea materialelor și redactarea lucrării a fost făcută împreună cu soțul meu, ing. Verde Teodor. Un exemplar, în manuscris, a fost pus la dispoziția cititorilor Bibliotecii „Radu Rosetti”, încă din vara anului 1999.

Pentru a fi citită de cei ce doresc să cunoască trecutul acestei așezări, am considerat necesară publicarea acestei lucrări.

Materializarea acestei dorințe s-a realizat cu acordul și sprijinul Primăriei Municipiului Onești.

Mulțumim și pe această cale, d-lui Primar, Ing. EMIL LEMNARU și d-lui Viceprimar IOAN NEGOIȚĂ, pentru care avem o deosebită considerație pentru tot ce au făcut și vor face pentru locuitorii acestei așezări.

Această monografie se vrea a fi o punte de legătură între trecut și viitor. Răsfoind cartea, cei contemporani cu evenimentele își vor reîmprospăta amintirile, iar cei tineri vor descoperi cum a apărut și s-a ridicat și dezvoltat orașul lor, până a ajuns un municipiu, o bijuterie în șirul orașelor românești.

Este cel mai frumos, cel mai curat și mai bine administrat oraș din România.

Introducere

La poalele Carpaților Moldovei, în bazinul inferior al râului Trotuș, se întinde Depresiunea Tazlău - Cașin, sau Depresiunea Oneștilor. În partea sudică a depresiunii, la o altitudine de 200 de metri, la punctul de întretăiere a văilor Cașinului, Oituzului și Tazlăului cu Trotușul și la întretăierea a două drumuri comerciale Adjud - Ghimeș și Bacău - Oituz - Brașov, se află așezat orașul **Onești**. Coordonatele geografice ale municipiului Onești sunt: 26⁰, 47' longitudine estică și 46⁰, 13' latitudine nordică.

Altitudinea cea mai coborâtă, de 180 m, se înregistrează în partea de sud – est a orașului, pe valea Trotușului, iar cea mai ridicată de 240 m, în sud-vest, la poalele dealului Cuciur.

Râul Trotuș are o lungime de 162 km și izvorăște din munții Ciucului, la câțiva kilometri de localitatea Făgețel. Are un debit anual de 28 m³/sec, lățimea apei atingând limita maximă de 70 m, iar lățimea albiei 350 m. În dreptul municipiului Onești, primește pe partea stângă, ca afluent, Tazlăul (85 km), iar în partea dreaptă râul Oituz (59,5 km) și râul Cașin (45 km).

Oneștiul este înconjurat de coline domoale, acoperite de păduri de fag și stejar, din mijlocul cărora se ridică singura înălțime mai proeminentă, dealul Perchiului.

La nord-vest se învecinează cu localitățile Bârsănești (la 12 km de Onești) și Helegiu (la 14 km), la sud-est cu localitățile Ștefan cel Mare (la 10 km) și Căiuți (la 14 km), la nord-est cu Gura Văii (la 8 km), la vest cu Târgu-Trotuș (la 8 km), la sud-vest cu localitățile Bogdănești (la 10 km) și Oituz (la 15 km).

Prin așezarea sa la o importantă răscruce de drumuri și prin condițiile de trai pe care le oferă văile fertile, această depresiune a fost întotdeauna prielnică așezărilor omenești. Numeroaselor așezări actuale, ce se află în această depresiune, le corespund adeseori, resturi ale unor așezări din trecut, datând din cele mai vechi faze ale neoliticului (Malu, Belci, Viișoara, Borzești), din epoca bronzului (Slobozia, Borzești, Bogdănești) și din epoca fierului (Slobozia, Gura Văii, Florești), daco-geții fiind purtătorii acestei civilizații pe aceste meleaguri.

Oneștiul și așezările din jurul lui au fost în primul rând, așezări cu caracter agricol, fiind mult timp în stăpânirea diferiților feudali locali, sau veniți din altă parte. Unii dintre domnitorii Moldovei, Alexandru cel Bun, Bogdan al II-lea, Ștefan cel Mare, Gheorghe Ștefan, au fost stăpânii pământurilor de pe văile celor patru râuri și numele lor le găsim menționate în documentele vremii.

După tradiție, Borzeștiul este locul de naștere al lui Ștefan cel Mare.

Prin așezarea lor geografică și rezerva de oșteni credincioși, aceste locuri au avut o importantă poziție strategică pentru domnii Moldovei.

Trecătorile de pe văile Oituz, Uz și Trotuș au funcționat ca punți de legătură între cele două versante ale Carpaților, având un important rol militar și comercial.

Trecătoarea Oituz situată între culmile sudice ale munților Nemira și cele nordice ale munților Vrancei, cu altitudinea de 863 m, face legătura între depresiunea Oneștilor și depresiunea Bârsei.

Oneștiul era loc de popas pentru oierii vrânceni, munteni și transilvăneni, coborâți cu turmele din munții și plaiurile învecinate, în drumul lor spre iernat, ce ajungea până în Dobrogea. Bogățiile naturale (sare, petrol, cărbune, ape minerale, păduri, pășuni, livezi, lanuri de cereale) au dus la dezvoltarea economică a acestor locuri, începând mai ales cu sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX. Peisajul muntos, îmbrăcat cu păduri de stejar, fag și brad, dealurile acoperite cu livezi de pomi și viță de vie, pașiștile și pășunile verzi, lanurile cu cereale, luncile râurilor, dau o priveliște încântătoare acestor locuri.

Pe o rază de circa 30 km de Onești, se află foarte multe puncte turistice. Între acestea menționăm: valea Cașinului, cu punctele Scutaru, Țărcătoarea, Mănăstirea Cașin; valea Oituzului cu punctul Poiana Sărată, apoi Bogdănești, dealul Măgura de lângă Târgu Ocna; complexul de la Poiana Uzului, stațiunea Slănic Moldova și parcul dendrologic de la Dofteana.

Stațiunea Slănic Moldova este așezată pe râul Slănic, care își are obârșia sub munții Șandru-Nemira, având o lungime de 28 km și care se varsă la Târgu Ocna, în Troțuș. Stațiunea este situată la o altitudine de 530 m, între pădurile răcoroase de fag, mesteacăn și molid, de pe înălțimile Pufu, Tabla, Șandru și Dobru. Stațiunea oferă nu numai un admirabil cadru natural, ci și numeroase izvoare de ape minerale care și-au câștigat o faimă de mai bine de un veac și i-au adus stațiunii supranumele de „PERLA MOLDOVEI”. Stațiunea se află la 18 km distanță de Târgu Ocna și la 32 km de Onești.

Actualul oraș Onești a cunoscut două etape principale în evoluția sa: forma rurală, până în 1956 și forma urbană, după 1956. Odată cu dezvoltarea industrială, după 1956, Oneștiul devine cea mai importantă localitate de pe Valea Troțușului și al doilea centru industrial al județului Bacău. Așezarea geografică, bogățiile și frumusețile naturale, activitatea oamenilor care au trăit pe aceste meleaguri, au favorizat desfășurarea unor evenimente deosebite.

Lucrarea de față își propune să prezinte în mod cronologic evenimentele care s-au desfășurat în aceste locuri, din cele mai vechi timpuri, până în zilele noastre.

Teritoriul oneștean care face obiectul acestei lucrări cuprinde, pe lângă orașul Onești, comunele suburbane Gura Văii cu satele componente (Gura Văii, Capăta, Dumbrava, Motocești, Paltinata, Temelia) și Ștefan cel Mare cu satele componente (Ștefan cel Mare, Bogdana, Buciumi, Gutinaș, Negoiești, Răcăuți, Rădeana, Viișoara).

Această lucrare se dorește a fi o sursă de informații pentru cei dornici să cunoască trecutul acestor locuri atât de frumoase și de bogate în fapte istorice. Desigur, a porni la reconstituirea istoriei unui oraș, fie ea și numai pe baza datelor mai importante, nu este un lucru ușor. Ne-am străduit să prezentăm cât mai veridic și corect datele istorice care ne-au stat la îndemână și care sunt susținute de probe scrise.

Este de datoria celor care ne urmează ca, pornind de la datele acestei lucrări, să corecteze eventualele erori și omisiuni și să-și aducă contribuția la scrierea istoriei orașului nostru drag.

Orice completare, evident susținută de documente, va fi binevenită.

NEOLITICUL ȘI ENEOLITICUL 5500 – 2700 / 2500 î. Hr. PERIOADA DE TRANZIȚIE DE LA NEO – ENEOLITIC LA EPOCA BRONZULUI 2700 / 2500 – 2000 î. Hr.

Deasupra cartierului Malu al orașului Onești, pe malul drept al râului Cașin, au fost descoperite resturi de cultură materială a unei așezări din perioada neoliticului. Menționăm printre acestea, fragmente de vase din pastă amestecată cu pleavă, bogat ornamentate cu motive pictate în spirală, care aparțin fazei B a culturii Cucuteni. Din același loc provin câteva vârfuri de săgeți din silex, de formă triunghiulară, cu baza concavă și bucăți de lipitură arsă cu urme de nuiete.

Cultura Cucuteni este creația unor triburi, ale căror îndeletniciri principale erau cultivarea primitivă a plantelor, creșterea animalelor și vânatul.

Cultura Cucuteni (a doua jumătate a mileniului 4 - începutul mileniului 3 î.Hr) este una din cele mai strălucite mărturii eneolitice europene și a fost numită după numele așezării neolitice de pe înălțimea Cetățuia, de lângă Cucuteni, jud. Iași.

Rămășițele unei așezări neolitice, care constau în vetre de foc și fragmente de ceramică, care se încadrează în faza B a culturii Cucuteni, s-au găsit în partea de vest a satului Corbu și în imediata lui apropiere, la punctul Piscul Corbului (comuna Ștefan cel Mare).

La nord-est de cartierul Slobozia, pe teritoriul tăiat de terasa Tazlăului, s-au scos la iveală urme de locuire neolitică, care constau din resturi de ceramică pictată și unelte de cremene.

În locul numit de localnici „La Siliște”, în raza satului Gutinaș, s-au descoperit multe fragmente de ceramică ce se încadrează în faza B a culturii Cucuteni.

În anii 1969-1971 au fost continuate săpăturile la stațiunea arheologică situată la punctul Pătrășcani, din Gura Văii (lucrările arheologice au început în anul 1962). Cel mai vechi nivel de locuire aparține civilizației Cucuteni A2, din care au fost recoltate numeroase fragmente ceramice cu decor bicrom și tricrom, unelte de silex, piatră, os, obiecte de podoabă, idoli antropomorfi și zoomorfi.

Prin pasul Oituz au avansat spre vest, în sudul Transilvaniei, purtătorii culturii Cucuteni.

EPOCA BRONZULUI 2000-1200 î. Hr.

În partea de vest a orașului, la punctul numit „Varnița”, situat pe terasa medie a Trotușului, au fost semnalate rămășițele unei așezări din epoca bronzului. Aceste resturi constau mai ales din ceramica specifică culturii Monteoru. Vasele sunt făcute dintr-o pastă cenușie amestecată cu cioburi pisate. Fragmentele de vase sunt în cea mai mare parte de culoare cenușie închisă.

Motivele ornamentale constau din linii oblice sau orizontale, incizate pe corpul vasului; uneori inciziile sunt dispuse în benzi de două, trei linii formând ziz-zaguri, sau unghiuri așezate sub o linie, sau o bandă de linii orizontale ce marchează gâtul vasului.

O altă grupă de ornamente o reprezintă benzile în relief, compuse din două, trei linii. Au fost scoase la iveală și câteva instrumente de os și cuțite de piatră încovoiate.

La Borzești, pe partea dreaptă a Trotușului, între Rafinărie și Combinatul Chimic Borzești (azi CHIMCOMPLEX), se găsește o stațiune din epoca bronzului. În urma unor săpături au apărut urme de locuințe aparținând culturii Monteoru. Pe malul drept al râului Cașin, la nord de satul Răcăuți și în imediata lui vecinătate, a fost descoperită, la punctul „Rupturi”, o stațiune din epoca bronzului.

La Gura Văii au fost descoperite, pe dealul Mirăuța, situat pe malul stâng al Trotușului, resturile unei așezări din epoca bronzului.

Cercetări arheologice efectuate tot în așezarea Gura Văii, în anul 1970, au dus la descoperirea unui mormânt de înhumare, specific culturii Monteoru. În mormântul rectangular, cu laturile 1,80 m x 0,80 m, s-

au găsit: un schelet aparținând unui adult, un topor prelucrat dintr-o gresie albicioasă, cu tonuri vineții, de formă ovoidală, patru vase de lut (vas de lut, strachină de lut, ceașcă de lut și pahar de lut).

Cultura Monteoru este o cultură caracteristică epocii bronzului și numele ei provine de la localitatea Sărata-Monteoru, astăzi comuna Merei, județul Buzău. Ea s-a dezvoltat în bazinul superior al Dâmboviței și bazinul superior al Buzăului, fiind caracteristică regiunilor de dealuri de la cotul Carpaților. De aici ea s-a răspândit în Moldova și mai departe, pe drumurile Troțușului și Oituzului, purtătorii culturii Monteoru au pătruns dincolo de munți, în Transilvania.

EPOCA FIERULUI 1200 î. Hr – 106 d. Hr
Prima vârstă a fierului (HALLSTATT), 1200 – 450/300 î. Hr.
A doua etapă a fierului (LA TÉNE), 450/300 î. Hr – 106 d. Hr.
EPOCA ROMANĂ 106 - 300

În partea de nord-vest a cartierului Slobozia, se găsește o așezare din prima perioadă a epocii fierului. Aici s-au descoperit o necropolă de incinerare, material ceramic, obiecte de metal (cuțite din fier, cu lama ușor curbată, sau cu lama mult curbată).

În imediata vecinătate a confluenței Oituzului cu Troțușul, s-au descoperit așezări arheologice din a doua perioadă a epocii fierului – perioada La Tène. (Prima perioadă a epocii fierului a fost denumită după numele localității Hallstatt din Austria, unde a fost descoperită și cercetată o vastă necropolă - 1270 de morminte - cu numeroase obiecte din bronz și fier caracteristice epocii. A doua perioadă a fierului este numită convențional după localitatea La Tène, de pe malul lacului Neuchatel din Elveția, unde a fost descoperită o așezare caracteristică acestei perioade).

La punctul „Strâmba” s-au identificat resturile unei așezări din latenui geto-dacic. S-au descoperit fragmentele ceramice de tradiție geto-dacică, care au culoare cărămizie, decorate cu brâu alb, lucrute de mână și o altă categorie de ceramică, de culoare cenușie, din pastă fină, lucrată la roată.

La Vișoara de găsește o așezare din perioada geto-dacică, situată pe malul stâng al pârâului Văratice. Au putut fi observate fragmente de ceramică, rășnițe, urmele a trei bordeie. Tot aici s-au găsit monede antice grecești, ale orașelor Dyrrhachium și Apollonia. (Apollonia – oraș grecesc la Marea Neagră, pe țărmul de sud al actualului golf Burgas, întemeiat la începutul secolului VI î. Hr; Dyrrhachium – colonie grecească de pe țărmul de est al Mării Adriatice, întemeiată probabil în anul 627 î. Hr.)

Aceste tezaure constituie o dovadă a legăturilor de schimb cu orașele grecești din Dobrogea, în această perioadă. Ele dovedesc circulația mărfurilor grecești spre Transilvania, pe drumul din sudul Moldovei, care de la Bârboși, ducea pe valea Siretului în sus, iar de la Poiana urca pe valea Troțușului până la pasul Oituz, de unde trecea în Transilvania. În perioada romană, acest drum denumit „Via Angusta” era străjuit de cele două castre de la Brețcu (Covasna) și Poiana Nicorești (Galați).

Ptolemeu (cca 90 – 168), astronom și geograf grec, în lucrarea sa „Geographia”, dă un catalog cu 44 de nume de localități dacice – dave, printre care, la răsărit de Carpați: Petrodava, Piroboridava, Utidava.

Arheologul Nicolae Gastar identifică Utidava cu cetățuia Titelca – Tisești, iar istoricul Constantin C. Giurescu (1901 – 1977) o localizează tot pe valea râului Troțuș, însă ceva mai la sud de Târgu Ocna, la confluența Oituzului cu Troțușul (această confluență are loc în dreptul orașului Onești).

Monede romane au fost descoperite la punctul numit „Siliște” din comuna Gura Văii, în urma săpăturilor arheologice din vara anului 1962. A fost descoperit un vas de lut cu 16 monezi din argint (denari), emisiuni ale lui Marc Antonius, Vitellius și Vespasianus.

În toamna anului 1978, în locuința săteanului Petrică P. Iftinca din satul Buciumi, a fost descoperită o rășniță foarte veche, din tuf vulcanic, o rășniță dacică din perioada cuprinsă între secolele I î. Hr. și IV d. Hr.

În toamna anului 105, armatele romane atacă fortificațiile lui Decebal din masivul Orăștiei, înaintând din trei părți, prin Banat, pe valea Oituzului dinspre Moldova și pe valea Oltului.

Cu toate că în secolele II și III, Dacia era în stăpânire romană, teritoriul actualului municipiu Onești se afla în afara provinciei romane, dar era sub influența acesteia.

PERIOADA DE TRECERE LA FEUDALISM (PERIOADA PREFEUDALĂ) 300 – 1300

Această perioadă este caracterizată prin: desăvârșirea formării poporului român și a limbii române și prin trecerea și stabilirea vremelnică pe teritoriul fostei Dacii, a unor populații migratoare.

Trecătorile din văile Oituz, Uz și Troțuș-Ghimeș au funcționat ca punți de legătură între cele două versante carpatice, iar aria de convergență a lor la Onești, a făcut din acesta un important nod de căi de comunicație și o zonă intens locuită de populația românească în secolele VI-XI.

În această microregiune, în care a fost evidențiată, prin cercetări arheologice, o continuitate multimilenară de viață omenească, au fost descoperite mai multe așezări din secolele VI-XI, perioadă istorică deosebit de importantă pentru formarea și afirmarea poporului român.

Dintre așezările din zona Troțuș–Oituz, din secolele VI-XI menționăm câteva și anume:

- la sud de municipiul Onești, pe terasa inferioară din dreapta Oituzului, între șosea și punctul „Valea Râului”, unde s-au descoperit fragmente ceramice caracteristice secolelor VI-VII;
- la Gura Văii, pe terasa inferioară a Tazlăului Mare, în dreapta pârâului „Gura Văii”, în punctul numit „Ciortea”; aici s-au descoperit mai multe fragmente ceramice, care provin din vase tip borcan. Caracteristicile materialului recoltat permite atribuirea acestei așezări secolelor VI-VII;
- la Borzești, la câteva sute de metri nord de ctitoria lui Ștefan cel Mare, au fost descoperite resturile unei așezări din secolele IX-X. Materialul ceramic recoltat, constând din fragmente de vase lucrate în majoritate la roată, dintr-o pastă de lut bună și ornamentate cu striuri drepte și vălurite, demonstrează existența în acel loc a unui sat românesc din secolele IX-X.
- la circa 1 km nord de satul Gura Văii, în punctul „Dealul la coșuri”, unde au fost găsite fragmente ceramice din vase borcan, ornamentate cu striuri drepte și vălurite. Analiza materialului ceramic descoperit, atestă existența în acel loc a unui sat românesc din secolele VIII-IX;
- în satul Vișoara, comuna Târgu-Troțuș, unde au fost descoperite numeroase fragmente ceramice, provenind din vase de lut lucrate cu mâna și la roată. Caracteristicile materialului ceramic descoperit (forma vaselor, tehnica de prelucrare, motivele ornamentale) ne arată că în acel loc a existat o așezare, un sat românesc, care poate fi atribuit secolelor VIII-IX. Fragmente ceramice cu aceleași caracteristici, provenind din secolele VIII-IX, au fost descoperite pe terasa superioară din dreapta râului Oituz, la circa 1-1,5 km de satul Bogdănești, pe locul numit „Todoscanu”.
- La Oituz, la punctul Bâta, unde au fost descoperite cantități mari de ceramică și câteva unelte și obiecte. Marea majoritate a ceramicii provine din vase lucrate la roată, frumos ornamentate cu linii drepte și vălurite. Analiza întregului inventar descoperit a dus la concluzia că, în punctul Bâta-Oituz a existat o întinsă așezare din secolele VIII-XI, cu două nivele de dezvoltare: o fază care a fost atribuită secolelor VIII-IX și o a doua fază în secolele X-XI. Cele două faze culturale evidențiază un fond de dezvoltare de-a lungul a circa trei secole în același loc.

Cele câteva așezări menționate din zona Troțuș-Oituz, dovedesc că pe teritoriul actual al orașului Onești au existat numeroase sate locuite de populație autohtonă, care din secolul al VIII-lea se cristalizează deja ca populație românească.

Trecătorile Oituz și Troțuș-Ghimeș, cu deschidere în toate direcțiile, au favorizat invazia popoarelor migratoare. Slavii, în cadrul procesului de infiltrare lentă, au trecut pe aici, fiind în drum spre Țara Bârsei și au conviețuit mai multă vreme cu populația băștinașă. Uzii și cumanii, popoare turcice, au locuit o vreme mai îndelungată pe valea Troțușului (de la jumătatea secolului al XI-lea, până la năvălirea tătarilor în anul 1241) și probabil erau destul de numeroși din moment ce au lăsat toponimice: Comănești, Oituz, Poiana Uzului etc.

1241. Armata mongolă condusă de Bochetor, după ce a distrus episcopia Cumaniei de pe Milcov și a înfrânt rezistența pe care românii (karolaugii, adică „românii negri”) au încercat să i-o opună pe Siret, au trecut prin pasul Oituz în sudul Transilvaniei, lăsând în urmă-i un șir de orașe în ruine fumegânde. Tătarii, trecând culmile Oituzului, probabil că au stăpânit teritoriile de pe Valea Troțușului o perioadă mai îndelungată (1241-1359).

Populația autohtonă a locuit în case de chirpici, sau de lemn (nuiele, bârne sau scânduri), grupate în așezări de tip cetățuie, așezate în general pe terase înalte, iar mai târziu au coborât pe terasele inferioare. În orice caz, pe timpul migrațiilor au trăit mai mult în părțile muntoase.

EPOCA FEUDALĂ (EPOCA MEDIEVALĂ)

1345-1347. Prin pasul Oituz a trecut oastea secuilor condusă de Andrei Lakfi, care-i înfrânge pe tătari. Pentru întărirea dominației asupra acestor teritorii, regele maghiar Ludovic I a numit în fruntea lor pe Dragoș, un feudal român din Maramureș, care pătrunde în Moldova tot prin pasul Oituz, în 1347, ca un înalt dregător regal. Legenda i-a acordat titlul de voievodul descălecător. Zona trotușeană aparține acestei „mărci” de hotar aflată sub control maghiar.

1359. Voievodul Bogdan din Maramureș trece în Moldova, alungă pe fii lui Sas și este recunoscut de feodalii locali ca Voievod și Domn.

Radu Rosetti (1853-1926), spijinindu-se pe documente și mărturiile literaturii orale, reconstituie în romanul istoric „Cu paloșul”, dramaticele evenimente ce preced încheierea primului stat feudal centralizat pe teritoriile locuite de români, la est de Carpați. În capitolul IV „Un popas de cărauși sub Perchiu”, acțiunea romanului se petrece pe locuri din împrejurimile Oneștiului, așa cum menționează și autorul, făcând referiri la prezent: „Acei din cititorii mei care au fost la Târgul Ocnei își aduc negreșit aminte de Perchiu, dealul din fața Oneștilor... Acum 550 de ani, ca și astăzi, drumul la Târgu Trotuș și la Ocnă trecea sub poala Perchiului și miile de cărauși care aduceau sare în toate unghiurile zării, făceau acolo, când drumul era bun, popasuri de amiază, iar când drumul era desfundat de ploie, pe cel de noapte.” Căpitanul Mișu și oamenii săi se află în slujba lui Bogdan și pregătesc venirea lui în Moldova. Mișu, sub numele de Păunașul Codrilor, luptă împotriva nedreptăților și oprește trecerea bogățiilor, a aurului Moldovei, pe care le trimitea Sas peste munți, regelui Ungariei. „Aproape de vârful Capătei, în mijlocul unei poieni din Cirtolom, drumul ce ducea de la Borzești pe Trotuș, la Răcăciuni pe Siret, se vedea un rateș mare de piatră acoperit cu șindrilă. „La crâșmă sosește Mișu care-i spune Vidrei, hangița și iubita lui: Vidro, de mult tânjesc după tine; acum trei zile veneam de pe Oituz aicea, plin de dorul tău, cu gândul să petrec câteva zile cu tine când, la Onești, am primit vestea că părintele mă caută peste tot locul și că Sas iar trimite bani din țară peste munți.”

În anii domniei lui Bogdan I, acesta a avut de luptat împotriva regelui Ungariei, Ludovic de Anjou, care voia să-l restabilească pe Balș (fiul lui Sas) ca domn al Moldovei și de a aduce această țară în situația de supunere față de coroana maghiară. Aceste expediții ale regelui ungar s-au izbit de împotrivirea hotărâtă a populației. După recunoașterea lui Bogdan ca domn al Moldovei, acesta a avut de luptat împotriva craiului Lajos (Ludovic de Anjou), care trece munții cu oaste „... o altă oaste ungurească stă la Brețcu gata să năvălească pe Oituz”. Pentru apărarea gliei strămoșești s-a ridicat la luptă tot poporul: „Oituzul era păzit de 2000 de oameni domnești și țărani strânși de pe Oituz, Trotuș și Tazlău”. Apoi oastea ungurească, care pătrunsese pe valea Oituzului, a fost lovită de români, fără veste, sub Măgheruș și puțini dintre năvălitori au reușit să scape.

1400-1432. Domnia lui Alexandru cel Bun în Moldova.

Alexandru cel Bun a fost proprietarul terenurilor din lunca Trotușului și Cașinului.

1408. Trotușul este menționat ca punct de vamă, în privilegiu comercial acordat Liovului, (azi orașul Lvov din Ucraina) de către Alexandru cel Bun.

1410, martie, 15. Prin hrisovul din această dată, Alexandru cel Bun dăruiește lui Domocuș stolnicul și fraților săi Blaj și Iacobi, fii lui Ghelebi Miclouș, satele Grozești, Stănișorești, Lăslăuți (Lasloviți) și Stănești, aflate în văile Trotușului și Cașinului.

Stănișorești, Lăslăuți și Stănești sunt foste sate în apropiere sau pe teritoriul satului Oituz.

1436. După unii autori, acesta este anul probabil al nașterii lui Ștefan cel Mare, la Borzești, părinții lui fiind Bogdan, fiul cel mic al lui Alexandru cel Bun și Oltea, sau Maria (ambele nume se găsesc alternate în documente). Probabil, numele de Maria este primit în călugărie după moartea soțului ei.

Maria-Oltea, mama lui Ștefan cel Mare, a avut ca frate pe Vlaicu, unul din principalii consilieri ai fiului său. Ca nume de persoană, Vlaicu era obișnuit în Muntenia, ceea ce ar fi o dovadă că soția lui Bogdan

al II-lea era originară din Țara Românească. Vlaicu a avut un fiu, Duma, ambii cu proprietăți pe Trotuș, donate probabil de Bogdan al II-lea și întărite de Ștefan cel Mare.

În „Enciclopedia geografică a României”, Ed. Științifică și Enciclopedică 1982, la pagina 235 se afirmă: „O deosebită înflorire a cunoscut Moldova în timpul lui Ștefan cel Mare, născut la Borzești”.

Argumentele pe care le aduc unii istorici, că Borzeștiul este locul de naștere a lui Ștefan cel Mare, sunt următoarele:

1. inscripția de pe fațada de apus a bisericii din Borzești, care arată că biserica a fost zidită „întru-rugă sieși și întru pomenirea răposaiilor moși și părinți ai lor”;
2. biserica din Borzești este aproape singura biserică zidită de Ștefan cel Mare, nu într-un oraș, sau pe câmp de luptă, ci într-un sat;
3. pe o Evangheliie a bisericii din Borzești s-a găsit însemnarea: „Acest tetraevanghel l-a cumpărat domnul Io Ștefan Voievod, fiul lui Bogdan Voievod și al Oltei și l-a așezat în ruga sa în biserica din Borzești pe Trotuș, ca să-i fie lui pomenire neclintită cât va fi această biserică”;
4. tradiția populară indică acest loc ca locul său de naștere:

„Se spune din bătrâni că în vremurile acelea a trecut prin meleagurile estea un voievod mândru, cu oaste multă. Apucându-l noaptea pe acolo, s-a abătut el și cu curtea lui în satul ista, Borzești, cu gândul să mâne la vreo casă de creștin. Numai iacă, aude că în sat, nu tare demult, murise preotul și preoteasa rămăsese tânără și frumoasă. Voievodul a tras la preoteasă. În zori de zi, voievodul a purces la drum, spre casă, lăsând preotesei drept dar, un inel de aur, cu coroana țării și cu iscălitura lui pe el. De acolo, a trecut o vreme îndelungată. Preoteasa a făcut un băiet și-i puse numele de Ștefan, un băiet bălăior, avalnic (neastâmpărat) și cu prube de om mare. Măsa, văzându-l că samănă cu tată-său, îl crescă cu mare băgare de samă, povestindu-i adesea că are să se facă împărat. Acu, Ștefan ajunsese ca de 10 ani, voinic și frumos cum rar se vede și se juca pe tăpșanul ista, unde-i biserica acu, în preajma stejarului. Era cu mai mulți băieți, mai mari și mai mititei și se jucau de-a soldații. Luptându-se așa, numai că prinde un vrăjmas. Îl leagă burduf, îl acată de o creangă a stejarului și-l spânzură. Lupta a mers înainte și până să se întoarcă, băietul muri. Oamenii satului au bănuit că Ștefan l-a omorât, că doar el fusese împăratul soldaților, că el îl judecase. Numai că mi-l iau pe Ștefan, cu măsa cu tot și cu oamenii din sat și purced spre Suceava, să-l judece la domnie. Ajungând acolo, se pun boierii să-l judece. Numai ce vine ștafetă de la Vodă, ca să se lase de judecat și pe oameni să-i trimită pe la vetrele lor. Preoteasa arătase lui Vodă inelul și Vodă văzând pe fiu-său așa de isteț încă de mic, l-a luat pe lângă el de-a crescut mare, de-a ajuns și el Vodă, de-a bătut toate liftele, de-a făcut atâtea biserici și mănăstiri.”

Despre copilăria lui Ștefan cel Mare la Borzești, povestește și scriitorul Alexandru Mitru (1914-1989), în povestirea sa „Sabia de foc”. La jocurile băieților din Borzești, care ieșiseră cu caii la păscut, luase parte ca întotdeauna și Ștefan fiul domnitorului Bogdan, un flăcăiaș ‘năltuț, de vreo treisprezece ani. La terminarea jocului, Ștefan a pornit călare prin pădure însoțit de prietenul său Mătieș, băiat de țaran, cam de aceeași vârstă. În mersul lor prin pădure nu se auzea decât târâitul molcom al găzelor, ciripitul păsărelelor, murmurul pârâului Șușița, săltând peste prundișul ei spre Trotuș și tropotul iute al cailor. Gonind vreme mai îndelungată, copiii s-au rătăcit în codru. Întrucât se cobora seara, au hotărât să poposească într-o poiană, până a doua zi dimineața. La focul lor a poposit un bătrân de la țară. Copiii i-au cerut să le spună cum să se întoarcă la Borzești. Bătrânul le arată pe unde să meargă, spunându-le să se ferească a trece pe curmătura Voinicului, deoarece acolo sub o stâncă ce stă gata să se prăvale, există o peșteră în care s-ar fi adăpostit, odată, un viteaz pe nume Dragoș, care a ascuns în peșteră, un paloș fermecat, un paloș de foc. Viteazul care va lua în stăpânire paloșul de foc al lui Dragoș, va putea domni peste țara Moldovei. Peștera este păzită de un urs fioros, de care nimeni nu se poate apropia fără primejdie de moarte.

Ștefan îi spune moșneagului că el va înfrunta primejdiile pentru a căuta paloșul. În vis, lui Ștefan i se pare că moșneagul care se odihnea alături de el nu era altul decât însuși bunicul său, vodă Alexandru cel Bun, care îi spunea că el, Ștefan, este ursit să aibă paloșul de care se va teme tot dușmanul Moldovei. Dimineața, Ștefan și Mătieș au pornit către Peștera Ursului. Înaintând în peșteră, Ștefan găsește sabia Voievodului Dragoș, care avea un mâner de aur în formă de cruce, bătut în partea de jos cu diamante și rubine. Atacat de fiara dezlănțuită, Ștefan este salvat cu prețul vieții, de Mătieș. Ștefan, cu sabia atacă ursul și-l omoară. Cu ochii înlăcrimați, Ștefan purtând trupul celui mai bun prieten al său, spuse: Cu ajutorul tău Mătieș, am dobândit sabia, pentru a salva Moldova.

1439-1440. În acești ani au avut loc două incursiuni tătarești, care au ajuns până la malurile Trotușului și care trebuie să fi avut o influență mare în formarea micului Ștefan.

Incursiunile tătărești și copilăria lui Ștefan cel Mare la Borzești, au fost faptele pe care s-a brodat frumoasa legendă a stejarului din Borzești. Legenda stejarului din Borzești, care evocă copilăria lui Ștefan cel Mare, se leagă, în felul acesta, de anumite realități, pe care ni le sugerează documentele. Această legendă a cunoscut mai multe variante, cele mai cunoscute fiind rodul imaginației a doi oameni care au îndrăgit deopotrivă și literatura și istoria: Nicolae Gane și Eusebiu Camilar.

O prelucrare a legendei stejarului din Borzești, în stil popular o găsim în epopeea în versuri „Ștefaniada” a lui Ioan Pop Florantin (1843-1936).

Legenda stejarului din Borzești, ni-l prezintă pe Ștefan cel Mare copil, jucându-se cu copiii de răzeși din aceste locuri. La Borzești, se războia în fruntea unei cete de băieți, cu copilul unui sătean numit Gheorghiiță, care avea și el o ceată ce reprezenta pe tătari. Învins, Gheorghiiță a fost legat de un stejar. În acel timp, au venit într-adevăr tătarii, care găsindu-l legat l-au omorât împungându-l cu sulițele. Când Ștefan, ajuns domn, a avut ocazia să ia prizonier pe fiul hanului tătar, care omorâse pe prietenul său din copilărie, l-a pedepsit prin spânzurare de același stejar din Borzești.

Legendara poveste cu stejarul din Borzești, nu pare a fi o simplă plăsmuire. Trunchiul secular al acestui stejar se află și astăzi în altarul bisericii ridicată de Ștefan cel Mare și fiul său Bogdan, pe acest loc.

1449. Bogdan al II-lea, fiu nelegitim al lui Alexandru cel Bun, cu oștenii săi de pe Troțuș și având sprijinul lui Iancu de Hunedoara, în bătălia de la Tămășești, pe Siret, îl învinge pe Alexăndrel (domn al Moldovei între 23 martie – 12 octombrie 1449) și devine domn al Moldovei timp de 2 ani (12 octombrie 1449 – 16 octombrie 1451).

Bogdan al II-lea a moștenit de la Alexandru cel Bun, pământurile din Lunca Troțușului și Cașinului. De la numele lui derivă denumirile localităților Bogdana, Bogdănești și pârâul Bogdana.

Se știe că la Borzești, Bogdan al II-lea avea herghelii, la Jevreni, podgorie, la Buciumi livezi, iar la locul Prisaca, pe dealul Răcăuți și pe valea Tazlăului, avea stupi de albine.

1451. În noaptea de 15-16 octombrie, Bogdan al II-lea este ucis de fratele său vitreg, Petru Aron, la Revșeni.

1457, aprilie, 12- 14. Cu ajutorul lui Vlad Țepeș, la curtea căruia s-a adăpostit după uciderea lui Bogdan al II-lea, Ștefan cel Mare îl învinge pe Petru Aron în bătălia de la Doljești (Roman) și Orbic (Neamț). Înainte de a da luptele cu Petru Aron, Ștefan cel Mare trece pe la Borzești, își reia proprietățile și aici se alătură oștirii sale, un însemnat număr de oameni din părțile locului, care fără îndoială s-au remarcat în bătăliile purtate.

Iată cum descrie Mihail Sadoveanu, trecerea lui Ștefan cel Mare pe la Borzești, primăvara, în apropierea Sfintelor Paști din anul 1457: „La Borzești, măria sa a descălecat la bisericuță ca să îngenunche la Maica Domnului și boierii intrați după el, au văzut cu ochii lor cum, în clipa când măria sa și-a plecat fruntea, s-a luminat de soare obrazul pruncului sfânt... iar apoi, s-a ridicat în scări pe calul alb și s-a uitat în juru-i cu sprânceana încruntată. Toate grămezile lui de oștime stăteau bulucate pe coastă și în lungul șleahului. Când i-au văzut coiful fulgerând s-au mișcat. Apoi, rămânând măria sa neclintit, au stat și oștenii, descoperindu-și capetele. Atunci măria sa, cu brațul stâng, a făcut semn spre Suceava.” Bisericuța despre care scrie Mihail Sadoveanu, era un schit se călugări ce se afla odinioară aici.

1458, martie, 13. Ștefan cel Mare reînnoiește „tuturor brașovenilor și tuturor negustorilor și întregii Țări a Bârsei”, privilegiul pe care aceștia îl aveau de la Alexandru cel Bun, privind comerțul cu Moldova. Acest comerț, în cadrul căruia moldovenii exportau animale (vacii, oi), piei, ceară, pește, ș.a. și importau țesături, arme de tot felul, obiecte de fier etc., se efectua mai ales pe drumul Brașovului, sau „drumul de jos”, care avea itinerarul: Brașov-Brețcu-Pasul Oituz-Troțuș-Adjud, de unde se putea merge la Focșani și de aici spre Galați, sau spre Bacău, Roman, Suceava, Siret, sau spre Bârlad, Vaslui, Iași.

1458, decembrie, 14. Prima mențiune documentară a ONEȘTIULUI, este un act de danie, din timpul lui Ștefan cel Mare: „Marușca, fata lui Andrieș Slujascul, giupâneasa lui Negrilă, dăruie mănăstirii Bistrița satele: giumătate din Slujești, unde a fost curtea tătanelui său și giumătate de moară... și la Maluri, amândouă cuturile, Oneștii și Lăbășeștii și fântâna Horgului, unde a fost mănăstirea tătanelui său, ca să-și facă pe locul acela prisacă.”

Lăbășeștii, a fost un sat pe teritoriul actual al orașului Onești (cartierul Malu), așezat pe cursul inferior al Cașinului. Stăpânul de demult al Oneștiului, Andrieș Slujascul, din documentul de atestare al localității din anul 1458, este evocat de poetul Gheorghe Izbășescu:

„Cu lanterna în mână umblu noaptea pe străzi
ridicând pleoapa strălucitoare-a țărâni

(documentul atestării orașului meu din 14 decembrie 1458)
să dau de piatra ocultă pe care și-a zgâriat umbra
Andrieș Slujascul, stăpânul de demult al Oneștiului,
lângă apa Cașinului, sub maluri surpate.”

Actul original nu se păstrează, fiind foarte uzat. El a fost transcris din slavonă la începutul secolului XX. Se păstrează numai copiile.

După istoricul Ion Bogdan (1864-1919), din cele patru sate menționate în document, Slujești a dispărut, Lăbășeștii s-a unit cu Oneștii, iar Malurile au luat mai târziu denumirea de Răcăuți.

Moșiile Borzești și o parte din Negoiești, Onești, Costești, Pătrăscani și Rădeana, se aflau în stăpânirea particulară a lui Ștefan cel Mare. Domnul, pe baza dreptului de „dominium eminens” (termen latin denumind dreptul suprem de stăpânire asupra pământului țării, exercitat de domn), era considerat stăpân pe teritoriul întregii țări, având la dispoziția sa, atât domeniul public, cât și proprietatea personală, moștenită sau cumpărată. În virtutea acestui drept, domnul acorda daniile de pământ, confirma dreptul de proprietate etc.

Deși numele de Onești, potrivit unor tradiții, ar proveni de la Oana, fiica lui Ștefan cel Mare, cel mai probabil este însă că, numele este dat de primii dintre stăpânitorii săi, contemporani cu descălecătorii Moldovei și anume vine de la Oană și fii săi, care stăpâneau Siliștea de pe Trotuș.

În istoria Moldovei întâlnim în foarte multe locuri, numele Oană. Ei au fost boieri și au ocupat diverse dregătorii. Pentru credința față de domnitor au fost răsplătiți cu pământuri, care cuprindeau sate întregi. Așa se explică și existența mai multor sate cu numele ONEȘTI (Onești – județul Iași, Onești – comună în județul Chișinău, Republica Moldova și Onești pe Trotuș).

1493-1494. A fost înălțată biserica de la Borzești, de Ștefan cel Mare și fiul său Alexandru. Ridicată pe un tăpșan, biserica de la Borzești are o formă dreptunghiulară, fără turlă, lungimea de 26,20 m și lățimea de 10,30 m. La intrare a avut un turn-clopotniță, care astăzi nu mai există. Inițial acoperișul bisericii era din șindrilă. Pisania, așezată pe fațada de apus, la dreapta intrării și apărată de o cornișă, are următorul cuprins:

„Io Ștefan Voievod, cu mila lui Dumnezeu domn al Țării Moldovei și cu prea iubitul său fiu Alexandru am zidit acest hram care este la Borzești pe Trotuș, Adormirea Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu, întru rugă sieși și întru pomenirea sfânt răposaților moși și părinți ai lor, și care a început a se zidi în anul 1493 (7001) luna iulie și s-a săvârșit în anul 1494 (7002), anul curgător al 38-lea, luna octombrie 12.”

Această pisanie este un document mai presus de orice îndoială referitor la numele Borzești.

Totala simplitate a volumelor și relativ micile dimensiuni, nu împiedică biserica din Borzești să fie una dintre cele mai monumentale creații ale arhitecturii moldovenești. La biserica din Borzești, pentru prima oară în epoca lui Ștefan cel Mare, discurile smălțuite, așezate aici numai între timpanele ocnițelor, nu mai sunt ornate cu motive zoomorfe și antropomorfe, ci sunt simple, ca un buton central proeminent, înconjurat de un cerc în relief. Biserica din Borzești este așezată pe drumul național 11A Onești-Adjud, la 7 km distanță de Onești.

Tot în timpul lui Ștefan cel Mare s-a construit și podul de piatră de la Gârbovana-Negoiești. Este un valoros monument de arhitectură laică, construit pe vechiul drum dintre Borzești și Căiuți, peste firul de apă numit "Pârâul lui Ștefan cel Mare". Este cel mai vechi pod de piatră din țară. În „Repertoriul monumentelor din epoca lui Ștefan cel Mare”, este cunoscut sub numele de „Podul de la Borzești”. Podul este construit din piatră brută legată cu mortar de var gras și are o deschidere de 5,8 m și este sprijinit pe două culee înalte de aproape 2 m. După tradiție, construcția podului l-ar fi costat pe domnitor un „kartic” domnesc de 2000 oca de sare (3000 kg). Până în 1962 când au fost îndreptate unele drumuri, podul a făcut „servicii” pe șoseaua națională 11A (Adjud-Ghimeș). Acum, deși pe un drum secundar (drumul local dintre satul Gârbovana și gara Căiuți), podul se află tot în activitate. Despre toate acestea, povestește foarte frumos Alexandru Vlahuță:

„Aici în valea liniștită și frumoasă toate-ți vorbesc de el. Legende, podul...numele satelor, hrisoavele răzeșilor, toate păstrează amintiri scumpe din zilele lui Ștefan. Te uiți împrejur și te întrebi: unde-o fi fost casa în care s-a născut, cuibul ascuns din care s-a ridicat, așa ca dintr-o minune dumnezeiască, vulturul Moldovei?”

Sutele de ani au șters așezările de-atunci. Dar, meleagurile acestea îl știu și l-au văzut în pângul vieții, strălucitor de sănătate, alergând pe șes și jucându-se de-a războiul cu băieții din sat. În ochii lui albaștri și cumiți, s-au oglindit bogățiile și mândrețele cuprinsului acestuia: lunca plină de flori, livezile-nșirate pe coline, șerpuirile Trotușului, dealurile verzi înecate de soare, toate acestea au trezit în inima lui de copil sfânt dragostea de țară și dorul de vitejie.”

1529, iunie. Petru Rareș a intervenit direct în conflictele armate dintre nobilimea magiară și Ferdinand de Austria, care căuta să ajungă stăpânul Transilvaniei. Marele vornic Grozavu a trecut în marș forțat prin pasul Oituz, și la 22 iunie, în bătălia de la Feldioara, zdrobește pe partizanii lui Ferdinand de Habsburg.

1529, noiembrie. Oastea moldovenească a lui Petru Rareș se întorcea din Transilvania după supunerea Brașovului și a Sighișoarei, urcând drumul de la Brețcu, prin zăpada din pasul Oituz. Ducea multe arme, care cu bucate, cu straie, cu blănuri de preț, precum și o mulțime de talanți de aur și alte lucruri, spre folosul domniei.

Legată de prima domnie a lui Petru Rareș, exista o frumoasă legendă despre râul Cașin. În Țara Moldovei, în timpul domniei lui Petru Rareș, fiul lui Ștefan cel Mare și al Răărășoaiiei, trăiau doi frați: Negrea și Cașin. Se spune că acești frați se trăgeau din neamul Măgurei, fata cea vitează care a luptat alături de Ștefan cel Mare și care i-ar fi dăruit ținutul dinspre sudul Poienii Măgura, cunoscut azi sub numele de Poiana Sărată.

În acele timpuri s-au abătut nori grei asupra Moldovei. Atacat de turci și trădat de o parte din boieri, Petru Rareș caută scăpare în trecerea munților și solicită ajutor celor doi frați Cașin și Negrea, care erau în munți la pescuit împreună cu un pâlc de pescari. Înțelegând pericolul în care se afla domnul, cei doi frați îi deteră merinde, iar Negrea l-a însoțit prin strămtoria munților. Agale, se întoarse apoi în tabără unde-și părăsise fratele și tovarășii de pescuit, dar aici găsi câțiva turci care încercau să afle dacă nu cumva trecuse pe acolo un străin. Spuseră cu toții că n-au văzut pe nimeni. Isoadele turcești în număr de șase, îi luară zălog pe cei nouă pescari. Pe drum se iscă o luptă cruntă. Muriră toți otomanii, iar dintre moldoveni pieiră doi: Cașin și Negrea.

Legenda spune, că pe locul unde au căzut cei doi viteji, au izvorât două râuri îngemănate, râul Negru și râul Cașin. Mai spune legenda că Petru Rareș, întors în Moldova, ar fi venit să-și caute prietenii și că ar fi vărsat lacrimi de recunoștință pe malul celor două râuri.

1542, septembrie. Petru Rareș a trecut cu armata pe la Oituz, vechi drum de oieri, de neguțatori și de ostași, pentru a-și redobândi cetățile din Transilvania: Ciceul și Cetatea de Baltă.

1546, martie, 30. Petru Rareș printr-un hrisov, întărește fraților Bălos Ciortan și Silion Ciortan, o pătrime din satul Onești, moșie cumpărată cu 100 de zloți tătărești de la Ion Ciortan, care stăpânea această ocină pe baza unui privilegiu dat de Ștefan cel Mare. În același document se arată în continuare că, Cerna și vara lor Anușca, vând celor doi frați menționați mai sus, dreapta lor ocină din privilegiul pe care îl au de la Ștefan cel Mare, jumătate din Onești pe Troțuș, cu suma de 200 de zloți.

1600, mai. Mihai Viteazu porunca oștirii sale să treacă pe la Oituz și pe Troțuș și pe Siret și să înainteze spre Bacău, pentru a-și îndepărta adversarul apărut în Moldova, Ieremia Movilă, domnul Moldovei.

Iată cum descrie Nicolae Bălcescu, trecerea oștilor lui Mihai Viteazul în Moldova:

„În 6 mai 1600, Mihai, lăsându-și soția în Ardeal, porni spre Moldova; și vrând a sosi chiar înaintea veștii sosirii sale, cu o grabă de care toți s-au minunat, fără a da răsuflare oștilor sale, trecu munții nu prin drumul obișnuit, pe unde știa că-l aștepta dușmanul, ci urcându-se prin munții cei mai grei, printre stânci și printre strămtori aspre. Pe acolo armia avu a suferi mult, mai cu seamă din lipsa proviziilor ce nu găsiră nici pe acolo, nici în părțile Moldovii, pe care dușmanul le pustiise mai înainte. Caii nu aveau pășune și ostașii fură siliți a se hrăni cu foi de copaci... Sigismund Bathori și Ieremia Movilă, care se afla atunci la o nuntă în orașul Troțuș, luând vestea că Mihai a trecut munții cei mari și că acum, rânduie de bătălie se apropie de dâșii, rămaseră încremeniți. În groaza ce îi cuprinse, ei gândiră că aceea ce e mai sigur pentru dâșii este de a se retrage înlăuntru țării; și fără zăbavă sculându-se cu toată armia, se îndreptară spre Suceava.”

1600, iunie, 27. După numirea unei comisii vremelnice de cârmuire a Moldovei, alcătuită din patru generali ai săi, hatmanul Udrea, vistierul Andronic, armașul Sava și spătarul Negrea, Mihai Viteazul părăsește Moldova, trecând pe la Oituz în Ardeal, însoțit de 400 de călăreți.

1604, iunie, 26. Ieremia Moghilă (Ieremia Movilă) voievodul Moldovei (1600-1606), întărește slugii sale Petre Puiul, părți din satul Crișomul, cumpărate de la Toader Crinteș, nepotul Badii. (Crișomul a fost un sat în partea de est a localității Onești, pe cursul inferior al râului Troțuș. A fost înglobat în 1950 în satul Onești).

Iată cum descrie Dimitrie Cantemir, domn al Moldovei (23 noiembrie 1710-11 iulie 1711), bogățiile subsolului din depresiunea Oneștilor: „În ținutul Bacăului, lângă Troțuș, se găsesc saline foarte bogate, numite la țară ocne... În Tazlăul Sărat, aproape de satul Moinești, în ținutul Bacăului, țășnește dintr-un izvor păcură amestecată cu apă, pe care țăranii noștrii au obicei de o folosesc la unsul osiilor de la căruțe.”

1628. A fost zidită biserica „Sf. Voievozi” din Rădeana de către marele Dumitrașcu Ștefan și soția sa Zinica, fapt ce rezultă din inscripția scrisă în limba slavonă de pe piatra ușii de la intrare: „Cu voia Tatălui și cu conlucrarea Fiului și cu săvârșirea Sf. Duh, această Sf. Biserică o făcu panul Dumitrașcu Ștefan mare logofăt și kneaghina lui Maria Zinica și fii lor, unde este serbarea Sfântului Mihail. În zilele Evseviosului și iubitorului de Christos, Io Miron Barnovski voievoda Domnitorul Țării Moldovei Moghilă.”

S-a început în anul 7136, aprilie 4 și s-a săvârșit în luna noiembrie 8.

1656-1657. Gheorghe Ștefan construiește Mănăstirea Cașin. Terenurile Oneștiului și ale satelor din jur ajung în stăpânirea lui Gheorghe Ștefan Ceaurul, mare logofăt, apoi domn al Moldovei (1653-1658). Odată cu ridicarea mănăstirii, Gheorghe Ștefan a ridicat și Casa Domnească, care avea o lungime de 50 m și o lățime de 18 m. Așa cum am arătat, casa a fost ridicată concomitent cu zidurile înconjurătoare și înaintea chiliilor și a altor construcții din complexul arhitectonic al Mănăstirii Cașin. Construcția a fost ridicată după 1653 și în 1655 era terminată. Casa Domnească a avut de suferit distrugerii generate în special de cutremurele din anii 1717, 1802 și 1821. Monumentul a fost distrus în secolul al XIX-lea.

Iată cum descrie Alexandru Vlahuță, Curtea domnească a lui Gheorghe Ștefan: „Vechea mănăstire s-a derăpănat. Acum două sute cincizeci de ani se ridicau pe măgura asta înconjurată de codrii, curțile domnului Gheorghe Ștefan, întărite cu ziduri, ca o cetate - au bătut vijeliile vremii și le-au amestecat cu pământul. Din toată strălucirea de odinioară n-a mai rămas decât stema Moldovei, săpată-n chenarul de marmură de la gârliciul tainiții, prin care-au ieșit într-o noapte domnul și curtenii, de-au scăpat teferi, sub pāvaza codrului, pe când turcii în gloată mare, trosnind din sinețe, spărgeau porțile cetății.”

1657, ianuarie, 20. Voievodul Gheorghe Ștefan dăruiește și întărește Mănăstirii Cașin, stăpânirea pe satul Poieni, din ținutul Troțuș, pe apa Cașinului.

Poieni sau Poienile a fost un sat, lângă satul Cașin, pe cursul mijlociu al râului Cașin. A fost în stăpânirea mănăstirii până în 1864.

1659, noiembrie, 28. Ștefăniță Lupu, dăruiește lui Andronic, fost mare postelnic, satul Bogdana la Troțuș cu vecini, curți și cu tot venitul, sat domnesc, fost a lui Vasile hatman, fratele lui Gheorghe Ștefan.

1660. S-a construit Mănăstirea Bogdana din satul cu același nume, de către marele logofăt Solomon Bârlădeanu și soția sa Ana. Mănăstirea a fost construită pe locul numit „Secătura”. Mănăstirea Bogdana se află în satul Bogdana, comuna Ștefan cel Mare, la o distanță de 14 km de Onești și 9 km de râul Troțuș.

Istoricul, sau legenda zidirii acestei mănăstiri, ar fi următorul: „Logofătul Bârlădeanu, având moșii întinse, într-una din zile a plecat la vânătoare în munții Zăbrăuțului. Afundându-se în codrii Bogdanei, a dat peste un mic schit, unde a fost găzduit peste noapte. Intrând în discuție cu superiorul schitului, acesta i-a destăinuit dorința de a zidi o biserică mai mare și mai încăpătoare, cu chilii mai multe pentru monahi. Însă din lipsă de fonduri, nu-și putea realiza dorința. Logofătul, om credincios, foarte bogat și neavând copii, s-a hotărât să zidească o mănăstire nouă din temelii.”

Încă de la zidirea sa, Mănăstirea Bogdana a fost concepută și ca cetate de apărare. Stau mărturie zidurile groase și înalte, meterezele de ochire, sistemul de barcadare, ascunzătorile și chiar ferestrele bisericii care sunt foarte mici în raport cu volumul construcției.

1660. Solomeia, fiica Condrei din Dornești, nepoata lui Ciortan, dăruiește lui Vasilașco Vornic, partea ei de moșie din satul Onești, pe apa Cașinului, cu vad de moară și loc de casă, pentru a o îngriji în viață și a o pomeni după moarte.

1668, august, 1. Iliș Răducănu, domn al Moldovei (21 mai 1666-8 noiembrie 1668), întărește popii Udrea din Borzești și preotesei Aftimicăi, stăpânirea asupra părților din moșia din satul Crișomu, pe amândouă părțile Troțușului și asupra unui loc de prisacă și curătură și un vad de moară la Onești, pe apa Cașinului.

1670, august, 2. A fost sfințită Mănăstirea Bogdana, stabilindu-se hramul bisericii „Pogorârea Sfântului Duh”. La sfințirea ei a participat și patriarhul Ierusalimului, Dosoftei.

De la început, mănăstirea a fost înzestrată cu multe sate de șerbi, iar în deceniile următoare a ajuns să stăpânească vreo 20 de moșii, însumând peste 20.000 de hectare în diferite județe ale Moldovei.

La Mănăstirea Bogdana se află o bibliotecă cu un fond de peste 1600 de manuscrise, unele din timpul lui Ștefan cel Mare și cu cărțile de căpătâi ale ortodoxiei, în același timp autentice monumente de limbă românească precum: „Cartea românească de învățătură”, Iași 1643, „Noul Testament de la Bălgrad” – Alba Iulia 1648, „Biblia” de la București 1688, tipăriturile lui Antim Ivireanu.

Mănăstirea Bogdana ocupă un loc de frunte între celelalte mănăstiri medievale românești, fiind un puternic centru cultural al Moldovei.

1670, august, 5. Solomon Bârlădeanu, mare logofăt, își împarte averea, lăsând Mănăstirii Bogdana, siliștele Secătura, Blidărești și Găureana, satul Bogdana cu vecini și curți.

1677, martie, 8. Ionașco Grama vinde lui Alexe Ursul din Borzești, două pământuri la Onești, de la hotarul malului în vale, până la siliște, cu capetele în gârla morii vechi a Ursăștilor, de asemenea Procopie Grama din Onești, îi vinde două pământuri, la fel și Gligore și Ștefan Frunzete.

1680, martie. A decedat logofătul Solomon Bârlădeanu. Mormântul lui se află în interiorul bisericii de la Mănăstirea Bogdana. (145) Pe marginea plăcii comemorative din piatră cioplită aflată la nivelul pardoselei, se găsește următoarea inscripție în limba slavonă: „Aici zace evseviosul ctitor al acestui sfânt Locaș, milistovirea sa Solomon Marele Logofăt. A răposat în zilele evseviosului Ioan Antonie Voievod, în anul 7188 de la crearea lumii, iar de la întrupare 1680, luna martie.”

1694, martie, 20. Constantin Duca închină biserica din Borzești la Mănăstirea Bogdana.

1700. A fost construită se pare în acest an, biserica din lemn „Sf. Nicolae” din Gura Văii. Forma originală nu se păstrează.

1713, februarie, 23. Neculai Alexandru Mavrocordat, voievodul Moldovei (1711-1715), hotărăște ca Neculai Bantaș nepotul popii Udrea, să răscumpere vadul de moară și părțile moșiei din Onești, pe apa Cașinului, ținutul Bacău, de la Gheorghe Zugravul cu care a avut pâra, acesta cumpărând de la Enache și Dumitrașco, unchiul lui Nicolai, care nu a respectat dreptul de protomisis (întâietate).

1716, februarie, 7. A decedat Irina Ruset, soția marelui vornic Manolache Ruset. Mormântul se află în pronaosul bisericii din Borzești. Manolache Ruset este strămoșul direct pe linie paternă a lui Radu Rosetti (1853-1926), istoric și scriitor. Manolache Ruset, fratele lui Iordache Ruset, era un bărbat de stat mijlociu și de făptură sprintenă, călăreț minunat și meșter în mânăuirea armelor. A murit în anul 1717.

1717. Mihai Racoviță, domn al Moldovei (1715-1726), a chemat în ajutor tătarii, care-i alungă pe austrieci. Neputând, sau nevrând să plătească expediția tătarilor, Mihai Racoviță le dă voie să prade regiunea dintre Siret și Carpați, care îi era ostilă.

Tătarii au distrus și au ars multe sate, luând în robie mulți oameni din zona Trotuș. Tătarii pătrund și în Mănăstirea Bogdana unde, pe lângă distrugerile și omorurile săvârșite, au prădat mănăstirea de bunurile cele mai de preț, printre care s-a aflat și o frumoasă Liturghie din catifea vișinie și legată în bronz cu inscripția „Mitropolitului Teodosie al II-lea” și data „1676 septembrie 1”. Liturghia a fost cumpărată de la tătari în târgul Iași de Mihai Racoviță.

Mihai Racoviță a confiscat întreaga avere a lui Vasile Ciaurul și, cu acest prilej, a dăruit surorii sale Maria Racoviță căsătorită Costandache, satele Rădeana și Pașcanii din ținutul Bacăului. Iar Maria, când a căsătorit pe fiica sa, Catrina, cu Iordache Ruset (fiul lui Ștefan Ruset și nepotul lui Manolache Ruset), i-a dat de zestre satul Rădeana, unde ei s-au așezat și unde au rămas chiar după moartea tatălui său, vornicul Ștefan de la care moștenise, pe lângă Pătrășcanii cu Borzeștii pe Trotuș, mai sus de Rădeana, și Bogdăneștii pe Oituz, unde era așezarea părintească.

1719, aprilie, 20. Sava, egumenul Mănăstirii Bogdana, dă mărturie că dă voie lui Gheorghe Zugravul să cumpere un vad de moară la Onești.

1720, septembrie, 8. Voievodul Mihai Racoviță întărește lui Gheorghe Zugravul stăpânirea asupra vadului morilor de la Onești.

1727, iunie, 10. Grigore al II-lea Ghica, întărește lui Iordache Aslan și soției sale Anița danie din partea mătușii lor, Ileana băneasa, satul Rădeana.

1729, noiembrie, 7. Grigore Ghica, ia moșia de la Iordache Aslan și o dă lui Iordache Ruset.

1738. În acest an un puternic cutremur zguduie toată Moldova. S-a prăbușit Mănăstirea Bogdana, aproape cu desăvârșire (până la pervazul de jos al ferestrelor).

1754, aprilie, 21. Matei Ghica, domnul Moldovei (1753-1756) dă carte de încuviințare egumenului Mănăstirii Bogdana să stăpânească moșiile mănăstirii, obligând pe locuitori să lucreze 12 zile de boieresc pe an.

1763, iulie, 6. Printr-un act, șerदारul (boier de rang mijlociu) Gheorghe Aslan dă verii sale Catrina, două livezi și un vad de moară la Onești.

1767. A fost ridicată o cruce monumentală la poarta bisericii din cartierul Crucea de Piatră din Borzești, de Radu Stana. Inscripția ei glăsuiește: „Cu binecuvântarea Tatălui și harul Fiului și cu luminarea Sf. Duh s-a ridicat această cruce în zilele prea Înălțatului Domnitorului nostru Grigore Ion Calimah Voievod (leat 7276 mesiata decembrie, 25) de robul lui Dumnezeu, spătarul Radu”. Această traducere s-a făcut de

către fostul preot paroh Gheorghe Gh. Gheoldum în anul 1910 și publicată în același an în lucrarea sa de doctorat.

Se afirmă că această cruce ar fi fost așezată pe mormântul unei rude a lui Ștefan cel Mare, dar nu este sigur. Este sigur că ea a dat numele acelei părți a satului Borzești – Crucea de Piatră – care era locuită de clăcași.

1772-1774. Oneștiul șerदारului Gheorghe Aslan, era un sat mic, având 31 de case și 46 capi de familie, deci aproximativ 150 de locuitori, în timp ce Buciumi avea 70 de familii, Răcăuți 61, Filipești 75, Borzești Răzeși 60 de familii. Din anul 1774, satul Onești face parte din ocolul Trotuș.

1777, ianuarie, 9. Grigore al III-lea Ghica, domnul Moldovei (1774, septembrie, 28 – 1777, octombrie, 1) poruncește ispravnicilor din Bacău să oblige pe cetățenii din Cașin să dea dijma obișnuită egumenului Mănăstirii Cașin.

Dijma consta în 10 parale pe căpița de fân și 20 de parale pe pogonul de păpușoi. (Paraua era o monedă de origine turcească, reprezentând a patruzecea parte dintr-un leu).

Acesta este primul document cunoscut până acuma care se referă la cultura porumbului în zona Trotuș.

La începutul secolului al XVIII-lea cultura porumbului nu luase amploare în Moldova, dovadă că, Dimitrie Cantemir în „Descrierea Moldovei”, care a fost scrisă în anul 1716, nu-l amintește.

În decurs de un veac porumbul a înlocuit treptat meiul, constituind alimentul de bază pentru majoritatea locuitorilor. Porumbul era preferat deoarece nu era căutat nici de turci, nici de alți năvălitori, care cereau alte cereale. Cultura porumbului a ajuns, în prima jumătate a secolului al XIX-lea, să ocupe cea mai mare parte din suprafața agricolă cultivată.

Evoluția diferitelor culturi în județul Bacău se poate urmări din statisticile alcătuite pe perioada 1850-1860 și 1860-1876, date de S. P. Radianu în lucrarea „Județul Bacău, studiu agricol și economic”, București 1889, pag.102.

PLANTA	NR. HECTARE	
	1850-1860	1860-1876
PORUMB	31523	47965
GRÂU	12173	11579
SECARĂ	7080	2727
ORZ	4171	3206
MEI	219	156
CARTOFI	292	370
FASOLE	421	535
MAZĂRE	128	70
CÂNEPĂ	219	447
IN	105	54

1788, mai. În vremea războiului ruso-austro-turc din 1787-1792, oastea lui Nicolae Mavrigheni, domn al Țării Românești între 1786 și 1790, a intrat în Moldova obținând mai multe victorii asupra armatelor austriece pe Valea Trotușului.

1793, august, 25. În vremea primei domnii a lui Mihai Șuțu în Moldova (30 decembrie 1792-25 aprilie 1795), a vut loc o eclipsă totală de soare.

1793. Din acest an, moșia Onești este stăpânită de Constantin Aslan, căminar.

1798, februarie, 4. Ispravnicii de Bacău poruncesc căpitanului Iancu de la ocolul Trotuș să oblige pe locuitorii care au sădit vii în hotarul Răcăuți, pe moșia Mănăstirii Bogdana, să dea egumenului dijma cuvenită.

1798. S-a executat sculptura în lemn de tei, a bisericii Mănăstirii Bogdana, de către meșteri locali. Sculptura este de o valoare artistică deosebită.

1801. A fost construită biserica „Sf. Nicolae” din Slobozia (azi, cartier al municipiului Onești).

1803. „Condica liuzilor”, denumire sub care este cunoscut recensământul fiscal din 1803, oferă următoarea repartitie a proprietății funciare din Moldova: din cele 1713 sate înregistrate, 25 sunt domnești, 215 mănăstirești, 927 boierești și 548 răzășești. Răzeșii posedau deci, 32% din numărul satelor. Din cele 927 sate boierești, 470 adică 50% erau stăpânite de 28 familii care formau marea boierime.

Situația unor sate din zona Trotuș privind plata ludelor, se prezintă astfel:

BOGDANA, 41 lude, 1236 lei suma birului;
BORZEȘTI, 32 lude, 576 lei suma birului;
BUCIUMI, 46 lude, 1444 lei suma birului;
CAȘIN, 170 lude, 4036 lei suma birului;
GÂRBOVANA și NEGOIEȘTI, 24 lude, 496 lei suma birului;
JEVRENI și CORBU, 15 lude, 208 lei suma birului;
MĂNĂSTIREA CAȘIN, 110 lude, 3048 lei suma birului;
ONEȘTI, 20 lude, 308 lei suma birului;
RĂDEANA, 24 lude, 620 lei suma birului.

Din datele prezentate rezultă că Oneștiul avea un bir mic, datorită faptului că aici erau mulți clăcași, din categoria codașilor. Satele Buciumi, Cașin, și Mănăstirea Cașin aveau biruri mari deoarece erau constituite din răzeși.

1816. Țara Moldovei avea 16 ținuturi, 74 ocoale, 1476 sate și 23 de orașe și târguri. Ținutul Bacăului avea 6 ocoale: Bistrița de Jos, Bistrița de Sus, Tazlăul de Sus, Tazlăul de Jos, Tazlăul Sărat și Trotuș. Ocolul Trotuș avea 22 de sate.

Moneda leu, în care s-a calculat liudele, este talerul (löwentaler), care avea figura unui leu pe revers, monedă de argint emisă începând cu secolul al XIV-lea în Țările de Jos. Un leu cuprindea 40 de parale, sau 120 de bani.

Deși în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, această monedă a început să dispară, tranzacțiile comerciale oficiale făcându-se cu monede turcești, austriece sau rusești, populația a continuat să o folosească ca monedă de socoteală.

Leul devine monedă națională începând cu 22 aprilie 1867, când s-a promulgat legea pentru înființarea unui sistem monetar și pentru fabricarea monedelor naționale. Prin această lege se adoptă ca unitate monetară leul cu 100 de bani, precum și sistemul monetar zecimal al Uniunii Monetare Latine bazat pe bimetalism (aur și argint). Aplicarea efectivă a acestui sistem monetar a început însă abia în 1880, odată cu înființarea Băncii Naționale a României, care a pus în circulație și biletele de bancă.

1816 sau 1817. Vasile Alecsandri (1792-1854), tatăl poetului Vasile Alecsandri, se căsătorește cu Elena Cozoni, fiica pitarului Dumitrache din Târgu Ocna. Elena Cozoni moare la 2 februarie 1842, în vârstă de 42 de ani. Această origine a lui Vasile Alecsandri – poetul, precum și prietenia lui cu Costache Negri, explică vizitele dese ale poetului, de-a lungul anilor, la Târgu Ocna.

1818. În acest an, Vasile Alecsandri (tatăl) se ocupă între altele și cu comerțul de sare, conducând caravanele de care încărcate, dinspre Târgu Ocna spre Prut, pentru export.

1818, martie, 14. Hatmanul Răducanu Rusetti înființează târg la moșia sa de la Căiuți, în urma Hrisovului dat de Scarlat Vodă Callimachi.

1819, martie, 24. Ilie Ruset obține învoire să țină pe moșia lui, la Rădeana, două iarmaroace pe an: la Sfântu Ilie și la Sfânta Maria Mică.

1820-1830. La începutul secolului al XIX-lea, la Onești și Grozești, erau în funcțiune instalații pentru prelucrarea țesăturilor, numite dârste. Dârstele se compuneau din doi cilindri confecționați din lemn, cu un diametru mai mare de înălțimea unui om și cu o lungime de până la doi stâneni (un stânen avea o lungime de 2,23m). Acești cilindri erau așezați în încăperi speciale, încălzite și bine închise și foloseau ca forță motrică moara hidraulică.

EPOCA MODERNĂ

(De la 1821 până la sfârșitul primului război mondial)

1829. S-a construit un pod peste râul Trotuș, care a contribuit la dezvoltarea localității Onești.

1831. O statistică din acest an, referitor la cultivarea porumbului arată că:

- în satul Buciumi s-au cultivat 12600 prăjini cu păpușoi;
- în satul Onești s-au cultivat 9600 prăjini;
- în satul Răcăuți s-au cultivat 7500 prăjini;

- în satul Cașin s-au cultivat 5500 prăjini.

Tot o statistică din acest an, referitor la vița de vie, arată următoarele:

- Buciumi, figura cu 27 pogoane de vie;
- Borzești, cu 12 pogoane de vie;
- Negoiești, cu 9 pogoane de vie;
- Rădeana, cu 8 pogoane de vie;
- Bogdana, cu 5 pogoane de vie.

Satele Onești și Cașin sunt trecute fără vie.

Albinăritul a fost practicat pe scară largă în satele din jurul Oneștiului. Nu întâmplător, platoul cuprins între Răcăuți și Onești poartă și azi numele de „Prisaca”. Statistica din acest an menționează că Mănăstirea Cașin avea 58 de stupi, Buciumi 52 de stupi, Borzești 50 de stupi, Cașin 33 de stupi, Bogdana 28 de stupi, Negoiești 18 stupu, Răcăuți 9 stupi.

1832, ianuarie, 1. A început aplicarea Regulamentului Organic în Moldova. Prin Regulament Organic, referitor la țărani, se stabileau următoarele:

- suprafața de pământ cultivabil la care aceștia aveau dreptul, de asemenea pentru pășunat și fâneață. Aceste suprafețe se atribuiă în funcție de inventarul pe care-l posedă, după forța de muncă de care putea beneficia proprietarul;
- numărul de zile pe care trebuiau să le lucreze stăpânilor de moșii (12 zile pe an);
- obligația proprietarului de a da fiecărui locuitor de pe moșia sa, un loc de casă și grădină.

Astfel, la Onești, se dau loturi de pământ pentru casă în suprafața de 400 de stânjeni (20 ari), pentru care țărani aveau obligația să dea dijmă și mai aveau și alte obligații de clacă.

S-au făcut și unele reforme de ordin administrativ. Locuitorii Oneștiului au fost scoși la linie (la drum), adică au fost mutați pe șoseaua Onești-Brașov, considerată vatra satului înainte de construirea orașului. Alți locuitori mai erau în prundul întâlnirii Oituzului cu Troțușul, iar alții în prundul Cașinului.

Alecu Aslan a hotărât să-și ridice curți de piatră pe o terasă dominantă, la confluența Oituzului cu Troțușul.

Satul Onești avea o structură răsfirată, în cadrul căreia se detașau trei nuclee de gospodărie:

- nucleul Oituz, cu o structură liniară în lungul șoselei Oituz (cu laturile perpendiculare pe direcția șoselei);
- nucleul Malu, cu structură concentrată într-o meandă a Cașinului;
- nucleul Peste Vale, desfășurat în formă de H între râul Cașin și râul Troțuș (mai târziu acest nucleu era între Cașin și zona feroviară).

1832. Se construiește biserica din Gutinaș, de către starețul Dimitrie, de la Schitul Brazi. Această biserică, cu unele reparații, a dăinuit până în zilele noastre, când a fost complet renovată. Biserica a fost clădită pe locul unei alte biserici, construită pe la 1817 și care a fost distrusă de un incendiu.

1832, noiembrie, 24. S-a cutremurat pământul „în postul Nașterii Domnului Hristos la 11 ceasuri din noapte”.

1832. Situația moșiilor din această parte a Troțușului era următoarea:

- moșia Borzești era stăpânită de răzeși și de vornicul Ștefan Roset (din această cauză acest sat figurează sub denumire dublă: Borzești răzeși și Borzești clăcași);
- moșia Grozești era stăpânită de răzeși și de căpitanul Constantin Palade, care deținea pământuri și la Borzești, Buciumi și în alte locuri din Moldova;
- moșia Buciumi era stăpânită de răzeși și de către Alecu Aslan;
- moșiile Onești și Răcăuți se aflau în stăpânirea hatmanului Alecu Aslan. O parte din Răcăuți era a răzeșilor;
- moșia Pătrășcani se află în stăpânirea vornicului Ștefan Roset;
- moșia Rădeana se afla în stăpânirea vornicului Iordache Donici.

Moșia Onești era foarte întinsă. Curtea boierească era situată pe șoseaua Onești-Adjud, iar satul erau așezat pe malul Troțușului.

1833. Apar primele culturi de cartofi în Buciumi, Răcăuți, Mănăstirea Cașin, Cașin, Bogdana, Borzești, Onești, Negoiești, dar cultura cartofului rămâne încă puțin cunoscută în Moldova.

1834. Mihail Kogălniceanu este trimis în acest an, pentru a-și continua studiile la Luneville, lângă Nancy-Franța. În scrisorile expediate celor de acasă, văzând suprafețele apreciabile cultivate cu cartofi în Bucovina (aflată sub ocupație austriacă) și în statele străine prin care-l purta diligența, scria: „dacă ar fi în Moldova câmpurile acoperite cu cartoafe... ar opri pe țăran să se jeluiască de foame”.

1835. În acest an s-a tipărit Harta rusească care poartă numele: „Harta teatrului de război în Europa în anii 1828 și 1829, întocmită la scara 1/420.000 din mărimea reală, cu ridicările instrumentale ale Basarabiei, cu recunoașterile pe teren ale Serbiei, părții de răsărit a Bulgariei și Rumeliei, și cu ridicările militare ale Moldovei, Valahiei și ale regiunii Babadagului”.

Harta prezintă importanță pentru noi pentru că, pe această hartă, în județul Bacău sunt menționate următoarele localități (este vorba despre localitățile din Valea Trotușului):

BOGDANA, cu 100 de gospodării (500 locuitori);

BORZEȘTI, cu 47 de gospodării (235 locuitori);

CAȘIN, cu 225 de gospodării (1125 locuitori);

CĂIUȚI, cu 122 de gospodării (510 locuitori);

GROZEȘTI, cu 366 de gospodării (1830 locuitori);

GUTINAȘ, cu 20 de gospodării (100 locuitori);

MĂNĂSTIREA CAȘIN, cu 311 de gospodării (1555 locuitori);

ONEȘTI, cu 107 de gospodării (535 locuitori);

PRALEA, cu 63 de gospodării (315 locuitori);

RĂCĂUȚI, cu 110 de gospodării (550 locuitori);

TROTUȘ, cu 128 de gospodării (640 locuitori).

1836. Alecu Aslan a cumpărat un han la Târgu Ocna, situat în spatele bisericii „Sf. Nicolae”.

1838, ianuarie, 11. Un puternic cutremur este resimțit în toată Moldova. Prin crăpăturile apărute și orientate est-vest, țâșnea apă amestecată cu țigeli și gaze.

1840, februarie, 2. Alecu Aslan solicită și obține de la Visteria Moldovei, privilegiu de a ține târg o dată pe săptămână și 7 iarmaroace pe an, la moșia sa din Onești. Ziua de târg era în fiecare joi, iar iarmaroacele se țineau cu prilejul unor sărbători religioase.

Târgul din Onești se organiza pe spațiul liber dintre albia râului Cașin și albia râului Trotuș, pe locul ocupat în prezent de cartierele Mărășești-Victor Babeș. Târgul din Onești era specializat în produse din lemn și vite. Locul târgului era împărțit în cinci sectoare: în partea de vest - incinta îngrădită pentru vite, pe malul râului Cașin - sectorul cu produse lemnoase, în lungul șoselei - sectorul produse ceramice, în partea de est - sectorul pentru cereale și legume, iar în centru - produse manufacturate de uz casnic. Ținerea târgului a contribuit la dezvoltarea economică a Oneștiului.

1840. Moldova se acoperise, mai ales de la 1840 încolo, cu așezări frumoase, cu curți boierești, cele mai multe având bogăția ospitalității, de care se bucura oricine venea s-o ceară. Vestite erau curțile de la Mărășești, ale logofătului Costin Catargiu și de la Onești ale hatmanului Alecu Aslan.

Alecu Aslan avea titlul de hatman, așa cum purtau și alți boieri titluri onorifice, acordate de domnie în schimbul unor sume de bani și era urmaș colateral a lui Vasile Ceaurul, fratele lui Gheorghe Ștefan. Alecu Aslan s-a născut la începutul secolului al XIX-lea, fiind fiul vornicului Constantin Aslan și a unei surori a lui Ioniță Sturdza Vodă.

Iată cum îl descrie pe Alecu Aslan, scriitorul Radu Rosetti: „Mic de stat, uscăcios, stricat de vărsat, cu un neg între gură și bărbie, lipsit cu desăvârșire de frumusețe, dar știa să placă sexului frumos, pe care-l iubise cu patimă, larg la inimă în toate privințele, energic, vânător minunat și îndrăzneț, agricultor priceput și activ, generos și cunoscut în toată țara pentru ospitalitatea îmbelșugată ce orice drumeț o găsea în casa lui.” Dar pe lângă femei, Alecu Aslan mai avea încă două păcate grele: patima cărților și doisprezece copii în viață, opt băieți și patru fete. Aceste două păcate apăsând greu asupra mijloacelor sale, cu toată priceperea și cu toată vrednicia lui, era înglobat în datorii grele.

Pe la 1840 a început Alecu Aslan construirea conacului boieresc, la Onești, pe locul în care astăzi funcționează „Clubul elevilor”.

1840-1848. S-a construit casa de la Căiuți, de către Răducanu Rosetti, tatăl scriitorului Radu Rosetti. Iată ce spune acesta, despre construirea acestei case: Răducanu Rosetti cel tânăr, „clădise în anii din urmă a domniei lui Mihai Sturdza (domn al Moldovei între anii 1834-1849), curtea de la Căiuți, cam în mijlocul târgușorului cu același nume.”

1842. Boierul Alecu Aslan și soția sa Zoe, au construit o moară mare de piatră, la care au lucrat un număr mare de țigani robi. Această moară s-a păstrat și folosit de către săteni până în anul 1962, când a fost demolată, pe locul ei construindu-se blocuri de locuințe. Pe zidul morii, spre stradă, era o plăcuță de piatră pe care scria anul 1842 și numele Alecu și Zoe Aslan.

1843. Balada „Andri-Popa” scrisă de Vasile Alecsandri la Ocna, povestește despre un hoț care fusese popă, urmărit șapte ani de poteră și ucis abia în anul 1818 de unchiul poetului, Mihai Cozoni, la Valea Seacă, din goana calului, după o luptă cruntă de câteva ore.

1843. A început construcția bisericii „Sf. Nicolae” din Onești, din inițiativa familiei Aslan. La construcția bisericii s-a folosit piatră de Grozești și Perchiu, precum și cărămidă. Au lucrat aici robi țigani, aduși de boier în acest scop și clăcași de pe moșia Aslan. Lungimea bisericii este de 28,30 m, lățimea de 8,60 m, iar înălțimea de 24 m (până la cruce). Construcția bisericii a fost terminată în 1849.

Pe lângă vechimea sa, biserica ortodoxă „Sf. Nicolae” prezintă importanță, deoarece păstrează două relicve importante de artă românească:

- catapeteasma pictată de Gheorghe Tătărescu (1820-1894), fiind prima sa comandă mai importantă. Coloritul viu, predominarea unor tonuri deschise de gri-verzui-albăstrui, mai ales în fondul compozițiilor, naturalețea atitudinii personajelor, dau icoanelor o notă cu totul personală.

- un tablou al familiei Aslan realizat de pictorul Constantin Lecca (1807-1887).

Iată cum descrie scriitoarea Margarita Miller-Vergheș (1865-1953), biserica din Onești la sfârșitul secolului al XIX-lea: „Biserica mică, săracă, puțin ruinată, înfățișa printre sfinții naiv pictați în culoare brută, portretul în picioare al boierului Ceaur Aslan, care o construise cândva și pe al soției sale. Aceasta purta o rochie de criolină de un albastru țipător și un fel de turban în felul celui purtat de Madame de Stael”.

Biserica din Onești s-a ridicat pe temelia unei biserici mai vechi, probabil din veacul al XVIII-lea, căci în curtea ei se afla o cruce de piatră din 1777.

1843, iulie, 7. Pe o Biblie care s-a aflat la biserica „Sf. Nicolae” din Onești, s-a făcut următoarea însemnare: „Spre știință de la Onești, ținut Bacău. După ce iarna anului 1843 au fost toată călduroasă în vânt și fulgere, fără cât de puțină zăpadă... la 7 iulie, la 2 polciasuri europoenști (ora două și jumătate) după amiază au fost o bătaie de piatră în mărime ca alunele și o cumplire cât au ținut aproape un sfert de ceas, ridicându-se pe fața pământului de trii degete”.

1844, februarie, 18. Spătarul Vasile Alecsandri (tatăl poetului Vasile Alecsandri) cumpără de la vornicul Gheorghieș Sturdza, moșiile Pătrășcani și Borzești.

1844, februarie, 19. Savgăii surghiuniți în urma revoltei din vara anului 1843 de la Ocna, trimis o jalbă la Visterie, prin care cer a fi învoiți a se așeza în câteva sate din jurul Ocnei: Filipești, Bogdănești și Onești.

1848, iunie, 3. Prin Raportul nr.7115 al Isprăvniceii Bacău, este informat Ministerul de Interne, cu privire la reclamația locuitorilor din satul Onești, împotriva hatmanului Alecu Aslan, care-i asuprește cu munca boierescului. Se solicită să se intervină la hatmanul Alecu Aslan pentru ca acesta să „pună la cale liniștea locuitorilor”. Dacă în raport cu locuitorii, Alecu Aslan s-a situat pe poziții conservatoare, în raport cu problemele țării a dovedit o atitudine înaintată, revoluționară.

1848. În vara acestui an, Răducanu Rosetti a întocmit un amănunțit proiect de organizare a unei insurecții în Moldova. La Cernăuți activa Comitetul Revoluționar Moldovean, având în frunte pe Costache Negri, Alexandru Ioan Cuza și alții. Acest comitet era în strânsă legătură cu Comitetul Revoluționar din Moldova, în rândurile căruia se remarcă Gr. Cuza, Gr. Ghica, Al. Mavrocordat și Alecu Aslan. Delegații celor două comitete se întruneau în mod conspirativ în țară, sau lângă graniță, pentru a discuta și hotărî asupra mișcării din Moldova. Alecu Aslan era un simpatizant al ideilor grupării liberale din Moldova și s-a manifestat în mod fățiș, împotriva armatelor rusești care pătrunseseră în Moldova.

1848. Hatmanul Alecu Aslan, ispravnicul ținutului Bacău și proprietar al moșiei Onești, împreună cu spătarul Dimitrie Cracte, proclamă căderea domnitorului Mihai Sturdza, instituind o cărmuire de „obște”-adică o formă de republică. Știrea apărea în primele numere ale ziarului „Poporul suveran” editat de Nicolae Bălcescu. Lipsită de un sprijin larg din partea populației, „Republica de la Bacău” a durat puțin. Alecu Aslan este prins, judecat și trimis în lanțuri la mănăstirea Cașin.

1848. La Onești, Alecu Aslan avea o distilărie de alcool care prelucra anual cca 90 vagoane de cereale.

1848. S-a construit biserica „Sf. Dimitrie” în Borzești (Crucea de Piatră). Biserica a fost reparată în anii 1933-1934.

1848, septembrie, 27. Prin Ofișul (Decret domnesc) nr. 170, se comunică învoirea dată unor revoluționari aflați peste graniță, printre care și Răducanu Rosetti de la Căiuți, de a se întoarce în țară.

1849, iulie, 11. După înfrângerea revoluției maghiare, unele unități ale armatei în frunte cu generalul Bem (Iosif Bem, general al revoluției maghiare de origine poloneză, a trăit între anii 1794-1850), s-au refugiat în Moldova, în partea de vest a ținutului Bacău, pătrunzând în zona Grozești, Târgu Ocna și Onești,

provocând o grea înfrângere trupelor țariste aflate în această regiune. De aici, generalul Bem s-a adresat autorităților din districtul Târgu Ocna, făcându-le cunoscut că toți cei ce voiau să lupte pentru libertate, să se prezinte la cartierul său general pentru a fi organizați militarmente sub șefii lor naționali.

La Târgu Ocna și în satele din împrejurimi au fost încartiruiți soldați ruși.

La Onești, soldații ruși erau încartiruiți pe moșia lui Alecu Aslan, care se manifesta ostil împotriva trupelor țariste. Se relatează că Aslan, cu puțin înainte de luptele de la Grozești prin care armata generalului Bem a provocat o gravă înfrângere trupelor țariste, ar fi cerut un număr mare de soldați ruși pentru seceratul grâului, dând colonelului rus o sumă apreciabilă în monede de aur. A făcut acest lucru, deoarece era informat de venirea detașamentului polonez și voia ca armata țaristă să fie luată prin surprindere, ceea ce s-a și întâmplat. Pentru acest incident colonelul a plătit cu viața, iar Alecu Aslan a fost dus la Mănăstirea Cașin și de aici la Iași.

1850, mai, 21. Cel mai vechi clopot al Mănăstirii Bogdana a fost donat de Teofilact, stareț al mănăstirii (1825-1851), având o greutate de 2500 kg și purtând inscripția: „Acest clopot s-a făcut pe cheltuiala smiritului Arhimandrit Teofilact, pentru monastirea Bogdana cu hramul „Sf. Treime” spre veșnica sa pomenire și a tot neamul său. Pe vremea împăratului Nicolae Pavlovici, în timpul domnitorului Grigore Alexandru Ghica, la 1850, mai 21, în Kronstadt (Brașov)”. Împăratul Nicolae Pavlovici este Nicolae I, împărat (țar) al Rusiei între 1825 și 1855.

1850. O inscripție de pe clopotul mare al bisericii „Sf. Nicolae” din Onești grăiește astfel: „Acest clopot s-a turnat în satul Răcăuți, din porunca marelui boear al Moldovei hatman și cavalier Alecsandru Aslan și dăruit mănăstirii cu hramul Sfântu Nicolaiu di pi moșia dumisale Onești din ținutul Bacău în anu 1850, octomvrie 31”.

1850-1859. Printre ispravnicii ținutului Bacău în această perioadă s-au numărat: hatmanul Alecu Aslan, Grigore Roset, Costache Palade și Iorgu Lipan.

1851. Domnitorul Grigore Ghica a întreprins în vara acestui an o călătorie prin țară, trecând și prin Târgu Ocna.

1852. Costache Negruzzi se afla în vara acestui an în pelerinaj la Târgu Ocna, după cum raportează el însuși în „Gazeta de Moldavia” din 8 septembrie. De la Târgu Ocna, face o vizită prietenului său, Alecu Aslan, de la Onești.

Iată cum descrie această vizită: „Pân-a nu pleca din Tg. Ocnei, m-am dus la Onești ca să vizitez pe proprietarul cătră care mă leagă o veche prietenie. Pe înfloritele șesuri a acestor frumoase domene, unde Cașinul și Oituzul se varsă în Trotuș, se plimbă cocostârcii, coțofenele și turturelele, care de aici nu se duc mai departe. Deși dorința mea se învoia cu a domniei sale, Aslan de a rămâne mai mult la Onești, grăbindu-mă a mă pregăti să mă întorc la Iași, n-am zăbovit decât o zi, zi de acelea pe care romanii le însemnau cu o piatră albă.”

1853. Pe moșia Mănăstirii Bogdana, arhimandritul Anton Dumbravă începe construcția localului de școală.

1854, noiembrie, 5. S-a născut la Grozești, medicul și farmacologul român Riegler Emanoil, fost profesor la Facultatea de Medicină din Iași. A elaborat lucrări importante referitoare la antisepsie, la acțiunea chimică a antisepticelor asupra proteinelor, la biochimia acidului uric și a urinei, la dozarea glucozei (proba RIEGLER) la urina diabetică. A murit la Iași, la 30 august 1929.

1854-1866. Se amenajează drumul transcarpatic al Oituzului.

1856-1858. Radu Rosetti cu părinții lui (Răducanu Rosetti și Aglaie, fiica cea mare a domnitorului Grigore Al. Ghica, domn al Moldovei între 2 octombrie 1854 și 26 iunie 1856) au stat la Pralea. Aici erau vizitați de rude și cunoștințe de la Iași și din toată țara, cum ar fi: Costache Negri, Vasile Alecsandri, Zizin Cantacuzino, Iorgu Radu, Alexandru Cantacuzino, Alecu Aslan, Catinca Negri, Smărăndița Rosetti, Smărăndița Catargiu cu fiica sa Maria, fostă Obrenovici, mama lui Milan I al Serbiei (rege al Serbiei între 1882-1889) și alții. Mama lui Radu Rosetti s-a născut în 1832 și a murit în anul 1902.

1857. Iordache Donici care stăpânea moșia Rădeana, o împarte celor trei fii ai săi: Iancu, a primit Valea Seacă, Emanoil a luat Rădeana (pe care o dăruiește Academiei Române) și Neculai a primit Gârbovana.

Iancu Donici și soția sa Zinca Donici au lăsat drept moștenire, pământul de la Valea Seacă și numeroasele datorii care o grevau, fiului lor Gheorghe Donici, născut la 20 februarie 1849.

1858, septembrie, 29. Au început cursurile la școala din Bogdana, prima școală publică satească din județul Bacău. Primul învățător al acestei școli a fost Anton Andoniu. Școala a început cu 15 elevi.

1858. Familia lui Radu Rosetti se mută de la Pralea, în noua casă de la Căiuți. În această casă au avut loc multe dintre întrunirile partidei unioniste din Moldova.

1859, iunie, 11. Sunt introduse caracterele latine în actele oficiale ale statului și în școli.

1860. Din cauza sănătății lui Răducanu Rosetti, familia pleacă la Viena. Plecarea s-a făcut de la Căiuți, în două trăsură și două brașovene, pe la Poiana Sărată și de aici prin defileul Oituzului, la Brașov.

1863, decembrie, 17. A fost aprobată „Legea secularizării averilor mănăstirești” (moșiile mănăstirești cuprindeau 25% din suprafața țării). Articolul 1 al Legii precizează: „Toate averile mănăstirești din România sunt și rămân averi ale statului.”

Printre moșiile mănăstirești trecute în proprietatea statului se numără și cele ale mănăstirilor Bogdana și Cașin.

În 1857, Mănăstirea Bogdana avea 3 proprietăți cu 2150 fălci, iar Mănăstirea Cașin avea 5 proprietăți cu 12970 fălci.

1864, iulie, 4. Costache Negri trimite din Târgu Ocna o scrisoare lui Vasile Alecsandri, în care printre altele îi scrie următoarele:

„Am rânduit, de asemenea, afacerea cu biserica ta din Borzești, și curând vei primi un deviz de ceea ce va costa repararea cu păstrarea stilului ei. Plouă pe aici, iubite prietene, tot atât se pare ca și pe la tine, dar ținutul tău Borzești e minunat – rareori am văzut ceva mai frumos.”

1864, august, 14. Alexandru Ion Cuza promulgă printr-un decret, legea rurală, urmând ca legea să intre în vigoare la 23 aprilie 1865. Prin această lege se eliberau țăranii de servitutele feudale și îi împroprietărea cu loturi de pământ pe care le foloseau prin răscumpărare.

În fiecare sat, o comisie ad-hoc formată în fiecare comună rurală dintr-un reprezentant al moșierului și unul al autorității comunale, urma să facă „prin bună înțelegere” alegerea, comasarea și delimitarea locurilor care se cuveneau după lege a fi date clăcașilor.

Și la Onești s-a constituit o astfel de comisie. După ce comisia a stabilit locurile ce urmau a fi date clăcașilor, inginerul hotarnic al județului Bacău a venit și a măsurat pământul și a delimitat hotarele proprietăților.

În 1864, moșia lui Nicu Alcaz (noul proprietar al moșiei Onești) avea o întindere de 2988 hectare, la care se adunau 56 hectare posedate de țăranii în interiorul comunei. Efectuându-se măsurarea pământului și apoi împărțirea sa conform legii, a rezultat următoarea situație:

- un fruntaș a primit 5 fălci și 40 de prăjini
- 120 mijlocași au primit 480 de fălci (adică 4 fălci de fiecare)
- 106 pălmași au primit 265 de fălci și 2 prăjini.
- piața publică și cimitirul au primit 78,25 prăjini.

Au fost împroprietărite 227 familii țărănești cu 1132 de hectare. Oneștenii au primit 243 terenuri de casă pe drumul spre Brașov.

Cu toate că unii țăranii au primit pământuri rele și departe de locuință, cu toate că trebuiau să plătească despăgubiri pentru pământul primit, reforma agrară din 1864 a contribuit mult la dezvoltarea satului Onești.

1864. S-au introdus ca unități administrative, județul, plasa și comuna. Oneștiul a devenit comună aparținând de plasa Trotuș. S-a înființat Primăria din Onești. Comuna Onești era formată din satele Buciumi, Filipești, Onești și Răcăuți.

1864, decembrie, 5. A fost promulgată de către domnitorul Alexandru Ioan Cuza, Legea instrucțiunii publice, prin care s-a stabilit învățământul primar de 4 ani (obligatoriu și gratuit), cel secundar de șapte ani și cel universitar de trei ani. Legea intra în vigoare din septembrie 1865.

1864, decembrie, 19. Moșia Onești a lui Alecu Aslan, ipotecată pentru datoriile pe care le avea la Banca Moldovei, a fost scoasă la licitație și adjudecată de Nicu Alcaz, după ce acesta a remis băncii suma de 44600 galbeni.

Banca Moldovei a început să funcționeze din anul 1857 ca o bancă de emisiune și credit ipotecar, concesiune a bancherului german Nulandt. Din 1860 a luat numele de „Banca Moldovei”.

1864, septembrie. Alexandru Ioan Cuza a plecat în Moldova, unde mii de țăranii au alergat în calea lui să-și exteriorizeze bucuria la fiecare stație de poștă, ca și în fiecare oraș.

În romanul autobiografic „Blandina”, Mărgărita Miller-Verghy, descrie o anecdotă povestită de mătușa Ruxandra, referitoare la vizita domnitorului Alexandru Ioan Cuza la Onești: „Prințul domnitor Alexandru Ioan Cuza făcea adesea, cu suita, turnee de inspecție în diferite regiuni ale țării. Într-o zi, i se spuse mătușii Ruxandra că prințul va veni să cineze și să petreacă noaptea la ea. Ora la care îl așteptau pe

prinț se apropia, noaptea începea să cadă și tânăra femeie se grăbea să pună la punct preparativele impuse de vizita domnească. Iat-o deci pe mătușa Ruxandra plină de emoții în mijlocul salonului.

Spătarul Iordache a plecat cu caleașca în întâmpinarea oaspetelui domnesc. Ruxandra își lovește inutil mâinile una de alta pentru a chema servantele care se foiesc în jurul mesei de cină. Sultana! Pachita! Saftica! Unde sunteți? Candelabrele cu șase brațe, puse pe consolele de marmură în fața oglinzii între ferestre, nu sunt aprinse aplicile de bronz, nici lustra cu ciucuri de cristal. Trebuie un sfert de oră pentru a vedea flacăra de aur fășnind din toate aceste lumânări, care așteaptă inerte, momentul să prindă viață. În disperare de cauză, tânăra femeie se cațără pe un fotoliu și începe să aprindă ea însăși lumânările. În acest moment ușa se deschide și un tânăr ofițer apare în prag. Repede, strigă Ruxandra, repede domnule ofițer, urcați-vă pe scaun și ajutați-mi să aprind toate astea. Majestatea-sa o să sosească și vreau să aibă casa aerul de sărbătoare. Fără să întoarcă capul, tânăra femeie continuă să activeze în jurul aplicelor, secundată de ofițerul pe care îl găsește bine, deși n-a putut să-i arunce decât o privire rapidă. Zece minute după aceea se aude zgomotul trăsurilor și spătarul Iordache intră cu pași grei, căci demnitatea în vremea aceea, obliga pe oamenii de calitate, să păstreze o alură potolită, pe care nu trebuie s-o depășești sub nici un motiv. El se prăpădește în salamalecuri, în fața tânărului ofițer suit în fotoliu, cu chibriturile în mână și care nu este decât prințul domnitor Alexandru Ioan Cuza.”

1865, septembrie. Despre un învățământ organizat la Onești putem vorbi numai după intrarea în vigoare a legii instrucțiunii publice, promulgată de Alexandru Ioan Cuza la 5 decembrie 1864. Legea prevedea obligativitatea învățământului primar pentru copiii cu vârsta cuprinsă între 8 și 12 ani și face loc egalității la învățatură a fetelor cu băieții.

Prima școală din Onești a funcționat în două cămăruțe din apropierea bisericii și a avut ca învățător pe George Brăila, numit la 19 septembrie 1865. Îl va urma din 15 august 1866 George Angheni, cel care prin lunga sa activitate poate fi socotit adevăratul întemeietor al școlii din Onești.

Tot în anul școlar 1865-1866, încep să funcționeze școli la:

- Bogdănești, având ca învățător pe Georgie Tudureanu numit pe post la 20 septembrie 1865.
- Jevreni, având ca învățător pe Nicolae Budescu, numit pe post la 10 decembrie 1865.
- Mănăstirea Cașin, având ca învățător pe Ioan Voicu Maior, numit pe post la 1 noiembrie 1865.
- Râpi, având ca învățător pe Ioan Lochinescu, numit pe post la 21 decembrie 1865.

1870. Se înființează școala de fete Onești. Tot în acest an, se înființează o școală mixtă și în satul Buciumi, care și-a început activitatea la 11 octombrie 1870.

Școala de fete din Onești întreținută de stat, este construită din zid și aparține comunei, iar școala din Buciumi este întreținută de comună, într-un local închiriat, construit din bârne. Primul învățător la școala din Buciumi a fost Gheorghe Verman, care în 1872 cedează postul cumnatului său, Ioan Desagă.

1871, ianuarie, 8. Nicu Alcaz, vinde către Banca Moldova din Iași, moșia Onești cu toate siliștile și trupurile ei.

1873. Satul Onești este desființat. Apar două sate: Oneștii Noi și Oneștii Vechi, care fac parte din comuna Cașin, plasa Troțuș.

1873-1874. S-a construit șoseaua Adjud-Onești cu extindere spre Ghimeș. Deși inițial a fost o șosea județeană, după ce s-a terminat construcția ei, a trecut în patrimoniul statului, ca șosea de interes național. Cu această ocazie s-a reparat și podul Ștefan cel Mare ridicat peste pârâul Gârbovana.

1876. Cele două sate, Oneștii Noi și Oneștii Vechi, sunt unificate, formând satul Onești din comuna Onești.

1877. Moșia Borzești a fost primită ca zestre de către Maria Alecsandri, fiica lui Vasile Alecsandri, cu ocazia căsătoriei cu Mitică Catargi.

1877, aprilie, 1. S-a născut la Căiuți, Radu R. Rosetti, fiul scriitorului și istoricului Radu Rosetti și al Emei Bogdan.

A participat în primul război mondial ca maior și locotenent-colonel al armatei române. Pentru vitejia și destoinicia cu care și-a condus regimentul în lupta din 6 august 1917 de la Răzoare, luptă în care a fost grav rănit, a fost decorat la gradul de general de brigadă, iar în anul 1934 a fost ales membru activ al Academiei Române, la secția istorie. A fost ministru în guvernul generalului Ion Antonescu alcătuit la 27 ianuarie 1941, la Ministerul Învățământului, Cultelor, Culturii și Educației Naționale. A demisionat la 12 noiembrie 1941. Pentru participarea la guvernul lui Ion Antonescu, a fost arestat în 1948 și condamnat, în 1949, la doi ani închisoare. A murit în închisoare, la 2 iunie 1949.

1877. Începerea ostilităților militare împotriva turcilor și proclamarea independenței, la 9 mai, a fost primită cu entuziasm și de locuitorii Oneștiului.

Dintre cei care s-au remarcat pe câmpul de luptă amintim pe soldatul Ștefan Bordet, care a salvat un tun, pe sergentul Petre Lemnaru, decorat cu „Virtutea Militară” și Ordinul „Sfântu Gheorghe”, pe soldatul Petre Ceangău, decorat cu medalia „Trecerea Dunării”.

În războiul de independență au căzut următorii ostași din Onești, toți făcând parte din regimentul 14 Dorobanți din Bacău:

- sergent major Măgureanu Ioan;
- soldat Bârsan Nicolae;
- soldat Axinte Nicolae;
- soldat Bortoș Ștefan;
- soldat Bondoc Ianoș;
- soldat Moise Ianoș.

1879. După acest an, biserica din Borzești care a fost incendiată de turci, sau tătari și care era în ruine de 57 de ani, a fost reparată, adăugându-i-se contraforții, care deși masivi, s-au dovedit a fi nerezistenți, dândui monumentului o înfățișare apăsătoare și reducându-i calitățile formei originale.

1880. Moșia de la Borzești a Mariei Alecsandri era ipotecată și a fost destăbulată abia în martie 1880.

1880. Se înființează „găzăria” N. Fildermann de la Onești. În această „găzărie”, care se afla pe locul unde astăzi se află depozitul de bușteni al Fabricii de cherestea, cu mijloace rudimentare, din țitei se extrăgeau unele produse ca: petrolul lampant și păcura, pentru nevoile populației.

1880. La biserica „Sf. Nicolae” din Onești, a fost înlocuit acoperișul de șindrilă cu tablă cositorită, s-au efectuat tencuieli în interior și exterior.

1880-1881. În acest an școlar, în satul Onești, din 217 copii de vârstă școlară, au frecventat școala 27 elevi (12,40%). În comuna Onești din 541 de copii de vârstă școlară, au fost înscriși 43 de elevi (7,99%). Din cei 3468 de locuitori ai comunei Onești, doar 235 știau carte (6,77%). Pe sexe, procentul este net superior bărbaților, 11,3% dintre ei frecventează școala, în timp ce, dintre femeii doar 2,06%.

1881. Proprietar al moșiei Onești devine Iordache Iurașcu, negustor din Focșani, care a cumpărat-o de la Banca Moldovei. Actul de proprietate a lui Iordache Iurașcu, este o copie emisă de Tribunalul Bacău la 29 ianuarie 1881. Întinderea moșiei era de 2199,46 hectare.

Noul proprietar extinde moșia, cumpărând de la Mănăstirea Bogdana, la 8 aprilie, terenul „Călugăreasca”, iar la 16 decembrie, a cumpărat și plaiul „Pochita” de la Neculai Donici.

În vederea stimulării grădinaritului, Iordache Iurașcu a adus la Onești, bulgari cărora le-a dat în arendă loturi pentru cultivarea legumelor, prin folosirea irigațiilor.

Acest proprietar, prin atitudinea sa, a creat nemulțumiri, atât în rândul pâlmașilor de pe moșie, cât și a țăranilor liberi, vecini cu moșia.

1881-1885. S-a construit calea ferată Adjud-Târgu Ocna, podul de cale ferată și șoseaua peste Troțuș, după planurile inginerului Anghel Saligny.

Podul de fier peste Troțuș a fost primul pod combinat din țară – linie ferată și șosea. Dimensiunile structurii superioare ale podului sunt: 150 m lungime, 12,50 m lățime, din care 6 m reprezintă partea căii ferate, iar 6,50 m partea carosabilă.

Anghel Saligny (1854-1925) a absolvit Școala Politehnică din Berlin-Charlottenburg și a construit complexul de poduri și viaducte pe linia ferată Fetești-Cernavodă (1887-1895), incluzând cel mai lung pod metalic din Europa.

1883. Noul proprietar al moșiei Onești, Iordache Iurașcu cheltuiește suma de 4000 de lei pentru reparația bisericii din Onești, ctitorie a lui Alecu Aslan.

1882-1884. Barbu Delavrancea (1858-1918), se afla în această perioadă pentru studii la Paris. De aici scria scrisori Elenei Miller-Verghy și Lucreției Lupașcu, aflate cu fetele la Onești.

Elena Miller-Verghy era mama Mărgăritei Miller-Verghy (1865-1953) și sora Lucreției Lupașcu, soția lui Alexandru Lupașcu. Lucreția Lupașcu a avuta trei fete: Marya (viitoarea soție a lui Barbu Delavrancea), Henrieta și Kiki-Lucreția. Cele două surori cu copiii își petreceau vacanțele la Onești, unde Ruxandra Lupașcu (soră a lui Alexandru Lupașcu), căsătorită cu Iordache Milicescu, avea o moșie și un mic conac. Aici, la Onești, veneau în vacanță să petreacă cu fetele și studenții Barbu Ștefănescu Delavrancea, Duiliu Zamfirescu (1858-1922) și Ștefan Sihleanu (1857-1923).

În romanul „Blandina”, Margarita Miller-Verghy îi descrie astfel pe Ruxandra și Iordache Milicescu: „Mătușa Ruxandra era celebră în tot județul Bacău pentru incomparabilii ei cozonaci, făcuți după tradiția moldovenească. Mătușa Ruxandra fusese o încântătoare domnișoară, măritată la șaisprezece ani cu cel mai de seamă, mai morocănos și mai bogat boier din împrejurimi.”

La începutul anului 1884, literatura devine preocuparea principală a lui Barbu Delavrancea. Într-o scrisoare din Paris din ianuarie 1884, el îi scrie Margaritei Miller-Verghy despre această pasiune a sa: „Margot, eu sunt năvălit de atâtea subiecte și sunt singura mea consolare, când mă culc și când mă scol. Un subiect e de la Onești. Aș vrea să fac din el tot ce aș produce eu mai bine: aș vrea o limbă nouă, forme noi, priviri noi, și cu toate acestea, un val de fum albastru și vag să înfașe orce va fi nou, orce va fi cutezător ca frază, ca gândire și ca scenă.” Se pare că e vorba de „Șuer” în care peisajul, după spusele Margaritei Miller-Verghy, este un autentic colț de natură din împrejurimile Oneștiului.

1890. O statistică din acest an a înregistrat în jurul comunei Onești, existența unor întreprinderi de interes județean:

§ fabrica de var hidraulic și ciment pe valea Oituz, în amonte de Herăstrău-Grozești, cu o producție de 1200-1800 tone ciment. Din anul 1885, Grozești era în proprietatea lui Negroponte, care exploata păcura, avea fabrică de var și ciment și o fabrică de cherestea;

§ fabrica de var de la Bogdana;

§ fabrica de cherestea de la Scutaru;

§ fabrica de sticlă din valea pârâului Curița.

Toate aceste întreprinderi au fost distruse în timpul războiului din 1916-1918.

1890-1891. În acest an școlar, în județul Bacău existau 79 de școli rurale. Din aceste școli, 77 sunt mixte, numai la Onești existând câte o școală de băieți și una de fete.

1890. A început construcția căii ferate forestiere Scutaru-Onești.

1895. Populația satului Onești era de 1560 de locuitori. Față de anul 1835, când populația era de 535 de locuitori, rezultă că în decurs de 60 de ani, populația a crescut de aproape trei ori. La acest spor de populație au contribuit:

§ încetarea completă a invaziilor de jaf;

§ reforma agrară din 1864, prin care clăcașii din Onești au fost eliberați și împroprietăriți;

§ poziția geografică a satului;

§ târgul săptămânal, care a fost unul din cel mai activ din zonă;

§ construcția șoselelor spre Transilvania, prin pasul Oituz și pe Valea Trotușului și construcția căii ferate Adjud-Târgu Ocna.

1896. Cele două unități școlare oneștene, școala de fete și cea de băieți, sunt unificate, formând o singură școală mixtă.

1898-1899. Se face legătura de cale ferată între Transilvania și Moldova pe la Ghimeș, după construirea tunelului de la Cireșoia (1896-1898).

1899. Din Hotârnicia moșiei Borzești, rezultă că aceasta este proprietatea doamnei Maria Georges Bogdan, născută Alecsandri și că suprafața ei era de 826 hectare, la care se mai adaugă un teren de 12 hectare rezervat pentru calea ferată. Megieșii moșiei sunt: Academia Română, Gh. Cornea, preotul C. Pavel, Gh. Palaghiță și Ion Eremia.

1899. Din acest an, gara Onești face serviciu de telegraf, poștă ușoară, mandate poștale, rambursări interne și mesagerie. Pentru obliterarea corespondenței, în gara Onești s-au folosit două feluri de ștampile: o ștampilă liniară, cu cadru țesit la colțuri și o ștampilă dreptunghiulară, cu data în interiorul cadrului și inițialele C.F.R.

1901. Se înființează la Onești Banca Populară „Perchiul”, cu 99 de membri și un capital de 14.185 lei. Membrii erau 84 de plugari, 2 meseriași, 3 funcționari, 2 comercianți, 2 proprietari, 3 preoți și 3 învățători.

1901. Moștenitorii lui Iordache Iurașcu, fiii săi Elisa (căsătorită Condopol) din Valea Seacă, Dumitru din Galați și Alexandru din Onești, vând moșia Onești lui Dumitru Ionescu, negustor din Brăila, care stăpânește moșia până în anul 1914.

Moșia din Onești la acea dată avea o suprafață de 2324 hectare.

1901. Alexandru Vlahuță, în urma călătoriei pe aceste meleaguri, prezintă următoarea imagine a Oneștiului, în jurnalul său de călătorie, „România pitorească”: „Ne scoborâm pe valea Cașinului în satul Onești, veche așezare de răzeși, pe-un șes așternut între dealuri, la răspântia celor mai sălbatice ape ce se

prăbușesc din munții Bacăului. Aici soarbe Trotușul, din dreapta, undele Oituzului și Cașinului din stânga, șioiul zbuciumat al Tazlăului și târându-le peste bolovani, le scoate în luncă, unde le primește, în patu-i larg și nisipos, Siretul-Dunărea Moldovei. Pe aici trece linia ferată care, urcând în sus prin strâmtoarea Trotușului, despică munții și răzbește-n Ardeal prin strunga de la Palanca. Din vatra Oneștilor facem un ceas, cu trăsura, până-n Târgu Ocna, un orașel drăguț, cuibărit pe apa Trotușului, între măguri acoperite cu vii și livezi.”

1904. În acest an pe lângă activitatea publicistică, Nicolae Iorga, străbate țara de la un capăt la altul, pentru a afla mărturiile prețioase ale trecutului, pentru a cunoaște oamenii și obiceiurile lor.

Iată cum descrie Nicolae Iorga, Oneștiul și Borzeștiul după această călătorie: „Ești acum la Onești, un mare sat frumos, despărțit printr-o șosea, cum n-am întâlnit de mult și înviorat prin mișcarea mărfurilor ce vin de la gară. Din Onești dai îndată în Borzești prin valea Trotușului, în care vioaia apă de munte se răsucesce și lunecă, supt înălțimi acoperite cu păduri. De cealaltă parte, altă spinare de dealuri se întind, când sămănată cu arbori, când acoperită cu semănături, când goală, jerpelită. La mijloc tot valea largă și desișul popușoaielor înspicate. Cară așteaptă la margene; sătenii încarcă pe dânsule brațe de popușoi ce n-a legat și a rămas o biată buruiană cu pământuf; alții coboară aducând frunzare acasă, amintiri ale secetii și sărăciei. Linia drumului de fier se prelungește curată, pe când șoseaua fumează de praful pământurilor lutoase. În fund se vede iarăși linia Siretului.”

Și iată cum descrie biserica din Borzești: „Borzești, Borozești – cum spune poporul – e un mare sat, într-un ținut foarte bine lucrat, având grădini de legume. Sus, deasupra clădirilor revărsate în neorânduială pe coastele dealurilor, păzește încă, pe un tăpșan, rupt de colți de piatră, care sânt rămășițe de zidărie, biserica lui Ștefan cel Mare. Legenda pune chiar leagănul Voievodului în această parte a Bacăului, între Siret și munte. Biserica de astăzi are adausuri care o îngreueie: cele două contraforturi urâte ce năzuiesc până la coperământ, clădite din bolovani, din cărămidă, în care s-au lipit și fărâmituri de pietre mormântale, contrafortul tot așa de grosolan, care sprijină altarul, au fost aduse de un vechi stăpânitor al satului, Manolachi Ruset, care și-a îngropat aici soția. Niște nepricepuți și niște săraci, au tencuit și vărut partea de sus a clădirii și au trântit un acoperiș din șindrilă, care se drege acum, în loc să se înlocuiască prin altul din olane. Pe dinăuntru n-a rămas nimic din ceea ce fusese, decât negura bolților și podoaba ușii care duce în naos. Turnul clopotelor nu mai este. Altfel ai toată zidirea veche: În fund, se văd cele două rânduri de ocnițe și roțile de smalt: la ocnițele de sus ele stau deosebit, una verde, alta galbenă, la cele de jos sunt grupate câte trei, într-o ordine triunghiulară, care se schimbă în ceea privește culoarea. Se văd rândurile smalt și rândurile de cărămidă pe aceiași fațadă. Inscricția frumoasă stă încă supt micul ei acoperiș de piatră. Fereștile sculptate, fereștile gotice, fereștrucile – toate câte una pe fiecare latură – au fost astupate în parte, dar n-au suferit nimic. Absida-și are ocnițele de cărămidă aparentă presărată cu roțile de smalt.”

1904. A avut loc la Borzești, comemorarea a 400 de ani de la moartea lui Ștefan cel Mare. Cu această ocazie, Comitetul de organizare tipărește lucrarea „Borzeștii și Ștefan cel Mare”.

La serbarea națională de la Borzești a participat Spiru Haret (1851-1912), ministrul instrucțiunii, prefectul, deputatul Radu Porumbaru, Dr. C.I. Istrati și alte personalități. Mii de ostași echipați ca în timpul lui Ștefan cel Mare au defilat în fața populației. Au mai defilat elevii liceului „Principele Ferdinand” din Bacău.

Elevii din comunele învecinate au prezentat diferite programe artistice. Foarte aplaudate au fost programele artistice prezentate de elevii din Cașin și Onești, cu spectacolul „Dumbrava minunată”. Mulți localnici, mai ales dintre cei în vârstă, au povestit ce știau din bătrâni despre Ștefan cel Mare, despre istoria locului de naștere al Voievodului.

Au fost aduse în atenția istoricilor monumente uitate, biserica din Borzești și podul de la Gârbovana. Astfel, întâlnirea de la Borzești a dobândit pe lângă marea sa semnificație istorică și patriotică și una științifică.

1904-1905. S-a reparat biserica din Borzești (acoperișul și fațada din vest). S-au îndepărtat contrafortii.

1904-1906. În această perioadă a funcționat plasa Onești cu sediul la Onești, formată din comunele: Bogdana, Gropile, Săvreni, Onești și Râpile.

1906. S-au înființat școlile din Rădeana, comuna Bogdana și cea din Răcăuți-Onești.

1906-1909. La Onești se construiește o nouă școală, cu două săli de clasă. Această clădire s-a menținut până în 1962, când a fost demolată.

1907. Semnificativă pentru starea de mizerie a țăranimii, agravată de abuzurile tot mai numeroase ale administrației, este plângerea sătenilor din comuna Onești, adresată membrilor Senatului. „Ne vedem somați

de D-I preceptor fiscal, pentru a plăti cotizația de 5 lei pe an, care bani zice că ni se ia pentru timpuri secetoase. Domnilor senatori! La noi, mai a ajuns cuțitul la os cu atâtea dări pe capul nostru și de unde mai putem să mai dăm încă 5 lei, dacă noi nu avem pământuri de hrană și imașuri să ne creștem vitele. Statul, dacă are milă de populația acestei țări și vroește ca să le îmbunătățească soarta și să le înlesnească traiul, trebuie să le dea locuitorilor pământ de hrană și imașuri să ne creștem vitele, să ni se mai ușureze dările, iar nu să tot plătim la dări.”

Cotizația de 5 lei pe an pe fiecare cap de familie, a fost introdusă în anul 1905 de ministrul agriculturii, Ion M. Lahovary din guvernul conservator, pentru formarea unei rezerve în caz de secetă. Această cotizație pe care trebuiau să o plătească numai țărani, era considerată de către aceștia ca un nou bir.

1907, martie, 15-23. În acest interval a avut loc o nouă reactivizare a maselor țărănești în comunele Onești, Comănești, Dărmănești, Brusturoasa situate pe valea Trotușului. În comuna Onești, țărani amenințau cu devastarea curții proprietății moșierului Dumitru Ionescu.

1907, martie, 26. Țărani din Buciumi (sat ce aparținea de comuna Onești), în frunte cu preotul C. Nălboc, au venit la primăria din Onești, foarte agitați, cerând îmbunătățirea condițiilor de arendare a pământului și ameliorarea exploatării moșierești. Sătenilor din Buciumi li s-au alăturat și cei din Răcăuți.

Împotriva răsculaților a venit însuși prefectul Radu C. Porumbaru cu o unitate de soldați și două baterii de artilerie.

Preotul a fost invitat în primărie și „convins” să calmeze populația. După ce a ieșit din localul primăriei, a apărut în fața oamenilor, îndemnându-i să se întoarcă la casele lor, căci autoritățile studiază revendicările țărănești și vor lua măsuri. Dar la drepturile voastre, să nu renunțați le spune el în încheiere.

Sub presiunea autorităților superioare, primarul de atunci al Oneștiului, Ghiță Palaghiță, a cerut răsculaților să se potolească și să se întoarcă la casele lor. Prezența soldaților a fost convingătoare.

Cuprinse de tulburări erau și satele Gutinaș, Rădeana și Borzești, care aparțineau comunei Onești. Țărani din aceste sate s-au strâns în grupuri destul de numeroase, cerând într-o formă amenințătoare arendașilor, modificarea învoielilor agricole. Datorită intervențiilor autorităților locale comunale, dar mai ales datorită aducerii la fața locului a unei companii de soldați, spiritele s-au calmat.

Istoricul Nicolae Iorga a fost ținut în permanență la curent, prin intermediul colaboratorilor revistei „Neamul Românesc” cu faptele întâmplare la Pașcani, Roman, Onești.

1907, mai, 31. Pentru a anula impresia identificării unor preoți și învățători cu cauza țărănimii, într-o adresă către Revizoratul Școlar Bacău, procurorul Gh. Mezincescu afirma că C. Nălboc este alcoolic și nu-și dă seama ce vorbește, „aruncă vorbe imprudente care pot face mult rău”. Tot în această adresă, procurorul îl laudă pe preotul învățător Tudorache din comuna Bogdana, care, „punându-se înaintea locuitorilor... a izbutit cu sacrificiul persoanei sale să îmblânzească spiritele și să potolească două începuturi de răscoală în comuna sa”.

1908. Se înființează un magazin al cooperativei de consum la Onești, care se va numi „Buciumul Carpaților”.

1908, februarie, 21. A fost votată legea pentru crearea „Casei rurale” (legea a intrat în vigoare la 4 aprilie 1908). Această instituție fondată de stat, în colaborare cu capitalul privat, cu un capital de 10.000.000 de lei, avea sarcina să cumpere moșiile scoase la vânzare, să le parceleze și să le vândă țăranilor, în loturi de 5 hectare. La Onești, Casa rurală nu și-a îndeplinit misiunea de a vinde țăranilor pământ.

1908. S-a înființat Judecătoria Onești (care a funcționat până în anul 1952) și postul de jandarmi.

1908. Plasa Oituz este formată din comunele: Bogdănești, Grizești, Hârja, Onești, Pârgărești. Din 1909 include și Cașinul și Mănăstirea Cașin și pierde Pârgăreștii.

1908. S-a format plasa Borzești (reședința plăsii, conținea și satul Borzești) din comunele: Bogdana, Cașin, Căiuți, Gropile, Săvreni, Mănăstirea Cașin și Râpile.

1908, octombrie, 1. S-a înființat grădinița de copii din comuna Onești, instituție publică de educațiune, care are menirea de a înlesni trecerea copiilor de la viața de familie la cea de școală.

1909. Din plasa Borzești au fost scoase comunele Cașin și Mănăstirea Cașin.

1910. Plasa Borzești este contopită cu plasa Oituz, formând plasa Oituz-Borzești, cu următoarele comune: Bogdana, Bogdănești, Cașin, Căiuți, Grozești, Hârja, Săvreni, Mănăstirea Cașin, Onești și Râpile. A fost desființată în 1911.

1911. Plasa Trotuș este formată din orașul Târgu Ocna și comunele Bârsănești, Bogdana, Bogdănești, Cașin, Onești, Pârgărești, Râpile, Slănic, Târgu Trotuș și Vâlcele. Plasa Trotuș a fost desființată în 1929.

1912. Dimitrie Ionescu vinde moșia Onești, colonelului Gheorghe Miculescu. Noul proprietar a fost atașat militar la Paris și era căsătorit cu Olga, fiica savantului Ion Cantacuzino, înrudindu-se și cu D. A. Sturdza și P. P. Carp, ultimul proprietar al unei întinse moșii în comuna Bogdana.

1914-1915. În acest an școlar, la școala din Onești, au fost înscriși 235 de elevi, din care 141 de băieți (60%) și 94 de fete (40%). Au rămas înscriși 213 elevi. Din aceștia, la sfârșitul anului au promovat 129 și au rămas repetenți 84 (28 nu au întrunit mediile necesare, iar 56 au absentat nemotivat de la cursuri). Procentul de promovare a fost de 60%.

1916, august. Înainte de ziua de 14 august, pe Valea Troțușului și-a concentrat forțele divizia 8 infanterie, comandată de generalul de brigadă Ioan Pătrașcu, astfel:

- § în zona Grozești: punctele de comandă ale diviziei 8 infanterie, brigăzii 15 infanterie și secția proiectare;
- § la Bogdănești: punctul de comandă al brigăzii 8 artilerie, escadronul 8 stafete, compania pioneri și secția telegrafie;
- § la Filipești: punctul de comandă al brigăzii 16 infanterie, regimentul 37 infanterie;
- § la Căzănești: regimentul 29 infanterie;
- § la fabrica Union: regimentul 12 artilerie cu trei baterii, regimentul 17 artilerie cu cinci baterii și ambulanța diviziei 8 infanterie;
- § la Mănăstirea Cașin și Onești batalioanele de miliții “Putna” și “Bacău”;
- § în zona Onești-Cașin-Răcăuți, divizia 2 cavalerie, comandată de generalul de brigadă Grigore Basarabescu.

1916, august, 14. România declară război Austro-Ungariei. Edgard Mavrocordat, ministrul României la Viena, prezintă la Ministerul de Externe al Austro-Ungariei declarația de război.

Intrarea României în război a fost hotărâtă în dimineața acestei zile, în Consiliul de Coroană ținut la palatul Cotroceni.

România a declarat mobilizarea la 14 august, prima zi de mobilizare fiind considerată ca începând din noaptea de 14 spre 15 august ora 24. Au fost mobilizați 813.000 de oameni din care 562.947 făceau parte din unități combatante.

1916, august, 15. La această dată, trebuia să se desfășoare în localul școlii din Onești, o serbare școlară urmată de bal. Din cauza intrării României în război, serbarea nu a mai avut loc. Între anii 1916-1918, școlile din această zonă au fost închise.

1916, august, 15. Armata română trece Carpații în Transilvania, începând operațiunile militare. Primile localități eliberate au fost Poiana Sărată și Oituzul Ardelenesc, după care a fost înconjurat și ocupat muntele Moghioroș. Ofensiva generală a continuat cu eliberarea a numeroase localități din Transilvania.

Elanul ofensivei a fost oprit deoarece: trupele germane au venit în ajutorul celor austro-ungare și prin intrarea Bulgariei în război contra României, au fost retrase de pe fronturile din Transilvania, importante efective ale armatei noastre, care au fost trimise în Dobrogea.

1916, august, 15. În trecătoarea Oituz, primul ofițer român răpus de trei gloanțe dușmane, a fost tânărul locotenent Nicolae Macaria, comandantul companiei a XVI-a din batalionul IV, regimentul 13 „Ștefan cel Mare” din Iași. Ofițerul a fost avansat, post-mortem, la gradul de căpitan. În semn de omagiu, osemintele locotenentului Macarie, au fost înhumate în incinta cimitirului bisericii „Eroilor Neamului” din satul Poiana Sărată, iar localnicii au așezat pe mormântul eroului, drept monument, fosta piatră de hotar.

1916, septembrie, 28 – octombrie, 14. Prima bătălie de la Oituz. Valea Oituzului, învecinată la nord cu Valea Slănicului și la sud cu cea a Cașinului, reprezenta direcția cea mai bună de pătrundere a inamicului, din Transilvania în Moldova. Este o vale largă și accesibilă, care face legătura între Târgu Secuiesc și Onești.

Ținta atacului forțelor germane și austro-ungare era ruperea frontului român, în Valea Oituzului și ocuparea Oneștiului, nodul tuturor căilor de comunicație din această zonă. Reușita atacului dușman și ocuparea liniei Troțușului ar fi însemnat pentru români, un dezastru strategic și economic, deoarece Valea Troțușului era principală arteră de comunicație și de aprovizionare a armatelor române și ruse și singurul rezervor de bogății naturale (petrol, cărbune, sare). Cucerirea Oneștiului însemna catastrofa armatelor române și ruse și cucerirea Moldovei.

În timpul primului război mondial, minele din Valea Troțușului, furnizau zilnic 350-380 tone de cărbune. Fără cărbunele de la Comănești și fără petrolul din Moinești nu ar fi fost posibilă susținerea frontului Oituz, Mărăști și Mărășești. Forțele inamice care au acționat pentru cucerirea trecătorii Oituz, constituiau Grupul general Schmettow, format din două divizii de cavalerie (divizia 1 cavalerie austro-ungară și divizia 3 cavalerie germană), căruia i s-a adăugat ulterior și divizia 71 infanterie austro-ungară.

Apărarea Oituzului a fost încredințată diviziei 15 infanterie, comandată de generalul Eremia Grigorescu, întărită ulterior cu brigăzile 15 și 37 din divizia 8 infanterie de la Piatra Neamț. Divizia 15 a fost scoasă de pe frontul dobrogean și transportată, începând cu data de 25 septembrie, pe frontul de la Oituz.

1916, septembrie. În localitatea Onești, un fanion arborat la intrarea în clădirea primăriei arăta că aici se află comandamentul diviziei. Pe șosea, în fața comandamentului, un grup de ofițeri. În mijlocul lor un general. Poartă pantaloni cu lampăș roșu, cizme cu șireturi încheiate până sus – elegant în adevărata accepție a cuvântului. Este generalul Eremia Grigorescu, comandantul diviziei 15 ale cărei trupe se află în curs de sosire în zonă.

În tot timpul războiului, localitatea Onești a constituit punctul de debarcare, triere și repartizare a trupelor pentru fronturile de luptă.

1916, septembrie, 30. Inamicul a ocupat localitatea Poiana Sărată. Prin intrarea în front a trupelor diviziei 15 infanterie, în interiorul localității s-au desfășurat lupte sângeroase de stradă. Spre seară, inamicul a fost obligat să părăsească satul. De-abia de-acum înainte aveau să înceapă eroicele lupte de apărare din pasul Oituz.

1916, octombrie, 5. La comandamentul grupului Schmettow s-au înființat arhiducele Carol de Habsburg, moștenitorul tronului austro-ungar și contele Tisza, primul ministru maghiar care voiau să asiste la o mare victorie. Dar românii au rezistat. Pornind la contraofensivă, armata română restabilește linia frontului, după înclăștări aprige, în care s-a ajuns la atacul la baionetă, pe înălțimile de pe linia de frontieră.

În luptele de la Oituz, divizia 15 și-a câștigat numele glorios de „Divizia de foc”, iar deviza generalului Eremia Grigorescu, „Pe aici nu se trece” a devenit crezul ostașilor români.

1916, octombrie, 28 – noiembrie, 2. Are loc cea de-a doua bătălie de la Oituz. La 28 octombrie a început ofensiva condusă de generalul Gerock în trecătoarea Oituz, cu trupe din divizia a 8-a bavareză și din divizia a 71-a austro-ungară. Toate atacurile au fost respinse cu pierderi mari de ambele părți. Divizia 15 română, condusă de generalul Eremia Grigorescu, trece la contraofensivă. Lupte crâncene s-au dat în special pe înălțimile Cernica și Fata Moartă, în care regimentele 3 vânători și 13 „Ștefan cel Mare” au avut pierderi considerabile. Protejate de un foarte eficace tir de artilerie, românii au atacat și cucerit Vârful Bradului, Piatra Runcului și cota 1175 de pe Plaiul Fata Moartă, pe care s-au întărit. Cele mai înverșunate contraatacuri le-au dat dușmanii în noaptea de 31 octombrie – 1 noiembrie. Dar în ziua de 2 noiembrie, românii au atacat din nou în Valea Oituzului și au reușit să arunce pe dușmani peste hotare.

1916, decembrie 9 – 1917, ianuarie 3. Are loc bătălia de la Cașin. Bătălia a început la 9 decembrie 1916. Lupte grele, pe geruri și viscole cumplite s-au dat pe înălțimile Căpușii, Cernicăi, Stăneica, Fata Moartă, care erau cucerite de români, după care cădeau din nou în mâinile dușmanului superior numeric.

În ziua de 15 decembrie, grupul armatei române Oituz-Vrancea suportă atacuri înverșunate, în care au mari pierderi. În ziua de 16 decembrie, Gerock, care a suspendat toate atacurile în sectorul Slănic-Oituz, și-a concentrat toate trupele pentru a ataca puternic pe tot frontul Cașinului. După pierderi grele, detașamentul român este nevoit să se retragă. Generalul Grigorescu și-a retras trupele diviziei 15 de sub comanda sa directă, pe muchia înălțimilor ce dominau dinspre apus șesul Vrancei: Măgura Cașinului - Cornu Măgurei - Muntele Războiului - Ocolul Slatinei. Atacurile dușmanului nu mai pot scoate trupele române din această poziție.

După lupte violente, date de ambele părți cu mari pierderi și cu mari suferințe, într-o regiune din cele mai grele de străbătut, frontul român a fost împins în partea de sud a Vrancei, cu vreo 20 de km. Încercarea dușmanului, de a cădea în spatele și în flancul pozițiilor româno-ruse de la Focșani și Siret, nu a izbutit.

1916, decembrie, 14. Nicolae Iorga a rostit o cuvântare în ședința Adunării Deputaților. Printre altele, în această cuvântare, Nicolae Iorga a spus următoarele: „Domnilor deputați, în trecutul nostru mulți oameni au suferit. Dacă suntem ceva, nu suntem prin biruința strămoșilor noștrii, ci suntem ceva numai prin suferința lor. Toate puterile noastre nu sunt altceva decât jertfa lor, strânsă laolaltă și prefăcută în energie. Și unul dintre acești strămoși, mare fiindcă a fost nenorocit și el într-o clipă de supremă restriște, când i se zicea: lasă țara și du-te sub jug, el Gheorghe Ștefan, din părțile unde luptă ostașii noștrii la Oituz, a strigat: „decât să plec pentru totdeauna de aici mai bine să mă mănânce câinii pământului acestuia”. Au trecut trei veacuri de la 1650, când Gheorghe Vodă Ștefan spunea celor vechi această hotărâre a sa și față de care nici noi nu putem spune altceva decât: să ne mănânce câinii pământului acestuia mai curând decât să găsim fericirea, liniștea și binele din grația străinului dușman”.

1916, decembrie 31 – 1917, ianuarie 5. Are loc bătălia de la Pralea. La 5 ianuarie 1917, trupele române au reușit să înainteze cu 2-4 km, obținând o importantă scurtare a frontului și controlul asupra Văii Susiței.

1917, februarie, 2. Colonelul Alexandru D. Sturza, fiul fostului prim ministru al țării, Dimitrie A. Sturza (1833-1914) și comandant al diviziei 8 din Armata a II-a, a fost decorat în gara Onești. Patru zile mai târziu a fugit în tabăra inamică, într-un moment în care armata română, cu mari sacrificii, rezista eroic în Moldova.

1917. În iarna și primăvara acestui an, are loc reorganizarea armatei române. Reorganizarea Armatei a II-a are loc chiar pe front. Ea s-a constituit din două corpuri de armată: Corpul IV, compus din diviziile 6,7 și 8 cu cartierul la Onești și Corpul II, compus din diviziile 1, 2, 12, la Coțofănești.

1917. Pentru aprovizionarea Armatei a II-a s-a organizat un depozit la Bacău, cu centre de reaprovizionare la Răcăciuni, Adjud, Bâlca, Căiuți și Onești. La Onești se afla un depozit de carburanți al armatei, care a fost incendiat de bombele aruncate de un avion german.

1917, februarie, 20. Scriitorul și publicistul ardelean, Octavian C. Tăslăuanu (1876-1942), voluntar în armata română, a fost detașat pe lângă Corpul IV Armată din Onești, așa cum rezultă din Ordinul 8460, ca ofițer de legătură.

1917, martie, 23. Regele Ferdinand a adresat soldaților o proclamație prin care îi asigura că „și-au câștigat dreptul de a stăpâni într-o măsură mai largă pământul pentru care s-au luptat”, precum și „dreptul de a obține o mai mare participare la treburile statului”.

1917. În zona Troțușului au funcționat următoarele aerodromuri militare:

- § Onești, cu escadrila Farman-2, observație,
- § Borzești, cu escadrila Nieuport-1, vânătoare,
- § Gârbovana, cu escadrila Farman-6, observație.

Aceste formații făceau parte din Grupul I Aero Bacău de pe lângă Armata II-a română. O escadrilă avea 2-8 avioane de construcție franceză.

Despre aerodromul din Onești își amintește mai târziu, Vladimir, unul din eroii romanului „Anotimpuri” de Radu Tudoran: „Se vedea de la Onești, la adăpostul întunecat din marginea aerodromului, cu vechi luptători aplecați peste hărți: Nugescu! Căzut! Lucy! Căzut! Căzuți în flăcări, sau prefăcuți în fărâme, cu aripile lovite, sau cu fruntea găurită de gloanț. Căzuți!”

1917, aprilie, 5. Prin „Înalt Ordin de Zi” Nr. 34 dat la Marele Cartier General, se arată că, voluntarul de război Donici Gheorghe, din regimentul 9 roșiori, a murit moarte de erou. Deși în vârstă de 67 de ani, a cerut cu insistență, la începerea ostilităților, să fie primit în rândul luptătorilor. În ziua de 10 noiembrie 1916, escadronul din care făcea parte a pornit la atacul artileriei inamice ce ocupa poziții lângă Robănești. Sargentul Donici a șarjat cu avânt și a murit ca un adevărat viteaz, cu fața la dușman.

1917, aprilie, 23. Regele adresează ostașilor o nouă proclamație privind reforma agrară și electorală. „Întăresc încă odată făgăduiala mea de Rege – se arată în înalt ordin de zi, că după izbânda pe care o așteptăm, se va realiza pentru voi legiuina stăpânire asupra ogoarelor câștigată cu sângele vostru și prin vot obștesc veți lua parte activă la alcătuirea unei Românie noi și mari, pe care o vom înfăptui împreună.”

Această proclamație a Regelui avea următorul scop:

- § să întărească voința de luptă a soldaților, în majoritate țărani,
- § să pregătească astfel noua campanie a armatei române pentru vara anului 1917,
- § să evite eventualele mișcări sociale ale țărănimii.

1917, mai, 14. A fost spânzurat lângă un pârâu, care făcea mai înainte granița între Moldova și Ardeal, locotenentul în rezervă Emil Rebreanu, născut la 17 decembrie 1891 la Maieru, fratele scriitorului Liviu Rebreanu. Locotenentul în rezervă Emil Rebreanu, făcea parte din regimentul de artilerie „Maria Luisa”. Trimis pe frontul român de pe Valea Troțușului, de la Ghimeș, într-o noapte din primăvara lui 1917, a încercat să treacă frontul, în liniile române, ducând cu sine și planurile de împărțire a trupelor austro-ungare din sector. A fost surprins, arestat și condamnat la moarte, refuzându-i-se cererea de a fi împușcat.

Această dramă stă la baza romanului „Pădurea spânzuraților” al lui Liviu Rebreanu, apărut în 1922, roman care constituie prima largă reflectare a primului război mondial în literatura română. Înainte de a scrie romanul Liviu Rebreanu a colindat îndelung locurile unde a trăit și unde a fost executat fratele său, a stat de vorbă cu oamenii care-l cunoscuseră și cu fata pe care o îndrăgise.

1917, iulie, 18. Prin Ordinul de operațiune al Armatei a II-a Nr.2050 referitor la situația trupelor de pe frontul Oituz, se dispune, printre altele, următoarele:

Cartierul Corpului 4 Armată va fi la Onești, iar al Diviziei 7 la Târgu Ocna, al Diviziei 6 la Bogdănești, al Diviziei 8 la Mănăstirea Cașin. Regimentul de vânători 4, 7 și 8 vor fi trimise la Onești, ca rezervă generală a armatei, imediat ce acțiunea la Divizia 8 se va termina, iar Divizia 6 se va instala pe poziție. Diviziile, până la noi ordine, se vor aproviziona de la centru de aprovizionare Onești.

1917, iulie, 26 – august, 9. A avut loc cea de a treia bătălie de la Oituz.

Planul ofensivei inamice consta în executarea unei lovituri principale în direcția Onești, cu pătrunderea de-a lungul șoselei Oituzului și o lovitură secundară la nord, pe direcția Vârful Pravila – Cireșoaia – Târgu Ocna.

Apărarea zonei a revenit Armatei a II-a române, condusă de generalul Alexandru Averescu, formată din Corpul IV armată (cu trei divizii de infanterie, 6, 7 și 8) și Corpul II armată cu trei divizii, 1, 3 și 12 și o rezervă de patru batalioane.

1917, iulie, 26. În luptele de la cota 789 de pe dealul Ungureanu, sublocotenentul în rezervă Camil Petrescu, este rănit grav și cade prizonier. Zilele petrecute pe front, în care ia contact direct cu mizeria frontului, cu disperarea și moartea se întipăresc adânc în conștiința sa materializându-se în versurile din „Ciclu morții” și în romanul „Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război”.

Ca participant la războiul de întregire a neamului, Camil Petrescu nu putea să nu observe că, în acest război, greu a fost dus de soldații proveniți din rândul țăranilor, a celor mulți, care „aveau dreptul și mai ales datoria să meargă zi de zi, în linia întâia de tranșee și de foc”, pe când fiii celor cu bani, aveau dreptul și datoria „să cumpere un automobil și să rămână atașați pe lângă el, la cartier, la Iași, Bârlad, Bacău, Roman, Botoșani sau Onești.”

1917, iulie, 28. În dimineața acestei zile, Regimentul 1 Vânători, primește ordinul să plece de la Negrileşti, spre Oituz.

Iată cum descrie Polihrom Dumitrescu, locotenent în acest regiment, această deplasare: „Maiorul ne transmite ordinul să grăbim marșul, venind cu ideea de a îmbarca o parte din oamenii regimentului într-un tren pentru a fi transportați la Onești, pe valea Trotușului. Se trimit însă numai militarii prea oboșiți. Restul vor continua pe jos spre valea Cașinului. Maiorul ne face cunoscut că inamicul dispune de forțe serioase, că din cauza marilor pierderi, corpul de armată, pentru a-și scurta frontul, a ordonat o retragere generală. În valea Oituzului, linia frontului se găsea cam la jumătatea distanței dintre localitățile Herăstrău și Grozești.”

1917, iulie, 29. După un marș de noapte cumplit, pe drumuri defundate și pe o căldură toridă, Divizia I cavalerie ajunge în dimineața acestei zile la Onești. Divizia a fost adusă la cererea generalului Averescu Alexandru, pentru a putea opri ofensiva inamicului. La Onești, generalul A. Averescu, comandantul Armatei 2 române a adunat pe toți ofițerii Diviziei 1 cavalerie, abia sosiți și le-a spus următoarele:

„La cererea mea, ați fost întorși din drum și aduși într-o noapte pe aceste plaiuri istorice, în clipe de grea cumpănă pentru soarta țării. Vrajmașul bate puternic, de 3 zile la poarta Oituzului și la ora aceasta frontul este rupt între diviziile 6 și 7 infanterie, creindu-se un gol de peste 6 km. Aceste mari unități ale căror regimente au luptat eroic și fără odihnă trei zile și trei nopți, suferind mari pierderi, și-au consumat toate disponibilitățile, folosindu-le pentru contraatacuri. Nici Marele Cartier nu mai dispune de trupe și, chiar de ar avea, ele n-ar fi putut ajunge așa de repede ca voi. Dușmanul, ajutat de teren și bine sprijinit de o artilerie puternică, presează fără încetare, în ideea inițială de a pătrunde pe valea Trotușului, întorcând astfel dreapta Armatei a 2-a și amenințând serios și comunicațiile Armatei 1, care luptă din greu la Mărășești. V-am schițat acest tablou întunecat în care n-am exagerat cu nimic, ca să vă dați seama ce consecințe ar avea reușita manevrei inamicului și ca să descoperiți gravitatea momentului, importanța misiunii și urgența intervenției diviziei de cavalerie în oprirea avalanșei dușmane. Arătați lămurit soldaților voștri pentru ce vă aflați aici, ca să se deprindă și ei cu gândul că au fost sortiți să lupte și să moară pentru salvarea patriei.”

În seara zilei, Divizia I cavalerie a dezlănțuit un atac vijelios, fără pregătire de artilerie, când se îngâna ziua cu noaptea, și tocmai când dușmanul se pregătea să petreacă o noapte liniștită. Aici pe pantele Oituzului, călăreții au șarjat pe jos, ca niște autentici vânători de munte. Intervenția fulgerătoare a diviziei I cavalerie a oprit înaintarea inamică, restabilind echilibrul rupt în bătălia Oituzului.

În fruntea ostașilor se aflau ofițerii și printre ei căpitanul Brăileanu, care răpus de o grenadă, mai are forța să îndemne: „Înainte băieți!” În timpul marșului spre Onești, căpitanul Brăileanu a primit ordinul de a pleca la Iași spre a urma niște cursuri de stat major. Pe spatele ordinului, bravul căpitan a scris însă: „Este primul ordin pe care nu-l voi executa în toată cariera. Sunt hotărât să ascult numai de îndemnul conștiinței,

care îmi poruncește să rămân lângă oamenii mei, care nu mă vor ierta că i-am părăsit tocmai când intrau în luptă.”

1917, iulie, 31. La asaltul Coșnei și-a găsit moartea caporalul Constantin Mușat, grenadier în Regimentul 2 grăniceri, născut la 10 septembrie 1890, în comuna Domnești-Căltuna, județul Ilfov.

În anul 1916, a fost rănit în lupta de la Râpa Roșie, din munții Vrancei, iar în ziua de 16 decembrie 1916 i s-a amputat mâna stângă, în spitalul Veniamin din Iași, urmând a fi reformat din armată. A cerut să fie trimis pe front, ca aruncător de grenade, deoarece zicea el, „am mâna dreaptă bună”. Această cerere i s-a admis.

1917. Artileria austro-ungară a executat bombardarea satului Onești, de pe dealul Coșna, distrugând gara și triajul acesteia, dar nereușind să avarieze podul de fier de peste Trotuș.

La luptele de la Oituz a participat ca voluntar în armata română, sublocotenentul Ioan Missir (1896-?), născut în America de Nord și stabilit, după vârsta de 5 ani, cu familia la Botoșani. Cele petrecute de el și de camarazii lui în vremea războiului, le-a povestit în romanul „Fata moartă”. Romanul „Fata Moartă” este o tulburătoare cronică de război, aparținând unui om care s-a aflat pe front în linia întâi a bătăliilor de la Oituz din anii 1916-1917. Referindu-se la Oneștiul anului 1917, scria: „Onești. Gara, bătută de artileria inamică, se cutremură, împrăștiind din răstimp bucăți de șină cu terasament cu tot, moloz și sfărâmături de vagoane, obuzele se sparg toate în cuprinsului singurului loc de cale ferată prin care respirăm. Avioanele completează simfonia petrecută de tirul furios al bateriilor antiaeriene...”

Dar ce-i Fata Moartă? Fata Moartă este o înălțime pe valea Oituzului. Iată ce spune autorul: „În timp de pace, un plai minunat, unde își dădeau întâlnire, nesupărați de nimeni, cerbii și căprioarele, lupii și mistreții, vulpile și toate sălbăticiunile. Pentru litera rece a hărților, Fata Moartă este un punct kilometric, cota 1175, însemnată cu negru.”

În vederea apărării antiaeriene a comunei Onești, au fost duse două tunuri: unul pe dealul Malu, iar al doilea pe dealul Perchiu.

1917, august, 1. Buletinul de informații al Armatei a 2-a române referitor la luptele care au avut loc în acea zi pe frontul de la Oituz, menționează bombardarea de către inamic, a trenurilor care circulau de la Comănești spre Onești. Deasemenea se menționează două avioane inamice care au făcut recunoaștere între Grozești și Târgu Ocna.

1917, august, 5. Prin Ordinul de zi Nr.142, generalul Mihail Schina, comandantul diviziei I cavalerie evidentiază trupele, care abia ajunse la Onești, au fost trimise direct în focul luptelor de pe Coșna, unde s-au acoperit de glorie. Iată ce se spune în ordin: „După marșuri lungi și obositoare, timp de patru nopți consecutive, ați descălecat la Onești și fără nici un răgaz ați pornit la atacul înălțimilor râpoase ce vi s-au dat ca obiectiv și cu un avânt fără seamăn ați gonit pe inamic, punând stăpânire pe pozițiunile ocupate de el. Vitejia, demnă de pildele strămoșilor noștrii, care ați arătat-o, tăria cu care ați rezistat și înaintat sub focul artileriei inamice a făcut admirația tuturor care v-au văzut luptând.”

1917, august, 14. În această zi sosește la Buciumi, pentru a fi în mijlocul ostașilor din Divizia 1-a, care s-a acoperit de glorie în luptele de la Oituz, regina Maria, și generalul Averescu în timp ce în aceeași zi, sosește la Onești primul ministru Ionel Brătianu.

Cu acest prilej au fost decorați numeroși soldați și ofițeri, promițându-li-se că după război se va înfăptui o nouă reformă agrară.

1917, august, 28-30. S-a desfășurat bătălia de la Cireșoaia, prin care se încerca cucerirea Cireșoaiei în primul rând și a Coșnei în al doilea rând. Prin posesiunea lor se obținea respingerea dușmanului departe de Valea Trotușului, de Târgu Ocna și de Onești, în care orice activitate și circulație era paralizată de apropierea dușmanului și se crea o bază sigură și avantajoasă pentru operațiile ulterioare spre frontieră. Cucerirea Cireșoaiei și a Coșnei de către trupele române nu a reușit. A fost ultima bătălie importantă din campania anului 1917.

În luptele de la Cireșoaia, cade eroic sublocotenentul în rezervă Ion Grămadă, scriitor, născut la 3 ianuarie 1888 în satul Zaharești, județul Suceava, cu studii secundare la Suceava, universitare la Cernăuți și doctorat la Viena.

1917. La Onești a fost înființat un spital sub înaltul îndemn al M.S. Regina Maria. Spitalul a funcționat în fosta curte boierească a lui Alecu Aslan, proprietate a lui Rene Bogdan (1885-1975), fiul lui George Bogdan și al Margaretei Rosetti. Iată cum descrie A. Vidrașcu, în povestirea „Flueraș”, acest spital: „Curtea boierească, unde trăia încă de la începutul veacului al 17-lea familia însemnată a Ceaurilor Aslan, a fost transformată în acest scop, cu multă pricepere. Vechea culă stă așezată în mijlocul unei grădini renumită

odinioară în tot județul Bacău, pentru îngrijirea deosebită și privilegiata minunată. Ea se întindea sub umbra Perchiului și-și scaldă poalele înflorite în apele Trotușului care curge la vale.”

Tot în această casă se afla și sediul misiunii militare franceze compusă din 8-10 ofițeri, parte combatanți și parte medici militari. Șeful spitalului de campanie era dr. Grigoriu Cristea din Onești, care apoi a funcționat ca medic la Cluj și București. Un spital de campanie a fost instalat lângă gară. Acest spital a fost foarte aglomerat cu răniții de pe frontul Oituz-Cășin și nu a putut face față numeroaselor victime ale epidemiei de tifos exantematic care a făcut victime în rândul armatei staționată în această zonă dar și în rândul populației civile.

1917, septembrie, 26. Printr-un Decret dat la Iași de regele Ferdinand I, se conferă Ordinul „Coroana României” cu spade în gradul de ofițer medicilor-maior Loubat și Mandranges Raoul, din armata franceză, pentru destoinicia cu care au organizat spitalul din Onești.

1917, octombrie, 9. Prin Decret, regele Ferdinand I a acordat locotenent-colonelului Radu R. Rosetti, comandantul Regimentului 47/72 infanterie, Ordinul militar „Mihai Viteazul” clasa a III-a, pentru vitejia și destoinicia cu care a condus regimentul în lupta de la Răzoare, din 6 august 1917.

1917, octombrie. Aviația germană a executat bombardarea satului Onești, atacând populația civilă, care se găsea la coșarele boierești din țarina satului, omorând o femeie.

1917. Pictorul Ștefan Dimitrescu (1886-1933) pictează tabloul „Morții de la Cășin”.

Compoziția „Morții de la Cășin” este una dintre cele mai viguroase realizări plastice din timpul primului război mondial. Care dintre noi, privind acest tablou, nu se indignează de cruzimea războiului? Chipul femeilor slabe și muncite care plâng mornic, al bătrânului în cămașă de cânepă, care își frânge mâinile neputincios, blestemând pe criminalii care i-au omorât feciorul, stâlpul lui de nădejde la bătrânețe, au un puternic dramatism. Ștefan Dimitrescu se relevă aici ca un psiholog cu o mare putere de intuiție și redare a sentimentelor și ca un mare iubitor al poporului din care face parte. Tabloul se află expus la Muzeul de Artă al României.

1917, decembrie, 25. S-a inaugurat prima Casă Națională la Onești.

Inițiativa înființării Caselor Naționale a avut-o un grup de luptători activi și în rezervă strânși la Onești în iarna 1917-1918. Scopul acestor Case Naționale era „să trimită lumina în adâncul inimii omenești, să cultive spiritul patriei, să păstreze ființa noastră românească, să întrețină conștiința de neam prin puterea culturii naționale, să cheme poporul la viața cea adevărată”.

Șeful grupului a fost colonelul Ion Manolescu, care s-a ocupat cu strângerea fondurilor necesare și începerea lucrărilor de construcție. Casa Națională din Onești s-a construit după planurile arhitectului sublocotenent în rezervă, Vasilescu din București, în timp de șapte zile, de o echipă de 150 de militari.

Construcția era din lemn, acoperită cu darniță și avea:

- § o sală de sfaturi și teatru
- § o sală pentru bibliotecă și citit
- § o sală de expoziții
- § o sală de tir distractiv
- § un pavilion de horă, popice și diferite aparate și jocuri întăritoare pentru copii și adulți.

Casa Națională din Onești a fost construită în grădina școlii, în apropierea bisericii.

La inaugurarea Casei Naționale din Onești s-au arătat obiectivele avute în vedere:

- § cultivarea comorilor sufletești moștenite de la strămoși (portul național, cântecele și jocurile populare)
- § să asigure o ocupație organizată pentru tineret în timpul liber
- § să organizeze spectacole artistice pentru săteni.

Odată pe an, vara, Casa Națională din Onești era vizitată de Nicolae Iorga și colonelul Ion Manolescu, care țineau conferințe urmate de șezători literare.

Scriitorul Mihail Ceralianu (1893-1985), a participat la războiul de întregirea neamului, la început ca simplu soldat infanterist, în Regimentul 6 „Mihai Viteazul”, apoi urmează școala de bombardieri de la Pipera, devenind trăgător aerian și avansat la gradul de caporal. După puțin timp, se îmbolnăvește de tifos exantematic și nu mai poate zbura până la sfârșitul războiului. În această perioadă scrie o piesă de teatru de inspirație patriotică – „Drapelul” – nerealizată, abundând de naivități și stângăcii. Piesa s-a jucat la Onești, dar a rămas în manuscris și s-a pierdut.

1918, iarna. S-au construit Case Naționale la Borzești, Cășin, Târgu Trotuș.

1918, august, 6. În prezența familiei regale, regina Maria, principele Carol, principele Nicolae, principesa Elisabeta și principesa Maria, a avut loc undeva în zona Târgu Ocna, pe pantele de nord ale masivului Cireșoaia, aniversarea unui an de la marile bătălii de la Mărăști, Mărășești, Oituz din 1917.

Aici într-o poiană s-a săpat un șanț adânc de 50 de cm, pe un traseu de formă rotundă (un cerc cu diametru de 50 de m). Pe taluzul exterior al șanțului, invitații și familia regală au servit masa. Acest eveniment a fost immortalizat de Stanciu Kotetschi (fiu de fotograf din Bârlad) pe un clișeu sepia. Fotografia se află azi la Muzeul Militar Central București. Locul ales atunci s-a numit „Masa Reginei”.

1918, septembrie. La Gârleni, Hemeiuși și Onești au luat ființă „școli pregătitoare” (pentru pregătirea viitoarelor cadre didactice), care s-au unificat în octombrie 1919, formând Școala normală de băieți Bacău.

1918, octombrie, 28. Printr-o proclamație a regelui Ferdinand către armată, se cerea reluarea operațiunilor militare alături de Antantă. S-a decretat mobilizarea generală.

1918, noiembrie, 16. Divizia 6 infanterie a trecut în Transilvania pe calea ferată, trecând dincolo de munți, pe la Palanca.

EPOCA CONTEMPORANĂ – ROMÂNIA REÎNTREGITĂ
A. De la terminarea primului război mondial până la terminarea celui de-al doilea război mondial

1919, martie, 5. Decret-lege privind adoptarea calendarului gregorian (calendarul de stil nou) începând de la 1 aprilie, care a devenit 14 aprilie, stil nou, așa că în acel an, după ziua de 31 martie a urmat 14 aprilie.

1919, iulie, 13. S-a născut în Poiana Sărată, comuna Oituz, geograful Ion Șandru.

1920. Mănăstirea Cașin a ars și a fost reparată în 1926.

1920, noiembrie, 15. A început construcția actualii biserici catolice din Onești. Aici s-a stabilit o populație de religie catolică cu următoarea proveniență:

§ secui – ceangăi;

§ unguri husiți care au venit din Transilvania;

§ români care au trecut la catolicism.

În anul 1900 erau 152 de familii cu 705 persoane de religie catolică. Construcția bisericii s-a terminat în anul 1945. Ceangăii din Onești au origine secuiască, vorbind un grai matern apropiat de cel secuiesc, având obiceiuri secuiești. Astăzi sunt în cea mai mare parte bilingvi. Denumirea de ceangău vine de la cuvântul secuiesc *csángani* – a se corci.

1920, noiembrie, 29. Tribunalul Bacău autentifică actul de vânzare a unor terenuri din zona Andreești (26 ha), către sătenii din Onești, Buciumi și Răcăuți de la Olga Miclescu, soția moșierului din Onești, cu prețul de 3300 lei hectarul - un preț mai mare decât cel prevăzut în Legea agrară din 1921.

Gheorghe Miclescu a fost stăpânul moșiei Onești în timpul primului război mondial. Acesta era un moșier foarte cheluit, stătea mai mult la Paris, iar vechilii care-i administrau moșia l-au dus repede la faliment.

1921. Gheorghe Miclescu a vândut terenuri în Onești, avocatului Rene Bogdan, în Buciumi, lui Gheorghe Gh Palaghiță, un teren care se numea „Grădina boierească” și învățătoarei Maria Ioanițescu, un teren pe Baston, care cuprindea circa 23 de hectare.

1921, iulie, 17. Guvernul Averescu a dat Legea pentru definitivarea reformei agrare în România veche. Reforma se va înfăptui după 1922. Reforma agrară de după 1921 a schimbat din temelii structura proprietății, România devenind peste noapte, dintr-o țară de latifundieri, o țară de mici proprietari. Proprietatea de până la 5 hectare, reprezentând 82,70%, cele de până la 10 hectare, 94,72% din totalul proprietăților. Marile moșii au fost reduse, în schimb, la suprafețe variind între 100 și 500 hectare.

Moșierul George Miclescu din Onești a reușit să păstreze 400 de hectare, pe care le va vinde țăranilor, obținând pe această cale, cât și prin despăgubirile pentru loturile de împrumut, sume de bani transformate în capital comercial. Pentru împrumutarea țăranilor n-au mai rămas decât circa 500 hectare.

Aplicarea reformei agrare din 1921 a durat aproape două decenii. În Onești, în 1939, au fost descoperite, 9,64 hectare „uiteate”, care au fost apoi împărțite țăranilor. Această întârziere a aplicării reformei agrare s-a datorat numeroaselor greșeli, unele involuntare, altele posibil premeditate, care au generat zeci de proteste și contestații.

1921, octombrie, 2. A fost inaugurat, pe o înălțime de la marginea comunei Palanca, monumentul sublocotenentului Emil Rebreanu. Pe o placă de marmură albă încastrată pe fața principală a monumentului stă scris: „Sublocotenentul Emil Rebreanu, spânzurat de unguri la 14 mai 1917 pentru că a vrut să treacă în rândul armatei române să lupte pentru întregirea neamului. Patria recunoscătoare nu l-a uitat.”

1921-1945. După 1921 și până în 1945 au fost următorii proprietari de moșii pe teritoriul actual al municipiului, având suprafețe mici.

La Jevreni (Viișoara) – colonelul Pantazi, ginerele lui Miclescu.

La Slobozia Melului – colonelul Al. Balaban.

La Borzești – George Bogdan și Henri Bogdan.

La Târgu Trotuș – Ioan M. Pelin, din comuna Onești.

La Onești – căpitanul Ioanițescu.

1921-1945. Între cele două războaie mondiale, în Onești erau următoarele instituții:

- § Primăria și un Post de jandarmi;
- § Judecătoria rurală;
- § Oficiul P.T.T.R.;
- § Banca „Oituz” și Banca „Perchiul”;
- § un dispensar și două farmacii;
- § o școală de 4 ani și o școală de 7 ani;
- § Căminul cultural și o bibliotecă;
- § o grădiniță de copii;
- § o librărie;
- § Casa Națională;
- § restaurant cu camere de dormit;
- § cofetărie, cafenea cu biliard;
- § atelier fotografic.

În Onești mai existau magazine de manufactură, coloniale, fierărie, prăvălii a căror proprietari erau evrei: Aizic Berman (țesături și stoffe), Herșu Lupu (băcănie), Goldemberg (cereale), Hanașcu (fierărie), Katz (băuturi), etc.

Mai existau:

- § distilărie și depozit de petrol;
- § pompe de benzină,
- § două sifonării;
- § două mori cu turbină, una pe Cașin, care avea dinam. De la această moară, s-au electrificat în centrul satului, primăria, școlile, judecătoria, poșta, dispensarul, Casa Națională și câteva case particulare.
- § cărciumi, cizmării, măcelării, brutării.

Unii locuitori din Onești lucrau la depozitele gării, căci în bună parte, aici se strângea lemnul tăiat la Scutaru, Valea Rea și Mănăstirea Cașin.

1922. La cele două săli de clasă ale școlii din Onești li se mai adaugă încă două.

1924. Semnalată pentru prima dată în acest an, de profesorul Petre Enculescu, și denumită „mica insulă de antistepă”, zona de vegetație de pe dealul Perchiu de lângă Onești, poate fi considerată un autentic paradis botanic. Rezervația botanică de aici are o suprafață de 90,6 hectare. În cuprinsul ei au fost depistate și catalogate o serie de specii de plante foarte rare în flora Moldovei, care prezintă un ridicat interes științific.

Dealul Perchiu, situat lângă municipiul Onești, are o înălțime de 398 m și este o rezervație naturală, acoperit fiind cu păduri caracteristice silvostepii. Pe pajiștile și pădurile de pe dealul Perchiu cresc circa 600 de specii de plante cu flori, dintre care multe sunt rare în țara noastră.

1924, decembrie, 7. S-a deschis la Onești o sucursală a Băncii „Oituzul” din Bacău.

1925. S-a ridicat un Monument al eroilor din Onești. Monumentul este simplu, fără inscripții, pe toate laturile se găsesc ornamente florale. Este executat din piatră și are o înălțime de 3 m. Este amplasat pe partea stângă a șoselei Onești-Bacău, la intrarea în oraș. Locul este numit de localnici „La Monument”.

1928, iulie. La inițiativa unor elevi de la cursurile secundare, care se reîntorceau la Onești în timpul vacanțelor și care erau nemulțumiți că activitățile desfășurate la Casa Națională nu răspund în suficientă măsură dorințelor lor, s-a înființat o societate culturală cu numele de „Cosânziana”. Această societate își propune să se ocupe de organizarea în comun a activităților, în timpul liber al tineretului studios, prin diferite manifestări culturale artistice (recitări, piese de teatru, cor, seri de dans). Societatea „Cosânzeana” nu avea local propriu, sediul ei aflându-se în localul școlii din centru.

Membrii fondatori ai Societății “COSÂNZEANA” au fost:	
ION PELIN	LILI SURĂIANU
MELANIA PELIN	LENUȚA VLEJA
ANDREI MOLNAR	GHEORGHE MATEI
NECULAI GHENADE	GRIGORE IANCULESCU
VICTOR FĂTU	GEORGE ALEXANDRESCU
EMILIA FĂTU	ION VARGA
OLIMPIA PELIN	ION FĂTU
MARIA SURĂIANU	ION MĂCIUCĂ
MIHAI SURĂIANU	DUMITRU SURUIANU
MARIA VLEJA	EMIL NICOLAU

CONSTANTIN VLEJA MARGARETA CĂLINESCU CICERONE CĂLINESCU AURELIA LEMNARU MARIA POPOVICI ION VLEJA DUMITRU MĂCIUCĂ GEORGE CONSTANTINESCU	RENÉ BOGDAN ION FĂTU NECULAI MĂCIUCĂ PETRE TOMIUC PETRU CONSTANTINESCU ANA FĂTU DUMITRU BORȘAN
---	--

Pe lângă societate, în scurt timp s-a înființat o bibliotecă al cărei fond de carte s-a constituit din donațiile inițiatorilor, a fondatorilor, a unor susținători prestigioși ai societății ca profesorul Grigore Tăbăcaru, avocat Cicerone Nechiforescu, din donațiile intelectualilor localității, precum și din sumele obținute din spectacole proprii.

În perioada de început, biblioteca dispunea de aproximativ 500 de volume, care erau aranjate într-un dulap, în ordinea numerelor de inventar.

1928, decembrie, 30. Cercul studențesc băcăuan a organizat o serbare în comuna Onești. Iată ce scrie ziarul „Bacăul” din 6 ianuarie 1929: „La serbare a participat un numeros public (studenți, intelectuali, oficialități locale), în încheiere s-a jucat „O făclie de Paști”, dramă în 2 acte din teatrul lui I. L. Caragiale.”

1928. Apare romanul lui Cezar Petrescu, „Întunecare”, prima frescă largă a primului război mondial apărută în România. Localități ca: Bogdănești, Cașin, Oituz, Mănăstirea Cașin, evocate de Cezar Petrescu în roman, păstrează vii, în conștiința contemporanilor, eroismul ostașilor români în războiul de întregire a României.

La gara din Onești își trimitea și locotenentul Radu Comșa, eroul romanului, participant la luptele de la Oituz, corespondența.

„Lumița avea astfel pe cineva aici, purta grijă în fiecare zi să-i plece cartea poștală cu inscripția <A nu se menționa data, localitatea și nimic despre mișcarea trupelor> sau plicul închis, pe care Omir avea să-l dea cuiva sigur, ca să-l pună direct la tren ori la Onești”.

1929. Primul bibliotecar al bibliotecii Societății Culturale „Cosânzeana” a fost studentul Ștefan Covaci, de la Agronomia din Cluj. În urma decesului său, conducerea societății a desemnat-o ca bibliotecară, pe funcționara Margareta Călinescu, de la banca „Oituz”. Biblioteca era deschisă în fiecare duminică. În timpul vacanțelor era deschisă și în celelalte zile, fiindcă aproape în fiecare seară la orele 18, elevii, sub conducerea învățătorului Neculai Măciucă, se adunau și pregăteau serbări.

1929. S-a înființat plasa Oituz formată din Târgu Ocna, Cașin, Căiuți, Oituz, Onești, Râpile și Slănic.

1929, iulie, 31. A avut loc, la Casa Națională din Onești, o serbare prilejuită de sfințirea steagului. Referitor la această festivitate, ziarul „Bacăul” din 29 iulie 1929 publica următoarele: „Solemnitatea a avut loc în grădinița Monumentului Eroilor din centrul târgului. Tot poporul, indiferent de credință, a participat. Slujba religioasă a fost săvârșită de Sf. Sa Parohul D. Surăianu, iar răspunsurile au fost date de corul bisericii. La botez au fost următorii nași: D. colonel Gh. Miculescu, prim naș, d. Gh. P. Goagă din partea comunei, Pr. D. Surăianu, din partea bisericii, d. inv. Ioan Fătu din partea școalelor, d. inv. N. Măciucă din partea cercetașilor, d. Ioan Pârvu din partea proprietarilor, d. Ioan Pella din partea ofițerilor. În afară de coruri și recitări s-a prezentat piesa de teatru „Suflete alese” de Serafim Ionescu. După serbare a urmat balul unde lumea a petrecut cât se poate de bine”.

1929, octombrie, 11. S-a născut la Oituz actrița de teatru și film, Olga Tudorache.

1929-1930. În timpul crizei economice, au fost concediați aproape toți muncitorii din sectorul forestier de pe valea Troțușului, inclusiv la Onești, închizându-se fabricile și oprindu-se lucrul în pădure. O vreme a încetat lucru și la fabrica din Scutaru, ceea ce a înrăutățit situația muncitorilor din Onești, care lucrau acolo, sau munceau în pădure, pentru această fabrică. Unii din muncitorii oneșteni au lucrat pe moșia Mariei Bogdan de la Borzești.

Proprietarii fabricilor forestiere și a unor întinse suprafețe de pădure pe valea Troțușului erau:

§ Foresta S.A., finanțată de bănci române și străine.

§ Elena Negroponte, proprietară a unei foarte întinse suprafețe de pădure și teren agricol pe valea Oituzului.

§ Fainștain, Iancovici, Plopeanu, proprietari particulari de păduri.

Fabrica de la Scutaru era a Societății Foresta S.A. și avea un număr de 24 gatere și un număr relativ mare de muncitori, ce lucrau, fie direct în fabrică, fie în pădure, la tăiatul, fasonarea, încărcarea, descărcarea și depozitarea lemnului.

Oneștiul, deși centru rural, a servit ca loc de desfășurare a produselor lemnoase. Aici erau depozitele întreprinderii forestiere și a diferiților proprietari particulari.

1930. Din acest an, în plasa Oituz au fost incluse și comunele Borzești, Bogdănești și Doftana.

1930, iulie. Furtuna din această lună a cauzat mari pagube agriculturii din zona Onești. Furtuna, care a bătut ca un ciclon, a dărâmat garduri, acoperișuri de case, pomi. Ghiața foarte abundentă, de mărimea nucilor, nu s-a topit timp de 18 ore.

1930, iulie, 26. S-a născut în satul Răcăuți, comuna Ștefan cel Mare, graficianul Hilohi Nicolae.

1930, august, 3. În această zi de duminică, Societatea Culturală „Cosânzeana” a dat o frumoasă serbare.

Iată cum descrie această serbare, corespondentul ziarului „Bacăul” în numărul apărut în 11 august 1930: „Programul s-a desfășurat în saloanele Casei Naționale și a Școlii Primare din Onești. Membrii societății au format un cor care, sub conducerea d-lui învățător Ș. Varga, a executat, pe trei voci, mai multe cântece. Au excelat „Ana Lugojana” și „Doina”. Studentele Aurelia Lemnar, Marioara Popovici și studenții Victor Fătu, M. Surăianu, Șt. Covaci, Gr. Ianculescu și Gr. Alexandrescu, au jucat piesa de teatru „O noapte furtunoasă” de I. L. Caragiale. A fost o împărțire de roluri ideală. Interpretarea n-a lăsat nimic de dorit. Fiecare, cu vrednicie, s-a achitat de rolul său, scoțând în evidență momentele vremii zugrăvite de autor. Recitățile studentei Melania Pelin au făcut minuni, căci are un deosebit dar de a recita din George Coșbuc. Seara a fost bal, la care a luat parte foarte multă lume din localitate și împrejurimi. O muzică din Tg. Ocna și doi ucenici de-a lui Barbu Lăutaru, au distrat asistența o noapte întreagă. N-au lipsit confetele, serpentinelile și cărțile poștale ilustrate, cu care voturi s-a ales Regina Balului, în persoana d-rei Mărioara Măciucă. O tombolă a amuzat mult publicul. Se remarcă mult frumusețea afișelor, făcute cu mult meșteșug de studentul Andrei Molnar.

Rezultatul moral a fost admirabil. Credem că și cel material. Aducem lauda, pe această cale, studentului I. Pelin, președintele societății.”

1930. În întregul județ Bacău procentul știutorilor de carte era de 52,4%, în plasa Oituz 46,6%, iar în Onești 52,3%. Din cei 2945 de locuitori, 1007 aveau instrucție primară, 95 secundară, 45 profesională și 21 universitară. Deci, situație privilegiată față de restul satelor din zonă, justificată și prin superioritatea economică a localității.

1930. S-a reînființat comuna Borzești din plasa Oituz, formată din satele Bogdana, Borzești, Cherchezești, Lahovari, Gârbovana, Gutinaș, Livada, Negoiești și Valea Seacă.

1930, decembrie, 29. După recensământul din acest an, populația Oneștiului era de 3879 locuitori.

1932. În plină criză economică, Banca „Oituzul” din Onești s-a lichidat.

1932, septembrie, 12. A fost inaugurat noul local al Băncii Populare „Perchiul”. Localul avea o sală încăpătoare pentru manifestări culturale și serbări naționale. Construcția localului s-a făcut la inițiativa noului președinte, Ioan Pelin care era și primarul comunei.

1932, noiembrie, 19. În foaia săptămânală „Presa” din Bacău, se publică o scrisoare a președintelui Societății „Cosânzeana” din Onești, M. Surăianu, adresată d-lui profesor Grigore Tăbăcaru din Bacău, prin care i se mulțumește pentru donația de cărți și pentru sfaturile încurajatoare date prin viu grai, cu ocazia vizitei făcute la Onești. Printre cărțile donate s-au numărat și lucrările lui G. Tăbăcaru, „Psihologia pedagogică” tipărită în 1929 și „Problema școlii active”, ed. II-a, 1927.

Grigore Tăbăcaru (1883-1939) a desfășurat o intensă activitate la Bacău, ca profesor de pedagogie și filozofie. Împreună cu George Bacovia, este membru fondator al revistei „Ateneu”, în anul 1925.

1932, decembrie. Din inițiativa învățătorului Ștefan Varga s-a înființat Căminul Cultural „Spiru Haret”, a cărui activitate a fost destul de sporadică.

1932. Pe baza legii asociațiilor pentru îmbunătățirea agriculturii din 1931, după ce în localul școlii primare s-au adunat sătenii din localitate, unde teoretic și practic li s-a spus și arătat tehnica agricolă și foloasele ei, a luat ființă Asociația Agricolă „Regele Carol al II-lea” din Onești. Scopul asociației era de a grupa pe agricultorii ale căror proprietăți formau un tot economic, în vederea aplicării culturilor raționale. Asociația avea în 1932 un număr de 27 de membri și o suprafață de 31,75 ha în trupul de teren „sub Buhoci”.

1933. A luat naștere o nouă asociație agricolă, cu scopul îmbunătățirii islazurilor comunale și încurajarea agriculturii - Asociația specială comunală agricolă Onești, cu sediul la Onești, formată din comuna Onești, plus Bârsănești, Brătîla și Râpile sub patronajul Camerei Agricole Bacău.

1933. În vara acestui an a sosit la Onești, în campanie electorală, Corneliu Zelea Codreanu (1889-1938), șeful mișcării legionare, reprezentată prin legiunea Arhanghelului Mihail, care mai târziu s-a numit Garda de Fier (dizolvată de guvernul liberal la 10 decembrie 1933).

La întrunirea ținută la marginea iarmarocului au participat numeroși cetățeni. Cuvântarea ținută de pe capota propriei sale mașini, a avut un pronunțat caracter antisemit și nu a fost aprobată de mulțime. Alegerile parlamentare din decembrie 1933 s-au încheiat cu victoria liberalilor.

1934. S-a înființat Școala primară din cartierul Peste Vale. Școala își va edifica localul propriu între anii 1939-1950.

1936. S-a depus Statutul Societății „Cosânzeana” la Judecătoria Onești și societatea a devenit persoană juridică.

1936. Se reînființează Școala de fete din Onești, având ca directoare pe doamna Ana Fătu. Școala a funcționat până în anul 1949, când este trecută la Școala elementară Nr.1 Onești.

1936. A fost dezvelit bustul sublocotenentului Gheorghe Donici, în satul Negoiești, comuna Ștefan cel Mare, pe fosta lui proprietate. Monumentul este opera sculptoriței Pia Slătineanu. Realizat din bronz, având înălțimea de 0,80 m, bustul este montat pe un pedestal paralelipipedic, de plan dreptunghiular, din piatră (4,50 m înălțime), care surmontează un soclu paralelipipedic de secțiune dreptunghiulară (7,50 m înălțime).

Pe frontispiciul pedestalului stă scris:

„GHEORGHE DONICI 1848-1916 (corect anul nașterii este 1849). Voluntar al călărășilor din Bacău, a luptat la Plevna, la Rahova și la Vidin în anii 1877 și 1878. Voluntar din nou, la vârsta de 68 de ani (corect 67 de ani) a luat parte la războiul pentru întregirea neamului și a căzut vitejește, năvălind asupra tunurilor dușmane la Robănești, județul Romanți, în ziua de 10 noiembrie 1916.”

Gheorghe Donici a fost avansat post-mortem prin Decretul 1303 din 23 martie 1938, la gradul de sublocotent.

1937. A fost reconstruit podul peste Troțuș, de la Râpile, care a necesitat suma de 1,4 milioane lei, fiind inaugurat în mod festiv de ministrul liberal Mircea Canciov.

1937, decembrie, 16. A murit Maria Bogdan-Alecsandri. Este înmormântată în curtea bisericii din Borzești. (Maria Alecsandri s-a născut la 3 noiembrie 1857).

După moartea Mariei Bogdan, fiul ei Henri Bogdan rămâne proprietarul unui imobil și a suprafeței de 120 ha teren arabil în Borzești.

1938. S-a construit un nou sediu pentru judecătoria rurală din Onești.

1938. Prin Decret-lege din 13 august, se face o nouă reformă administrativă prin care, pe lângă vechile unități administrative (comuna, plasa și județul), se introduce una nouă – ținutul. Țara a fost organizată în 10 ținuturi: Olt, Bucegi, Ținutul Mării, Ținutul Dunării de Jos, Nistru, Prut, Suceava, Mureș, Someș, Timiș.

Comuna Onești făcea parte din județul Bacău, care împreună cu județele Iași, Neamț, Botoșani, Bălți, Soroca, Vaslui, Roman, constituiau ținutul Prut cu reședința la Iași.

1938. Apare „Legea pentru înființarea serviciului social” în care se menționează că „celelalte societăți culturale, persoane juridice, sunt datoare să-și însușească programul de activitate al Serviciului social și să colaboreze cu Căminul Cultural ca o secție a lui”.

Ca urmare a acestei prevederi, biblioteca Societății „Cosânzeana” trece la Căminul Cultural și funcționează ca bibliotecă a acestuia până în 1950, când se transformă în bibliotecă satească.

1938, iunie, 14. Furtuna și grindina din această zi au stricat cu desăvârșire semănăturile, viile și livezile din Onești, Cașin, Filipești, Râpile și Borzești.

1938. Pentru toată comuna Onești exista un singur medic. Sătenii, de regulă, mergeau la cele două farmacii din Onești, unde își descriau boala și primeau lecurile potrivite.

1938. Societatea mutilaților invalizi din primul război mondial a donat pentru Borzești, bustul lui Ștefan cel Mare, opera sculptorului V.D. Leorda. Realizat în bronz, înalt de 60 cm, este așezat pe un pedestal paralelipipedic, din piatră albă, pe al cărui fontispiciu stă scris: „Ștefan cel Mare – domn al Moldovei, 1457-1504.”

1938-1940. S-au efectuat reparații la biserica din Borzești, dar, din cauza cutremurului din noiembrie 1940, efectul acestor reparații a fost de scurtă durată.

1939, ianuarie, 17. Fundația Culturală Regală „Principele Carol” din București, prin adresa Nr.564, eliberează autorizația de funcționare Căminului cultural din Onești, care va purta numele „Regina Maria”. Se numește ca director al căminului cultural, care a căpătat personalitatea juridică, dl. învățător Ștefan Varga. Începând cu acest an, la căminul cultural s-au organizat cursuri țărănești de scurtă durată pe teme de agricultură, istorie, științe naturale. Căminul avea o formație corală, o echipă de teatru și dansuri precum și o bibliotecă.

1939. Doamna Ana Fătu, directoarea școlii de fete din Onești, primește brevetul semnului onorific „Răsplata muncii pentru 25 de ani în serviciul statului”.

1939. S-a amenajat în centrul localității Onești, „parcul mic”.

1940. După „Dictatul de la Viena” (30 august), când granița a fost adusă la Poiana Sărată (la 32 km de Onești), în localitatea Onești au fost încartiruite Compania 6-a din Regimentul 6 Grăniceri-Pază și Regimentul 27 dorobanți. Trupele au fost încartiruite în localurile instituțiilor publice și în casele localnicilor.

1940, octombrie. Începe intrarea trupelor germane în România, pe baza Dictatului de la Viena. La Onești a fost încartiruită o companie de geniști, care până în iunie 1941 a reparat drumurile și podurile din zonă. Astfel, podului de peste Troțuș i-au schimbat complet scheletul metalic.

1940, noiembrie. În noaptea de 9 spre 10 noiembrie a avut loc un puternic cutremur. În urma cutremurului a avut de suferit și biserica „Sf. Nicolae” din Onești. Această biserică era în reparații începând din anul 1926. S-au înlocuit ferestrele din lemn cu altele din fier, au fost confecționate stranele din stejar și s-a realizat un brâu de piatră de Slănic special cioplită.

Ca urmare a avariilor suferite în urma cutremurului, a fost necesar să se consolideze pereții. Consolidarea pereților s-a făcut de către meșterul italian Giuseppe di Monte, prin introducerea unor legături de fier.

1941, aprilie, 4. S-a născut la Borzești, poetul și dramaturgul Viorel Savin.

1940-1945. Primar al comunei Onești a fost învățătorul Ioan Pelin.

1941. Din datele statistice ale acestui an, rezultă că în localitatea Onești se cultivau cereale (grâu, porumb), plante tehnice (în, cânepă), legume în sistem irigat, plante de nutreț (lucernă, trifoi, borceaș). Viile și livezile erau mai întinse în comunele învecinate.

1941. „Acțiunea de românizare” a întreprinderilor evreiești, efectuată de dictatura lui Ion Antonescu, s-a tradus la Onești prin evacuarea comunității de peste 100 de evrei și radierea celor 33 de firme comerciale pe care le aveau.

1941. A fost inaugurat „Monumentul eroilor din primul război mondial” din Onești. Aflat în centrul orașului, pe bulevardul Oituz, monumentul este opera sculptorului Giuseppe Demante. Este de forma unei prisme dreptunghiulare, înaltă de 4,50 m și lungă de 16 m. Monumentul este realizat din beton placat cu gresie de Slănic și marmură de Moneasa, deasupra acestuia fiind montată o pajură cu aripile întinse. Pe fațada monumentului principal sunt săpate următoarele inscripții:

Construit de „Așezământul național pentru cultul eroilor Regina Maria, București 1940-1941. Aici odihnesc ostașii căzuți pe aceste meleaguri în războiul 1916-1919 de întregire a neamului”.

Sunt gravate versurile poetului Mircea Dem Rădulescu:

„Purtați de uraganul neînfrânt al vitejiei,
Din mândrul vostru sânge un strop n-ați risipit,
El s-a-nfrățit cu brazda, cu holdele câmpiei,
Cu tot pământul nostru din jertfă plămădit.”

Pe opt plăci de marmură albă sunt consemnate numele a 64 de ostași căzuți eroic în luptele de pe aceste meleaguri în războiul 1916-1918 pentru întregirea neamului.

Platforma din stânga monumentului principal are pe ea un obelisc ridicat în amintirea eroilor de la Onești, ridicat de comunitatea catolică din Onești și un însemn memorial care amintește de aviatorul Gute I. Ion, născut la Giurgiu la 16 ianuarie 1894, mort pentru patrie la 13 noiembrie 1917, în valea Oituzului.

În partea dreaptă a scării ce urcă pe platforma monumentului, pe o placă de metal sunt scrise cuvintele:

“Patria se servește prin muncă și la nevoie prin jertfă.”

1942. În satul Buciumi, prin stăruințele soților Ecaterina și Dumitru Ciurea, a luat ființă prima grădiniță de copii.

1942. S-a înființat plasa Târgu Ocna, cu reședința la Târgu Ocna formată din: Băile Slănic și comunele Bogdănești, Brătîla, Cașin, Căiuți, Dofteara, Hârja, Mănăstirea Cașin, Oituz, Onești, Răpile și Târgu Trotuș.

1942. În comuna Oituz (Grozești), s-a ridicat un „Monument al eroilor din primul război mondial”, în cimitirul eroilor. Monumentul a fost realizat de sculptorul Vasile Ionescu-Varo.

Pe monument se află următoarele inscripții:

„În amintirea eroilor căzuți cu glorie pe câmpul de onoare pentru întregirea neamului 1916-1918. Eroii înhumați 2566, necunoscuți 2512. Din comuna Bogdănești-Oituz au căzut în război 120 eroi.”

Pe o placă sunt scrise următoarele cuvinte:

„Viteji ce-ați căzut pentru țară,
Ostași ai credinței, soldați,
Vă fie țărâna ușoară,
Oriunde-n morminte voi stați,
Viteji ce-ați căzut pentru țară.”

General EREMIA GRIGORESCU

Regiunea adăpostește un număr impresionant de monumente închinatelor celor căzuți în timpul primului război mondial. Menționăm, ca fiind mai importante, pe cele de la Poiana Sărată, Mănăstirea Cașin, dealul Coșna lângă Valea Slănicului, dealul Măgura, Poieni, Ghimeș.

1942, octombrie, 22. A avut loc la București, nunta religioasă a lui Ștefan J. Fay (scriitor născut în 1919) cu Voica, fiica lui Rene Bogdan, avocat din Onești.

Rene Bogdan (1885-1975), era fiul lui George Bogdan și al Margaretei Rosetti (fiica lui Răducanu Rosetti și Aglaiei Ghica și sora lui Radu Rosetti). Rene Bogdan era infirm de la vârsta de patru ani, ca urmare a unei paralizii infantile. La Judecătoria din Onești se deplasa în cârje și în cărucior. Mama Voichii a fost Maria Luiza Șwan, fiica Mariei Jurgea-Negrilești, căsătorită cu inginerul englez Robert Șwan, care la începutul secolului, a făcut prospecțiuni petrolifere în Rusia și în România, în Moldova.

Între cele două războaie mondiale, în casa avocatului Rene Bogdan din Onești, se organizau serate muzicale. În fiecare vară, Maruca Cantacuzino și George Enescu soseau pentru câteva zile la Onești, Maruca să-și vadă vara, pe Margareta Jurgea (născută Rosetti și căsătorită a doua oară cu Alexandru Jurgea-Negrilești), și pe nepotul ei, Rene Bogdan, iar George Enescu să organizeze împreună cu Maria Swan, nesfârșite ore de muzică. La aceste serate muzicale au participat Mihail Jora, Mircea și Georgeta Canciov și multe alte personalități ale timpului. De asemenea la aceste serate muzicale veneau să asiste melomanii din sat, moșieri, profesori, avocați, preoți.

1943. În toamna acestui an a început construcțiile de cazemate pe Valea Trotușului. Cetățenii din Onești, Borzești, Cașin, Mănăstirea Cașin și Căiuți au refuzat a ieși la lucru. Comandamentul german a hotărât să prelungească linia de fortificații Brăila-Nămoloasa – Focșani, până la pasul Oituzului, pe o distanță de 150 km. Până în vara anului 1944 s-au construit aproximativ 1600 de cazemate din beton. Astfel de cazemate s-au construit și pe teritoriul comunei Onești.

1943. În Onești funcționa un spital militar german și staționa o companie germană condusă de locotenentul Hantz

1944, primăvara. În primăvara acestui an au trecut numeroase convoaie de ucrainieni. Convoitul venea compact de la Adjud până la Rădeana, unde se diviza: cei cu căruțe țineau șoseaua înainte spre Onești și valea Oituzului, cei fără bagaje și căruțe luau drumul spre Beciuri, Podul de la Furnica, Susa, până la Grozești.

1944, iulie. Scriitorul Ștefan J. Fay a venit la Borzești pentru a-l ajuta pe Henri Bogdan să salveze documentele de familie, între care și arhiva lui Vasile Alecsandri. În timpul acestei deplasări întâlnește un convoi de prizonieri sovietici: „Convoitul s-a oprit la apă, nu departe de moara d-șoarei Cristescu. Aici se făcea tabăra de noapte. Am văzut un grup de nemți. Pentru sosirea coloanei fusese împușcat un cal, pe care apoi măcelarii nemților îl ciopârțiseră, făcând din cărnurile neajutate o grămadă, din care, la sosirea prizonierilor, începură să azvârle bucăți. Într-o busculadă grotească, prizonierii încercau să prindă câte o ciosvârstă de carne din zbor, și cel care o prindea fugea la apa Cașinului și se apuca să mănânce, mai degrabă să sugă carnea, luând cu cutia de conserve apă din râu.”

Ca urmare a înaintării rapide a armatei sovietice în urma actului de la 23 august, armata germană a fost obligată să renunțe la utilizarea liniei fortificate Brăila-Nămoleasa-Focșani-Oituz, la 25 august, comandamentul grupării Ucraina de Sud mutându-se la Sfântu Gheorghe.

Populația Oneștiului s-a refugiat, din zona luptelor, în locuri mai ferite, la Buciumi, Mănăstirea Cașin, pe dealurile Buhoci și Răcăuți, în pădurile din împrejurimi.

1944, august, 25. S-au dat lupte crâncene în zona Oneștiului, unde se concentrase armata germană în scopul de a opri înaintarea sovietică. Toată rezistența n-a durat decât o zi, forțele fiind inegale.

Trupele germane, în retragerea lor, au încercat să dinamiteze podul peste Trotuș și să incendieze satul, dar au fost împiedicate de locotenentul german Hantz. În retragere, trupele germane au dat foc satului Grozești. Acte asemănătoare au avut loc la Hârja, Poiana Sărată, Fereastră, Goioasa și Palanca.

Lupte grele s-au dat în Onești în după amiaza zilei de 25 august, folosindu-se blindate și chiar lupta corp la corp în zona podului de peste Trotuș – Calea Mărășești și la ieșirea din Onești, în jurul dealului Cuciur, pe drumurile Cașinului și Oituzului, cu pierderi grele de ambele părți.

O parte din trupele sovietice au rămas în Onești până la sfârșitul lunii septembrie. Aici s-a instalat cartierul general. În toate casele au fost încartiruiți ostași sovietici. În zonele periferice, mulți ostași sovietici au devastat gospodăriile populației și au comis o serie de fărâdelegi, fapte la care au participat și o serie de elemente locale necinstite.

Divizia 103 Munte a străbătut Carpații trecând pe valea Trotușului și a curățat masivul Brezunți de trupele germane, provocând distrugerii grele inamicului în retragerea lor spre Transilvania.

1944, septembrie, 15. În luptele de la Păuliș-Arad, a căzut pe câmpul de luptă căpitanul Ioan Fătu, născut la Buciumi, la 27 martie 1912. În anul școlar 1923-1924, îl aflăm pe Ioan Fătu elev la școala din Onești, unde unchiul său, Ion Fătu, era învățător și director.

Ion Fătu a avut un rol deosebit în construirea, dotarea și funcționarea școlii din Onești, fiind apreciat în 1935 de revizorul școlar, drept „venerabil muncitor pe altarul școlii căreia i-a închinat o muncă de 34 de ani cu multă autoritate și prestigiu în sat”.

A. Perioada de la terminarea celui de-al doilea război mondial, până la revoluția din decembrie 1989

1945, februarie, 18. La Onești a avut loc cea mai importantă manifestare de sprijin în favoarea reformei agrare, când 2000 de țărani adunați în sala Băncii populare „Perchiul”, au cerut să fie împrăștiți.

1945. Conform legii reformei agrare din 23 martie, moșiile din Onești au fost expropriate, fiind împrăștiți un număr de 197 de țărani săraci, cu loturi de 2000 metri pătrați și de 2500 metri pătrați.

Loturi de casă nu s-au acordat la Onești, nefiind confiscat teren în vatra satelor. Loturile de pământ au fost cu mult mai mici decât cele acordate în anul 1921, datorită crizei de pământ. Suprafața de pământ arabil alocată împrăștiării a fost de 50,55 ha.

Cei expropriați au contestat actele de expropriere:

§ Dosarul 71/1945, pag.73, cuprinde contestația d-lui Alexandru Balaban împotriva exproprierii moșiei sale din Slobozia Melului.

§ Dosarul 138/1945, pag.77, cuprinde contestația d-lui Ioan M. Pelin, comuna Onești împotriva exproprierii moșiei sale din Târgu Trotuș.

§ Dosarul 186/1945, pag.81 cuprinde contestația d-lui Ioanițescu din Onești, împotriva exproprierii moșiei sale din Onești.

§ Dosarul 191/1945, pag.81 cuprinde contestația d-lui Henri Bogdan din Borzești.

Legea prevedea ca să rămână în posesia foștilor proprietari o suprafață de 50 de hectare, care însă a fost și ea expropriată prin Decretul 83 din 1949.

1945. Pe câmpurile de luptă ale celui de al doilea război mondial au căzut următorii ostași:

Din Onești, 14: Bratu Gh. Iordache, Bratu Gh. Constantin, Bratu I. Alexandru, Vălea S. Ioan, Vălea P. Gheorghe, Sărghi I. Ioan, Manea Niță, Rusu Vasile, Mihalcea Gh. Ioan, Brătescu Iosif, Jepu Ioan, Hârjanu Petrea, Suciș I. Ioan, Bordeianu Petru.

Din Borzești, 5: Doboș Ștefan, Doboș Gheorghe, Iacob Ioan, Macovei N. Ioan, Rusu N. Ilie.

Din Crucea De Piatră, 17: Anghel V. Nicolae, Baciș Vasile, Brătileanu Gheorghe, Butuc Gheorghe, Căișeanu Neculai, Chealfa Neculai, Drug Gheorghe, Gogoasă Constantin, Iacob Ioan, Iacob Vasile, Manea Vasile, Radu Vasile, Rusu Ilie, Sighinăș Dumitru, Vrânceanu Vasile, Vrânceanu Neculai.

Din Slobozia, 27: Bratu Costache, Bounegru Vasile, Bucur Costică, Bratu Vasile, Cojocaru Gheorghe, Cheteanu Vasile, Cheteanu Dumitru, Dimofte Filip, Dimofte Gheorghe, Grigoraș Gheorghe, Gârneață Costache, Holban Ion, Mocanu Neculai, Melu Ion, Mutoiu Costache, Negoită Vasile, Popoiu

Toader, Purice Gheorghe, Purice Neculai, Postolache Vasile, Popa Gheorghe, Racu Ion, Racu Gheorghe, Sighinaș Gheorghe, Tănase Ioan, Vrânceanu Gheorghe, Vrânceanu Ion.

1945, septembrie, 23. A avut loc reorganizarea Cooperativei din Onești. Adunarea celor 391 de membrii fondatori a subscris suma de 3,9 milioane de lei noi cooperative „Unirea”. Raza de activitate era în localitățile Onești, Buciumi, Răcăuți, Crucea de Piatră, având ca scop aprovizionarea asociațiilor cu cele necesare ocupației și gospodăriilor lor, precum și valorificarea produselor locale. Cooperativa și-a adus o contribuție importantă la limitarea efectelor secetei.

1945, noiembrie, 5. Se înființează Gimnaziul Unic din Onești subordonat Liceului mixt din Târgu Ocna. În 1949, în urma reformei învățământului, învățământul de 7 ani devine obligatoriu și gimnaziul este trecut la Școala elementară Nr.1 din Onești, unde învățământul este mixt.

1946-1947. O secetă cumplită s-a abătut în Moldova, secetă care nu a ocolit nici locurile din Valea Trotușului. Mulți locuitori ai Oneștiului s-au bejenit plecând cu „trenurile foamei” în Banat și în Oltenia, unii dintre ei rămânând acolo definitiv. În ajutorul locuitorilor din această zonă, au fost trimise ajutoare alimentare din alte țări. Pentru depozitarea lor s-a stabilit un centru la Onești. Crucea Roșie Suedeză a deschis la Onești o cantină pentru 400 de copii săraci și orfani.

1946, noiembrie, 10. La Onești a avut loc o mare adunare populară, la care a luat cuvântul Chivu Stoica. Au fost distribuite, țăranilor din Onești și din comunele învecinate, titluri de proprietate. Această adunare a avut un pronunțat caracter electoral, având în vedere că la 19 noiembrie se desfășurau alegerile.

1948. În primăvara acestui an au avut loc inundații în satul Slobozia.

Iată cum descrie Domnica Gârneață, romanciera din Onești, satul Slobozia și inundațiile din acest an: „Slobozia era un sătuc cu case mici, răzlețe, așezate la întâmplare pe râpa dealului Belci, mărginit de o parte de apa Tazlăului, iar de cealaltă parte de apa Trotușului. În primăvara lui '48, cam pe la sfârșitul lui martie, pe când Tazlăul tulbure și mâlos ducea la vale cotețe de găini, copaci dezrădăcinați de puhoiul care venea vijelios de pe dealul Belciului, toți locuitorii satului nostru, cu mic cu mare, s-au adunat pe malul apei nemiloase care răpise unora și puținul pe care-l mai aveau.”

1948, aprilie, 1. A luat ființă în comuna Onești, Intreprinderea de Gospodărie Mixtă, prin descentralizarea Intreprinderii interraionale Târgu Ocna.

1948. A început demontarea și transportarea utilajelor fabricii de cherestea de la Scutaru, la Onești.

1948. A intrat, la 1 septembrie, în funcțiune Fabrica de cherestea de la Onești. Intrarea în funcțiune a fabricii a însemnat și electrificarea comunei Onești. Intreprinderea Forestieră din Onești prelucrează materialul lemnos din bazinele forestiere de la Scutaru, Întărcătoarea, Oituz, Slănic, și-l transformă în cherestea, parchet, doage, traverse și altele. Produsele finite servesc drept materie primă pentru combinatele de industrializare a lemnului de la Bacău și Comănești, precum și altor unități din țară.

1948. A avut loc o reorganizare a Căminului Cultural din Onești, numit de acum „Mihail Kogălniceanu”.

1949. Au luat ființă la Onești câteva secții ale Cooperativei „Munca” din Târgu Ocna.

1949. Prin Decretul Nr.25/1949 s-a înființat Miliția în locul Jandarmeriei. La Onești a luat ființă un post de miliție.

1949. Pentru soldații sovietici căzuți în luptele cu armata germană în august 1944, s-a constituit un cimitir în parcul mic din centrul localității Onești. În cele 38 de morminte sunt înhumați 180 de ofițeri și ostați sovietici. În timpul construcției orașului, cimitirul a fost mutat lângă dealul Cucur.

1950. În Satul Catolic, cartier al Oneștiului, se înființează o școală cu predare în limba maghiară, care va funcționa până în 1956. Din 1954 această școală se numește Școala de 7 ani mixtă, cu limba de predare maghiară, Nr.2 Onești.

1950, septembrie, 6. S-a votat Legea Nr.5 privind noua împărțire administrativ-economică, în regiuni, raioane, orașe și comune. Astfel, ia ființă regiunea Bacău cu raioanele Bacău, Moinești, Târgu Ocna, Buhuși, Piatra Neamț, Târgu Neamț. Raionul Târgu Ocna era format din localitățile: Târgu Ocna, oraș de reședință, Băile Slănic, Bârsănești, Berzunți, Bogdănești, Borzești, Brătula, Cașin, Doftana, Gropile, Hârja, Helegiu, Mănăstirea Cașin, Oituz, Onești, Râpile, Sănduleni, Târgu Trotuș și Valea Rea.

1950. În acest an:

§ Satul Cerchezești-Lahovari, de lângă satul Borzești, cu 59 de locuitori la recensământul din 1941, a fost înglobat în satul Borzești.

§ Satul Crișomul, din partea de est a satului Onești, pe cursul inferior al râului Trotuș, a fost înglobat în satul Onești.

1950-1957. Biblioteca sătească funcționează într-o încăpere, în clădirea Căminului Cultural al comunei Onești.

1951-1952. Cu sprijinul Patriarhiei Bisericii Ortodoxe Române, al Episcopiei Romanului și Hușilor se execută din nou reparații, biserica este redată cultului.

1952, martie, 6. A luat ființă Cooperativa Agricolă de Producție „6 Martie” din Onești. Până în anul 1965, s-au numit Gospodării Agricole de Producție (G.A.C.). Din anul 1965 până în 1990 când s-au desființat, s-au numit Cooperative Agricole de Producție. (C.A.P.)

1952. O echipă de geografi și urbanisti condusă de ing. Mihail Florescu. Ministrul Industriei Chimice s-a deplasat pe Valea Trotușului, pentru a stabili locul de amplasare a unui oraș și a unui mare combinat industrial. Din această echipă a făcut parte și geograful Vintilă Mihăilescu. A fost preferat Oneștiul, deoarece:

1. este amplasat la locul de întâlnire a Trotușului (158 km) cu cei mai importanți afluenți ai săi: Cașinul (45 km), Oituzul (57 km) și Tazlăul (85 km).
2. este așezat la o convergență de drumuri în patru direcții principale:
 - § spre Brașov, via Târgu Secuiesc, prin pasul Oituz;
 - § spre Târgu Ocna (cu o ramură spre Slănic), Comănești (cu o ramură spre Moinești) și Miercurea Ciuc prin pasul Ghimeș;
 - § spre Bacău, prin depresiunea subcarpatică Tazlău (cu o ramură îndreptată spre Moinești);
 - § spre Adjud, pe valea inferioară a Trotușului.
3. este așezat într-o zonă bine populată.
4. este așezat într-un relief format dintr-un șes, clădit din pietrișuri de gresie, în pătură groasă, acoperite cu luturi, constituit din două terase, una mai înaltă și una mai joasă.

1952. Prin Hotărârea Consiliului de Miniștrii Nr.1635, se prevedea ca în regiunea Bacău, raionul Târgu Ocna, să se construiască Grupul Industrial Borzești și orașul muncitoresc aferent, Onești.

Zona industrială a fost construită la nord - est de fostul sat Borzești, între calea ferată și râul Trotuș, suprafața ei depășind-o pe cea a celorlalte zone ale orașului.

Ca urmare a acestei Hotărâri, din anul 1952, încep să se construiască coloniile pentru muncitorii constructori și apoi s-au săpat temeliiile primelor blocuri.

Orașul Onești s-a construit în șase etape, etape distincte și azi după stilul construcțiilor!

În prima etapă (1952- 1960) s-a construit pe vatra fostului sat Onești, cartierul Tineretului și Cașin, axat pe două bulevarde, b-dul Republicii și b-dul Oituz, cu o orientare convergentă spre nord-est, la podul de peste Cașin, de unde, în continuare, se face legătura cu gara feroviară.

În etapa a doua (1961-1965), s-a construit primul nucleu masiv, în b-dul Oituz - locuințe, unități comerciale, spital, unități de învățământ - și s-a realizat legătura dintre cartierele din prima etapă cu sectorul „Piața Centrală” și b-dul Republicii.

Etapa a treia (1966-1970) a reprezentat un proces de compactare în intervalul dintre râurile Cașin, Trotuș și Oituz și o creștere a orașului pe verticală. Un moment important îl marchează conturarea centrului, prin construcția Casei de Cultură și a hotelului Trotuș.

În etapa a patra (1971-1975), s-a continuat extinderea orașului spre sud -vest, în lungul terasei inferioare a Cașinului, cu ansambluri de blocuri și s-au făcut amenajări pentru deschiderea lucrărilor în cartierul Mărășești.

Etapa cincea (1976-1980), a dus la întregirea cartierului de locuințe de la vest de Casa de Cultură și s-a încheiat cartierul Victor Babeș.

Etapa a șasea (1981-1990), a dus la construirea de locuințe în cartierul Mărășești, pe axa Adjud-Târgul Ocna și se încheie lucrările de modernizare în cartierul Malu. Se urbanizează cartierele Cuciur și Buhoci.

Pe șantierele orașului și ale unităților industriale au lucrat și deținuți de drept comun și deținuți politici.

1952. Pentru alimentarea cu apă potabilă a Oneștiului s-a construit, pe dealul Cuciur, o stație de denisipare, tratare și filtrare a apei din pânza freatică a râului Cașin.

1952. S-a înființat o filială în Onești a Băncii de Investiții.

1952, august, 21. S-a înregistrat la Onești temperatura maximă absolută de +37,8⁰ C.

1953. A luat ființă Biroul de Miliție Onești.

1953. A început construcția Termocentralei Borzești, pe platoul din dreapta râului Trotuș. În anul 1952, pe acest loc erau două case, a lui Leuștean Neculai și Anghel Gheorghe .

Aceasta, este prima mare centrală de termoficare din țară, ce putea alimenta, în condiții favorabile, cu abur și energie electrică, consumatorii.

Centrala a fost proiectată inițial pentru o putere finală de 225 M.W, în trei unități de câte 50 MW la 100 at, 510 °C, respectiv 140 at și 570 °C. Termocentrala Borzești a fost construită pentru a asigura energia electrică și termică industriei din această zonă, debitând totodată energie electrică și în sistemul național.

Prin asigurarea prin termoficare, a căldurii necesare încălzirii orașului, Oneștiul a devenit primul oraș din țară complet termoficat.

Iată ce scrie Geo Bogza, referitor la Termocentrala de la Borzești: „Pe valea Trotușului, un combinat chimic, un combinat petrochimic, o rafinărie de petrol și un întreg oraș primesc căldura de care au nevoie din cuptoarele termocentralei de la Borzești. Toată această parte a văii, în care au loc neobișnuite procese de producție, este străbătută ca de-o coloană vertebrală cu măduva fluidă și fierbinte, de țevile de oțel înfășurate în bandaje termice și suspendate deasupra pământului prin care aburul mereu sub presiune, mereu impulsiv, dă năvală spre locurile unde intervenția lui e necesară”.

Întreprinderea Electrocentrale Borzești (azi Filiala Electrocentrale Borzești) este prima unitate industrială a cărei construcție a început pe platforma Onești – Borzești, ca urmare a politicii de industrializare a regimului comunist. În această politică însă, s-au manifestat și unele excese, care au condus la supradimensionarea unor capacități de producție, la ridicarea de giganți industriali și unități din domenii care nu aveau fundamentare tehnico-economică, funcționarea unora dintre acestea sprijinindu-se pe importul de materii prime și pe costuri excesive.

1954, februarie, 20. S-a înregistrat la Onești temperatura cea mai scăzută de – 27⁰ C.

1955. A luat ființă unitatea de pompieri militari din Onești.

1955. În acest an a luat ființă Spitalul Unificat de Șantiere, în barăcile situate pe strada Victor Babeș. Primul director a fost Dr. Nicșulescu Paul.

1955. Oneștiul era orașul cu indicele cel mai înalt de creștere a populației și anume 216,9%. Acest proces intens de urbanizare a localității este determinat de dezvoltarea economică și de sporirea capacității de atracție a forței de muncă.

1956. Comuna Onești, prin Decretul Nr.12 din 17 ianuarie, a fost declarată oraș de subordonare raională.

1956, februarie, 21. La recensământul din acest an s-au înregistrat la Onești, 11.253 locuitori.

1956. Oneștiul a primit titlul de Parohie catolică, cuprinzând și localitățile Borzești, Gutinaș, Ștefan cel Mare și Pralea. Până în acest an credincioșii catolici din Onești au aparținut de parohia catolică de la Târgu Trotuș.

1956. S-a desființat comuna Borzești. Începând cu acest an, Borzeștiul a devenit suburbie a orașului Onești. Pe lângă Borzești, orașul Onești mai cuprindea și suburbiile: Crucea de Piatră, Poiana Nucului, Robul și Slobozia Mielului.

1956, august, 1. A intrat în funcțiune Rafinăria Nr.10 Onești, cea mai mare rafinărie din Moldova, cu o instalație de distilare atmosferică și în vid și o stație de desalinare electrică a țiteiului.

Construirea și punerea în funcție a Rafinării Onești în anii 1955-1956 este descrisă în romanul „Martor în constelații” a lui Ion Ruse (născut în 1926 în Turtucaia), publicat în 1964.

Deși în roman nu se amintește de Borzești și Onești, acestea fiind înlocuite cu numele de Șireni și Cerești, se poate deduce cu ușurință că este vorba de Borzești și Onești, prin descrierea așezării lor, prin denumirea unor localități ca: Moinești, Târgu, Slănic și a regiunii Bacău. Deasemenea se vorbește despre inscripția de la biserica din Sirin, din anii 1493 -1494, de mormântul Mariei Bogdan, născută Alexandri, despre construirea Uzinei de sodă, despre Termocentrală și despre un combinat chimic.

1956 A început construcția Combinatului Chimic Borzești.

1956. A intrat în funcțiune primul grup de 25 MW la Termocentrala Borzești.

1957. A intrat în funcțiune linia electrică de înaltă tensiune, Borzești - Bacău - Roman -Bicaz.

1957. Biblioteca orașenească se mută din clădirea Căminului Cultural în fosta școală de șapte ani, din str.Oituz Nr.114, existând aici și o sală de lectură.

1957. Profilul industrial al orașului a impus înființarea Grupului Școlar Petrol-Chimie, pentru a pregăti forța de muncă calificată pentru platforma industrială.

1957. S-a înființat Întreprinderea de Șantiere Construcții - Montaj Onești, care a avut ca obiectiv prioritar, realizarea investițiilor pe platforma Borzești și construirea orașului Onești. Întreprinderea și-a schimbat numele în Trustul de Construcții Industriale Antreprenor General. (T.C.Ind.1.6).

Iată cum descrie scriitoarea Domnica Gârneață, începuturile construcției orașului Onești:

„Am intrat în Onești. Ne-au întâmpinat câțiva castani tineri și doi salcâmi bătrâni, care lăsaseră să cadă pe pământ o ploaie de frunze. Era un orașel luminat cu zeci și sute de lumini și, ca și pe șoseaua Borzeștiului, orașul era în plină fierbere, tractoare, compresoare și tot felul de mașini, pe care nu le cunosteam, duduiau, sforăiau, suflau. Mai sus, strada era mărginită de case mici derăpănite printre care, din loc în loc una mai acătării, restul ca vai de lume. În fața unei clădiri mai mărișoare m-am uitat și am citit: Poșta. Vizavi era cinematograful, și cu toate că eram grăbite, Leonora m-a dus să văd sala. Era un fel de cameră mai mare în care erau așezate bănci lungi de lemn, iar mai la vale, pe aceeași străduță, în fundătură, era biserica și cimitirul. După aceea ne-am îndreptat, spre gară, o gară mică precum orașul căreia îi aparține, dar, înconjurată de castani bătrâni și de niște clădiri, despre care Leonora mi-a spus că-s birourile fabricii de cherestea unde era și hotelul, format din două camere, mai întotdeauna însă gol”.

1958. S-a înființat, la parterul unui bloc de pe b-dul Republicii Nr.4, în două apartamente, prin eforturile profesorilor Constantin Buzdugan și Constantin Eminovici, „Muzeul de Istorie al orașului Onești”.

1958. George Călinescu (1889-1965) întreprinde o călătorie de studii în Moldova, în scopul de a studia un număr de clasici români (Eminescu, Creangă, V.Alecsandri, C.Hogaș, M.Kogălniceanu, Costaghe Negri, N.Gane și alții), pe locurile unde au trăit și lângă monumentele naturale și artistice pe care le descriu în operele lor. În luna aprilie, trece prin Onești, în susul Troțușului, până la Târgu Ocna și de aici la Slănic. De la Târgu Ocna se întoarce la Onești.

Iată cum descrie George Călinescu, drumul de trecere prin Onești spre Brașov: „Descindem la Onești, de aici ne înșiruăm pe valea păduroasă a Oituzului, pe la Hârja și Brețcu, poposim puțin la Tg. Secuiesc, unde a fost târg și lumea-i veselă, apoi la Brașov, în fața Bisericii Negre”.

1958. Secțiile din Onești, ale cooperativei „Munca” din Târgu Ocna, s-au grupat în cooperativa „Meseriașii Progresiști”, iar mai târziu și-au schimbat numele în Cooperativa Meștesugărească „Flacăra”.

1958. Din acest an, localitatea Valea Seacă, situată pe cursul inferior al pârâului Bogdana, la 10 km distanță de Onești poartă numele de „Ștefan cel Mare”.

1958. A început construcția Combinatului de Cauciuc Sintetic și Produse Petrochimice Onești.

1958. Prin Decretul Nr.541 din 27 octombrie, orașul Onești devine oraș de subordonare regională.

1959. S-a înființat Casa Orășenească de Cultură (într-o clădire modestă, care avea o sală de spectacole și un birou).

1959. A intrat în funcțiune prima instalație de pe platforma Combinatului Chimic Borzești, fabrica de oxigen, care asigură oxigenul necesar lucrărilor de construcții de pe platforma industrială și de pe șantierul din oraș.

1959. În luna mai a acestui an, medicul chirurg Ion Juvara (1913- 1996), a fost arestat pentru că a deținut 200 de monezi de aur pe care nu le-a predat statului. A fost condamnat, împreună cu soția, la 15 ani de închisoare. Din cei 15 ani de închisoare a efectuat 40 de zile de detenție la Poarta Albă, de unde a fost eliberat în urma unor intervenții făcute de prof. Lupu, prof. Burghelea, prof. Hortolomei, prof. Ciuca și prof. Mihăiești, la Gheorghe Gheorghiu - Dej. Ca urmare a acestei eliberări a fost sfătuit să plece câteva luni pe un șantier. Așa a ajuns la Onești, unde a lucrat la spital până la 1 decembrie 1959, când s-a reîntors la București.

Iată câteva fragmente referitoare la Onești, scrise de Ion Juvara în „Jurnalul său”: „Am plecat cu trenul la Onești, unde mă aștepta un coleg al bunului meu prieten din liceu - inginerul Atanasescu.

Spitalul era amenajat într-o baracă. Am găsit în spital o mică rezervă și m-am instalat acolo. Doctorul Nicolau - era directorul spitalului - a aranjat această rezervă și acolo am stat până la 1 decembrie, când m-am întors la București.”

Am fost la Cașin și prin locurile unde s-au dat bătălii importante în cursul primului război mondial. Am recitat cartea lui Missir „Fata Moartă”, retrăind din plin tragedia petrecută pe aceste locuri. Am vizitat bisericile vechi din regiune și am fost la Târgu Ocna, am coborât în mina de sare, unde, chiar la intrare, era un spațiu mare, luminat ca o adevărată sală de recepție sau conferințe. Oneștiul era în plină construcție, veniseră ca lucrători oameni din toate părțile țării. Existau și mai multe bande care se ocupau noaptea cu tâlhării, dar până la sfârșit au fost lichidate. Deasupra spitalului era un mic deal pe care mă suiam în orele libere, de acolo aveam o vedere largă asupra orașului și fabricilor.”

La Onești, l-am cunoscut pe directorul Fabricii Chimice, care mă ajutase în câteva rânduri la dotarea spitalului, cu el am rămas prieten toată viața. Directorul acela a dus o politică de cadre foarte bună; se înconjurase de oameni foarte bine pregătiți, majoritatea cu dosare proaste, făcând parte din fosta burghezie; totuși îi angajase pe răspunderea sa. Era un bun organizator și cu dorința permanentă de a se instrui.

Soția mea a lucrat ca reprezentant în București al Fabricii Chimice Onești, datorită tocmai directorului Costache Sava, despre care am vorbit mai sus.”

1959, iulie, 20 S-a născut în comuna Ștefan cel Mare, pictorul Vasile Văleanu.

Pictorul Vasile Văleanu a avut expoziții în țară, la Onești (1988, 1989, 1991, 1997), Bacău (1989), Neptun (1993), Mamaia (1996, 1997, 1998), Reșița (1998) și în străinătate la Elnesvagen-Norvegia (1990), Metz - Franța (1991), Niederzier - Germania (1993), Vendome - Franța (1995), Bordeaux - Franța (1996).

Din 1993 este membru al Fundației Naționale Culturale „George Călinescu” din Onești.

1959. S-a dat în folosință Școala generală din cartierul Crucea de Piatră.

1959. În acest an ia ființă Liceul Nr.1 (azi Liceul teoretic „Grigore C. Moisil”) instalat într-un local nou.

1959. A apărut primul organ de presă local „Oneștiul Nou”.

1960, aprilie. În cadrul Combinatului Chimic Borzești au intrat în funcțiune instalațiile Detoxan și Monoclorbenzen.

1960, iunie, 17. A intrat în funcțiune linia de înaltă tensiune (110KV) Borzești - Focșani, care conectează sistemul energetic al Moldovei la cel național.

1960. Orașul Onești avea un singur cinematograf (într-o clădire veche), un restaurant („Doina”) și o cofetărie pe strada principală a vechii comune. Vârsta medie a locuitorilor era de 28 de ani și orașul avea numărul cel mai mare de intelectuali la mia de locuitori.

1960. În conformitate cu prevederile Decretului 410/1959, prin care s-a prevăzut desființarea mănăstirilor, a fost desființată și mănăstirea Bogdana. Aici s-a înființat un cămin spital pentru alienații mintal (bolnavi cronici adulți). La desființare, mănăstirea Bogdana avea 80 de călugări.

1960, august, 19. A intrat în funcțiune Uzina de Sodă din cadrul Combinatului Chimic Borzești, cu următoarele instalații: Electroliza cu diafragmă, Clor lichid, Acid clorhidric sinteză, Evaporare-topire, Clorura de var și Hexacloran.

Materia primă a acestei uzine este sarea de la Târgu Ocna. Sarea sub formă de saramură se extrage cu ajutorul unui procedeu numit „Procedeu de extragere a sării în soluție prin sondă”, invenție a cărei dosar a purtat numărul 1 în cadrul Ministerului Industriei Chimice.

Procedeuul constă în următoarele operații: sonda pătrunde printr-un sistem de coloane până la masivul de sare. În interiorul sondei se introduc țevile de extracție. Prin spațiul inelar dintre coloana de exploatare și țevile de extracție se introduce, cu ajutorul pompelor, mari cantități de apă, care ajungând la masivul de sare, dizolvă sarea formând o saramură saturată, care apoi este ridicată la suprafață prin țevile de extracție. Saramura astfel obținută are o concentrație de 310g/l și cu ajutorul unei stații de compresoare este transportată printr-o conductă îngropată în pământ - Saleduct - până la Combinatul Chimic Borzești.

Primul director al combinatului Chimic Borzești a fost Costache Sava. O parte din personalul Combinatului Chimic Borzești a fost pregătit la Uzina Chimică Turda (pusă în funcțiune în 1913 și reconstruită după distrugerile din cel de-al doilea război mondial în 1946) care avea un profil de producție asemănător.

1960. A fost dată în folosință Școala Generală nr.1.

1960, octombrie. S-a înființat colectivul „Teatrului Popular” pe lângă clubul muncitoresc „Constructorul”, care a reușit să obțină medalia de aur la Festivalul de teatru „I.L. Caragiale”, faza pe țară în 1962 și 1968.

1960-1961. S-a construit noul sediu al Oficiului de Poștă, Telegraf, Telefon, Radio, din Onești, care a fost extins în anii 1976-1977.

1960-1963. S-a construit lacul artificial Belci pe râul Tazlău, în apropierea confluenței cu Troțușul. Lacul acumulat în spatele unui baraj înalt de 12 metri, are o lungime de 4,5 km și o lățime maximă de aproape un kilometru. Suprafața lacului este de 250 ha și volumul de 12,5 milioane metri cubi. A fost construit în scopul alimentării cu apă a unităților industriale de pe platforma Onești-Borzești. Din cauza conținutului ridicat de săruri, apa lacului nu a putut fi utilizată în scopul pentru care s-a construit lacul. În aceste condiții lacul a fost folosit în scopuri turistice.

1960-1963. S-a construit în cadrul Combinatului Chimic Borzești, Uzina de Policlorură de vinil cu instalațiile: Acetilenă, Monomer (clorura de vinil), Policlorură de vinil emulsie, Policlorură de vinil suspensie.

Acetilena se obținea dintr-un amestec de gaz metan cu propan, prin procedeu de cracare în arc electric, elaborat de Aurel Ionescu (1902-1954), primul director al Institutului de Fizică Atomică din Cluj.

1960-1964. La Rafinăria Nr.10 Onești au fost introduse o serie de procese noi de prelucrare a țiteiului. Astfel s-au construit două instalații de cracare catalitică, care prelucrează distilatul de vid obținut la prelucrarea păcurii și distilatul de la instalația de cocsare întârziată. S-a construit și o instalație de calcinare a cocsului.

1961. Pentru filmul „Post restant”, în care au jucat actorii Coca Andronescu, Grigore Vasiliu-Birlic, Iurie Darie, Ion Dichiseanu, Florentina Mosora, în regia lui Gheorghe Vitanidis, o parte din exterioare s-au filmat în Onești.

1961. Prin construcția b-dului Oituz, se demolează sediul în care se afla biblioteca orașănească. Aceasta se mută în trei săli de la „Casa Pionierilor” (azi Clubul Elevilor), unde funcționează până în anul 1963.

1961. A fost dată în folosință Școala Generală nr.5.

1961, noiembrie, 12. S-a născut în Onești, Nadia Comăneci.

1961. Și-a început activitatea la Liceul Teoretic Nr.1 (azi liceul „Grigore C. Moisil”) profesorul de latină și limbi străine, Ioan Micu (1912-1998). Ioan Micu a împletit activitatea didactică cu cea științifică, literară și publicistică, publicând poezii originale, eseuri, traduceri în revistele de marcă ale vremii, opera sa cuprinzând peste 100 de titluri. Pentru activitatea didactică, în 1970 i s-a conferit titlul de profesor emerit. A funcționat ca profesor până în 1974, când a ieșit la pensie.

1962. A intrat în funcțiune prima instalație de producere a fenolului și acetonei din cadrul Combinatului de Cauciuc Sintetic și Produse Petrochimice Onești. Primul director al acestui combinat a fost ing. Moldoveanu Anton.

1962, iunie, 18-25. Are loc vizita în România a unei delegații sovietice condusă de Nikita Sergheevici Hrusciiov (1894-1971). Delegația, însoțită de Gheorghe Gheorghiu-Dej, a vizitat orașul Onești și platforma industrială.

1962. A fost lansată melodia „Onești, Onești, zâmbet cald pe harta țării” de Temistocle Popa, pe versurile lui Traian Iancu.

1962. S-a dat în folosință Liceul Nr.2 (azi liceul „Dimitrie Cantemir”).

1962, septembrie, 15-21. O delegație guvernamentală a Republicii Democrate Germane, condusă de Walter Ulbricht, vizitează România. În cadrul acestei vizite s-a vizitat și orașul Onești și platforma industrială.

1962, septembrie. George Călinescu în trecere prin Onești, dedică acestui oraș, următoarele rânduri:
„La Onești dai de un spectacol paradoxal. Blocuri, clădiri imense, trotuare, se construiesc simultan. Ultimul bloc a fost turnat în beton cu ajutorul cofrajelor glisante, în 8 zile. Unde este orașul locuit? Dăm și de el și trebuie să spun că este încântător. Blocurile, cu mai mult de trei etaje, vopsite în alb, în gri, într-un albastru delicat, cu ușoare variațiuni în detalii (cu bande în altă nuanță între etaje, fără bandă) sunt distribuite, sau pe străzi, sau cu spatele pe un fel de ulcioare cu un singur trotuar, care dau grațioase perspective. Nicăieri la ferestre cutii de conserve drept ghivece, totul impecabil. Apartamente încântătoare și luminoase, apă, nu caldă ci fierbinte, în permanență. Magazine mari, toate mărfurile posibile.”

1962. Cenaclul literar „Alexandru Sahia” (înființat în anul 1960) a devenit cenaclul literar „George Călinescu”.

1963, aprilie, 1. A luat ființă Banca Națională - filiala Onești, având scopul de a finanța și credita unitățile economice din Onești și din zona fostului raion Târgu Ocna.

1963. La Combinatul de Cauciuc Sintetic și Produse Petrochimice Onești s-au obținut primele cantități de cauciuc sintetic românesc, prin polimerizarea în emulsie a butadienei cu alfa metil stirenul, purtând denumirea comercială de CAROM. A început să producă și instalația de polistiren.

Iată cum descrie Geo Bogza (1908-1993) o parte din Combinatul de Cauciuc Sintetic:

„Nevoia resimțită la Combinatul de cauciuc sintetic, ca butan-butilena să apese în mod egal pereții rezervoarelor, a impus construcția unor recipiente sferice, enorme mingi de metal, care fiind apărate de căldura soarelui printr-o culoare argintie, iar de descărcările electrice ale cerului, prin săgeata înaltă a paratrăsnetului, par, în arhitectura lor neobișnuită și îndrăzneată, construcțiile unei ere fantastice. Aceste corpuri sferice, surprinzătoare și frumoase după noi legi ale frumuseții, intră într-o corelație vizuală de mare efect cu coloanele cilindrice care țâșnesc spre cer din alte spații ale uzinei, părând orgi colosale la care ar cânta zeii petrochimiei.

Noaptea, pe toate aceste construcții se aprind mii de lumini și atunci începe marea lor spendoare. Vechile frumuseți ale Modovei, îndată după amurg, intrau în întuneric și doar foșnetul li se mai putea auzi.

Noua ei frumusețe abia la căderea nopții izbucnește în plină forță și pe deplin triumfătoare asupra întunericului.

Atâtea uimiri am trăit eu acolo, tot contemplând încât mi s-a părut că am ajuns în cer. Un cer ivit din voința unui demiurg, în care se simțeau legile mecanice cerești, forțele intrate în acțiune și țelul pe care-l urmăreau. Nu se auzea nici un zgomot, totul era tăcut, dar din învolburarea acelor lumini se simțea că se petrece ceva măreț, că tot universul e treaz și lucrează.”

1963, septembrie, 1. Prin Hotărârea Consiliului de Miniștrii 773/1963 a luat ființă Stațiunea de Mașini Agricole Onești.

1963. S-a dat în folosință o fabrică de pâine modernă, care acoperă necesarul de pâine pentru populația orașului.

1963. Pe malul lacului de acumulare Belci, a fost inaugurat Complexul turistic Belci, cu un restaurant grădină „Terasa Arcașilor” cu peste 500 de locuri, trei cabane turistice, terenuri de sport și un debarcader cu bărci pentru plimbări de agrement pe lac.

1963. Iată cum descrie scriitorul Petru Vintilă, orașul Onești: „Am cunoscut Oneștii în câteva din etapele istoriei sale. am văzut primele blocuri ridicate în mijlocul satului patriarhal, oferind privitorului surprins o imagine pe cât de originală, pe atât de derutantă. Orașul s-a născut miraculos dintre mici case țărănești, în mijlocul unor modeste ogoare cu cereale. În vara anului 1963 mă aflam la Onești într-o cofetărie care nu este cu nimic mai prejos decât cofetăria Scala din București. dar privind prin vitrina bucureșteană în bulevard, vezi mașini, troleibuze, tramvaie, o circulație intensă de metropolă, pe când, privind prin vitrina cofetăriei din Onești, în vara anului 1963, oricine putea să vadă, la o aruncătură de băț, fluviu galben și foșnitor al unei plantații de porumb.

Satul Onești se afla pe un teren accidentat, pe treptele a trei felii succesive și dispuse sinuos, închizând cu destulă dificultate un vast amfiteatru natural. De pe o treaptă pe alta urcai pe niște poteci strâmbe și pe niște uliți desfundate. Orașul a păstrat în oarecare măsură configurația terenului, dar în unele locuri excavatoarele au trebuit să disloce sute de mii de metri cubi de pământ, iar în alte locuri, în imediata vecinătate a cinematografului, vechile râpi lutoase au fost taluzate într-un unghi înclinat de un frumos efect peisagistic care dă proporție și perspectivă, ca într-un vast decor de teatru. ”

1963. Bibliotecii orașenești i se repartizează ca spațiu, trei apartamente, la parterul unui bloc din strada Progresului Nr.1. Acest spațiu a fost mărit ulterior cu încă un apartament. În anul 1967 spațiul a fost mărit cu încă un apartament.

1963. La cel de al treilea Festival internațional al filmului de la Moscova, a fost prezentat filmul documentar „Trotușul și oamenii”, al regizorului Ghoerghe Horvat.

Iată ce spune regizorul despre acest film: „S-au făcut multe filme despre râuri. De aceea la început nu m-a încântat propunerea de a realiza un film despre Valea Trotușului. Formula mi se părea prea mult uzitată. Dar, după prospecții, mi-am dat seama că realitatea pe care aveam s-o înfățișez depășea cu mult limitele obișnuite ale formulei. Începând cu tradițiile istorice legate de luptele pentru independența țării (pe aici a purtat bătălia Ștefan cel Mare, în aceste locuri poate fi identificată „Pădurea spânzuraților” a lui Rebreanu și alte mărturii despre primul război mondial) și terminând cu înfăptuirile prezentului care au făcut ținutul efectiv de nerecunoscut - cele patru mari uzine și orașul Onești răsărit ca din basme - toate înscriu filmul despre valea Trotușului în sfera unui interes major. Soluția artistică am găsit-o tot în această împletire a trecutului cu prezentul. Am pornit de la un fapt simplu, care mi-a atras atenția prin ineditul lui. La Onești, muzeul de istorie nu are încă un sediu adecvat. E un muzeu modest, înjghebat din obiectele descoperite în timpul săpăturilor pentru fundațiile orașului și păstrate cu respect și emoție de către constructori. Pornind de la acest muzeu, am realizat atât retrospectivitatea istorice cât și imaginea prezentului. ”

1964. La Combinatul Chimic Borzești a fost pusă în funcțiune o instalație de electroliză care folosește procedeul cu catod de mercur, după un proiect al firmei italiene DE NORA. Prin acest procedeu rezultă direct leșie de sodă caustică de înaltă puritate, cu o concentrație de 50%, care se livrează ca atare consumatorilor.

1964. S-a înființat la Onești, Intreprinderea Comerțului cu Ridicata pentru Produse Alimentare. Depozitul a asigurat cu produse alimentare orașul Onești, orașele Târgu Ocna și Slănic, precum și comunele din zonă.

1965, ianuarie, 1. De la această dată își încetează apariția organul local de presă „Oneștiul Nou”.

Presa locală este patronată de cele două mari combinate, prin tipărirea a două ziare: „Chimistul” la Combinatul Chimic Borzești și „Cauciucul” la Combinatul de Cauciuc Sintetic și Produse Petrochimice Onești.

1965, martie. Prin Hotărârea Consiliului de Stat și a Consiliului de Miniștri, în memoria lui Gheorghe Gheorghiu-Dej (decedat la 19 martie), orașul Onești primește denumirea de Orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej, nume sub care este cunoscut orașul în mod oficial, până în anul 1990.

1965. Din acest sat, Slobozia devine suburbie a orașului Gheorghe Gheorghiu-Dej.

1965. Satul Jevreni primește numele de Vișoara, făcând parte din comuna „Ștefan cel Mare”.

1965. Profesoara Maria Simionescu a pus bazele gimnasticii feminine din Onești. Primul nucleu al gimnasticii la constituit o secție subordonată asociației „Flacăra”. Activitatea de gimnastică s-a desfășurat într-o sală de 18/9 m, din T.C.R.

1965, septembrie, 1. S-a dat în folosință complexul spitalicesc al orașului. Evoluția spitalului din Onești este următoarea:

1965	695 paturi
1970	770 paturi
1994	819 paturi.

Directorul care s-a ocupat de construcția complexului spitalicesc a fost Dr. Nicolau Paul, director între anii 1958-1966.

Spitalul din Onești este opera arhitecților Emilian Machedon, Alice Lepedatu și Silvia Granet. Edificiul este situat în partea de nord a orașului, pe malul râului Trotuș, în vecinătatea parcului orașului. Este compus din patru aripi diferențiate și ca funcție și ca înălțime: policlinica cu două niveluri, corpul de spitalizare, înălțat ca o lamă cu opt niveluri, grupul diagnostic-tratament cu 6 niveluri - amplasat între primele două aripi pe care le poate deservi simultan sau alternativ - și în sfârșit, în față, scund, un corp cu două niveluri care cuprinde serviciile de consultații ale secțiilor de pediatrie și adulți. Volumele bine echilibrate, cu proporții agreabile, au fațadele tratate într-o arhitectură simplă, de bun gust.

Pe fațada spitalului un reușit basorelief evocă ideea maternității, a vieții.

1966, aprilie, 18-23. A avut loc vizita în România a președintelui R.S.F. Jugoslavia, Iosip Broz Tito (1892-1980). În cadrul acestei vizite, delegația jugoslavă s-a deplasat și în orașul Onești. (487)

1966. A luat ființă Liceul Industrial de Chimie.

1966. Termocentrala Borzești a atins puterea finală proiectată de 225 M.W. Tot în acest an a început construcția celei de a doua centrale cu două blocuri a 200 M.W.

1966. Populația orașului Onești este de 35.663 locuitori, din care: (conform recensământului din 15 martie 1966)

- persoane care s-au născut în oraș: 7439. (20,9%)

- persoane care s-au născut în alte localități: 28.224. (79,1%)

Orașul Onești prezintă una din cele mai spectaculoase creșteri a populației prin imigrări. Numărul locuitorilor veniți între 1960-1966 este de 20557, reprezentând 57,7% din totalul populației. Oneștiul a devenit cel mai important oraș de pe valea Trotușului, atât din punct de vedere economic cât și în ce privește mărimea populației.

1966. Învățătoarea Covăceanu Eugenia, de la Școala Generală Nr.1 din Onești a participat la concursul de manuale școlare. I s-a acordat dreptul de autor pentru manualul „Aritmetica” clasa III-a. Acest manual a fost folosit din 1967 până în 1980 de către toți elevii din țară.

1966, septembrie. Complexul Industrial Onești-Borzești și orașul Onești au fost vizitate de Nicolae Ceaușescu (1918-1989) și Ion Gheorghe Maurer (1902-2000).

1966-1970. În cadrul Rafinării Onești, au intrat în funcțiune următoarele instalații: de solvenare a motorinei cu furfurool, partea de separare a xilenilor din cadrul complexului de reformare catalitică și instalația de fracționare gaze. De asemenea, s-a realizat creșterea capacității de prelucrare la instalațiile de distilare atmosferică și în vid, precum și creșterea producției de cocs.

1967. A luat ființă Cineclubul „Cotidian” din Onești.

1967. A fost inaugurată noua clădire a Casei de Cultură a Sindicatelor, cu o sală de spectacole cu 800 de locuri și moderna sală de gimnastică.

1967. A început construcția complexului „Trotuș” (hotel și complex de alimentație publică). Clădirea hotelului, cu cele nouă etaje ale sale, poate găzdui în camere și apartamente, 250 de persoane. A fost dat în folosință la 1 mai 1968.

1967. Începând cu acest an și mai ales în anii următori, sporul natural al populației depășește sporul migrator. Acest lucru s-a datorat următoarelor cauze:

- plecarea unui număr mare de constructori, ca urmare a faptului că etapa principală de construcție a orașului se terminase.
- intrării în vigoare a Decretului nr.186/1966, privind interzicerea întreruperii cursului normal al sarcinii, la 1 octombrie. Dar iată care este situația sporului de populație între anii 1960-1968:

ANUL	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968
Spor natural	226	278	312	377	400	391	318	1189	1066
Spor migratoriu	2189	2052	2698	2513	2636	1445	423	906	10
Total	2415	2330	3010	2890	3036	1836	741	2095	1076

1968, februarie, 16. Se votează legea Nr.12/1968 privind organizarea administrativă a teritoriului României.

S-au desființat regiunile și raioanele, reînființându-se județele. Această împărțire administrativă este valabilă și astăzi.

Orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej (Onești) este organizat ca municipiu, având în componență localitățile:

GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ (ONEȘTI)

BORZEȘTI, situată pe pârâul Găureana, la 4 km de Onești

SLOBOZIA, situată la confluența pârului Belci cu Tazlăul, la 4 km de Onești.

Teritoriul administrativ al orașului cuprinde:

- orașul propriu zis, rezidențial cu o suprafață de 454,6 ha;
- platforma industrială, cu o suprafață de 1011 ha;
- platforma industrială orășenească, cu o suprafață de 74,25 ha.

Tot din municipiu fac parte și comunele suburbane:

GURA VĂII, cu satele componente:

- Gura Văii, situat pe cursul inferior al Trotușului, la 8 km de Onești;
- Capăta, situat pe cursul superior al Pârâului Mare, la 8 km de Gura Văii;
- Dumbrava, situat pe cursul inferior al Trotușului, la 6 km de Gura Văii;
- Motocești, situat pe Pârul Mare, al 2 km de Gura Văii;
- Păltinata, situat pe cursul mijlociu al Pârâului Mare, la 3 km de Gura Văii;
- Temelia, situat pe Pârâul Mare, la 2 km de Gura Văii.

ȘTEFAN CEL MARE, cu satele componente:

- Ștefan cel Mare, situat pe cursul inferior al pârului Bogdana, la 10 km de Onești;
- Bogdana, situat pe pârâul Bogdana, la 4 km de Ștefan cel Mare;
- Buciumi, situat pe pârâul Buciumi, la 10 km de Ștefan cel Mare;
- Gutinaș, situat pe pârâul Gutinaș, la 6 km de Ștefan cel Mare;
- Negoiești, situat pe cursul inferior al Trotușului, la 3 km de Ștefan cel Mare;
- Răcăuți, situat pe pârâul Buciumi la 9 km de Ștefan cel Mare;
- Rădeana, situat pe pârâul Gutinaș, la 3 km de Ștefan cel Mare;
- Viișoara, situat pe cursul inferior al râului Trotuș, la 11km de Ștefan cel Mare.

1968. La data ridicării la rang de municipiu, Oneștiul se caracteriza prin următoarele:

- era un oraș nou, clădit din temelii în mai puțin de 15 ani; nu avea periferii;
- era un oraș al industriei chimice și petrochimice prin excelență, ce realiza 40% din producția industrială a județului; pe ramuri industriale, participa pe județ cu 99,8% în industria chimică, cu 81,5% în industria energiei electrice, cu 45,7% în industria de prelucrare a petrolului, cu 9,4% în industria constructoare de mașini, cu 5,4% în industria lemnului și cu 2,8% în industria alimentară;
- era un oraș care s-a transformat dintr-o colonie muncitorească specifică marilor șantiere, într-un oraș dotat cu baza materială și instituțională specifică oricărui oraș cu tradiții;
- a avut loc o stabilizare a populației; sporul natural al populației depășește sporul migrator;

- era un oraș cu una din cele mai spectaculoase creșteri ale populației prin imigrare; din această cauză era orașul cel mai nemoldovean din Moldova;
- era orașul care avea numărul cel mai mare de intelectuali la mia de locuitori;
- era un oraș în întregime termoficat;
- a început formarea solidarității de urbe; locuitorii orașului nu mai spun că sunt din localitățile din care au venit, ci că „sunt din Onești”.

1968. Din acest an, Biblioteca din Onești, odată cu ridicarea orașului la rang de municipiu, a primit titulatura de „Biblioteca Municipală”.

1968. Apare romanul „Intrusul” de Marin Preda. Acțiunea romanului se desfășoară în orașul Onești, în întreprinderile industriale de pe platforma Onești-Borzești, în plină construcție. Scriitorul s-a documentat vizitând Oneștiul în anul 1962.

Episodul în care eroul romanului Călin Surupăceanu, suferă arsuri grave în momentul în care intră într-o cisternă pentru a salva un muncitor, ca urmare a unui incendiu declanșat de spargerea unei lămpi portative electrice, are corespondența într-un accident real petrecut la Atelierul anticoroziv, de la Combinatul Chimic Borzești, în anul 1962. De asemenea, directorul Costache din roman, îl are ca model pe adevăratul director, Costache Sava.

În roman, nu se amintește de Onești și Borzești, în schimb se scrie despre Combinatul de Cauciuc, Combinatul Chimic și despre satul strămoșilor lui Ștefan cel Mare.

„De satul strămoșilor lui Ștefan cel Mare nu se atinsese încă nimeni, se vedea însă că de lângă el pornea și noul oraș nu chiar de aproape, dacă te uiți bine, ci de la un kilometru distanță, dar de departe părea să fie în continuare din pricina unei șosele late la care se lucra”.

1968. S-a reînființat Judecătoria Onești.

1968. S-a dat în folosință noua gară a orașului, dotată cu instalații de o tehnică avansată, săli de așteptare spațioase, unități comerciale și de deservire.

1968-1969. Elevii înscriși la cele două școli de maiștri (construcții și chimie) ajung în acest an școlar la 250, față de 29 în anul școlar 1959-1960.

1969, 1 aprilie. Cele două unități de pe platforma industrială Onești-Borzești, Combinatul Chimic Borzești, Rafinăria Onești și Combinatul de Cauciuc Sintetic Onești, se comasează într-o unitate gigant, „GRUPUL INDUSTRIAL DE PETROCHIMIE BORZEȘTI”, având în componență: Uzinele Chimice, Uzina de Petrol și Uzina de Cauciuc.

Grupul Industrial de Petrochimie Borzești se întinde pe o distanță de 6 km și are 12.000 de salariați, din care 463 au studii superioare.

1969. În cadrul cineclubului „Cotidian”, s-a realizat primul film numit „Trepte spre viitor” pe un scenariu scris de scriitorul și poetul oneștean Mihai Pauliuc.

1969. Ca urmare a creării G.I.P. Borzești, cele două ziare „Chimistul” și „Cauciucul” se unesc și apare ziarul „Petrochimistul”.

1969, iunie, 6-8. Are loc prima ediție a „Zilelor Culturii Călinesciene”, organizate de Cenaclul Literar „George Călinescu”. Această prestigioasă manifestare culturală s-a desfășurat în fiecare an, bucurându-se de o amplă recepție în țară, venind la Onești personalități marcante ale culturii românești. Personalități din toate centrele și din toate generațiile unui secol de cultură românească au fost prezente la Onești: SERGIU ADAM, ALEXANDRU BALACI, GEORGE BĂLĂIȚĂ, LEOPOLDINA BĂLĂNUȚĂ, MIHAI BENIUC, ANA BLANDIANA, NICOLAE BREBAN, CONSTANTIN BERDILĂ, NINA CASSIAN, MIRCEA CĂRTĂRESCU, RADU CÂRNECI, CONSTANTIN TH. CIOBANU, MIHAI CIMPOI, ȘERBAN CIOCULESCU, CONSTANTIN CIOPRAGA, TRAI A. COȘOVEI, IOANA CRĂCIUNESCU, ION CUNȚAN, GABRIEL DIMISEANU, MIRCEA DINESCU, ZOE DUMITRESCU-BUȘULENGA, VICTOR EFTIMIU, GHEORGHE EMINESCU, MIHAI GAFIȚA, CORNEL GALBEN, ERNEST GAVRILOVICI, OVIDIU GENARU, GEORGE GENOIU, DINU IANCULESCU, IORGU IORDAN, MIRCEA IORGULESCU, ALEXANDRU IVASIUC, GEORGE IVAȘCU, GHEORGHE IZBĂȘESCU, GABRIEL LIICEANU, NICOLAE MANOLESCU, VICTOR MARINOVICI, MIRCEA MARTIN, HORAȚIU MĂLĂELEPOMPILIU MARCEA, SOLOMON MARCUS, TOMA GEORGE MAIORESCU, ION SOFIA MANOLESCU, IOAN MICU, GHEORGHE MOCANU, ROMUL MUNTEANU, LUCIA MUREȘAN, MIRCEA NEDELCIU, FĂNUȘ NEAGU, ALEXANDRU PALEOLOGU, MIHAI PAULIUC, ALEXANDRU PIRU, DINU PILLAT, ANDREI PLEȘU, GEORGE PRUTEANU, DUMITRU RADU POPESCU, VALENTIN RĂDULESCU, ALEXANDRU ROSETTI, VALERIAN SAVA, VALENTIN SILVESTRU, EUGEN SIMION, MARIN SORESCU, DORIN SPERANTIA, NICHITA STĂNESCU, CORNELIU ȘTEFĂNACHE, CONSTANTIN ȚOIU, LAURENȚIU ULICI, DOINA URICARIU, MIHAI URSAȘ, ION VĂRATIC,

ROMULUS VULCĂNESCU, ROMULUS VULPESCU, VARUJAN VOSGANIAN, MIRCEA ZACIU, ALEXANDRU ZUB.
Și lista ar putea continua.

Prima ediție a fost onorată (ca de altfel și alte ediții) de participarea doamnei Elisabeta Alice Vera Călinescu.

În scrisoarea din 13 iunie 1969, trimisă de Domnia Sa organizatorilor, se spune următoarele: „Cu prilejul „Zilelor Culturii Călinesciene” ați dat dovadă de entuziasm și inventivitate, dar și de un desăvârșit spirit organizatoric, încât constituiți cu toții un exemplu. Păstrez întregului colectiv cea mai frumoasă amintire și îi adresez, odată cu mulțumirile mele, urări pentru activitatea de viitor”.

1969, iulie, 1. Populația orașului Onești, fără comunele suburbane este de 39.703 locuitori, iar cu comunele suburbane de 55.049 locuitori.

1969, septembrie. Se inaugurează Liceul special de gimnastică (azi Liceul cu Program Sportiv „Nadia Comăneci”). Director al liceului a fost profesorul Simionescu, soțul antrenorei federale de mai târziu, Maria Simionescu, și ea un timp profesoară la acest liceu.

1969, octombrie. A fost dat în folosință „Leagănul de copii” (azi „Centrul de Plasament Nr.3”, Onești).

1970. Întreprinderea Electrocentrale Borzești, prin intrarea în funcțiune, la 30 iunie 1968, a primului grup de 200 M.W. de la cea de a doua centrală și la 20 iunie 1969, a celui de-al doilea grup de 200 M.W., ajunge în 1970, la o putere de 625 M.W. Pentru a ne putea imagina puterea instalată la Întreprinderea Electrocentrale Borzești se impune o comparație între anii 1970 și 1938. În anul 1938 puterea instalată a tuturor centralelor electrice din țară era de 501 M.W., iar în 1970, numai Întreprinderea Electrocentrale Borzești are o putere instalată cu 124 M.W. mai mare decât toate centralele electrice din țară din 1938. Combustibilul de bază este un amestec de gaze de sondă, gaze reziduale tehnologice și gaz metan (pentru prima etapă) și păcura (pentru a doua etapă) care se aduce printr-o conductă de la Rafinărie.

1970. A luat ființă la Onești, din inițiativa Federației Române de Gimnastică, „Centrul de pregătire olimpică a lotului de gimnastică feminină”, având ca obiectiv pregătirea superioară pentru Olimpiada din 1972 de la München-Germania. La această olimpiadă, echipa de gimnastică a României ocupă doar locul șase. Drept urmare, în anul 1972, după Jocurile Olimpice, se ia hotărârea desființării Centrului de pregătire olimpică de la Onești, socotit ca o investiție nerentabilă.

1970. Grupul școlar profesional și Liceul industrial de chimie se unesc formând „Complexul Școlar Petrol-Chimie”, azi Grupul Școlar „Petru Poni”.

1970, iunie, 10. S-a născut la Onești, cântăreața de muzică ușoară, Loredana Groza. În anul 1986 câștigă premiul pentru interpretare la Concursul „Mamaia '86”, iar în octombrie 1987, concursul „Steaua fără nume” al Televiziunii Române.

1970. Deși în mai mică măsură decât în alte județe ale țării și locuitorii din preajma Oneștiului au avut de suferit de pe urma inundațiilor din primăvara acestui an. Cele mai puternice inundații s-au produs în bazinul Tazlăului, unde râul și afluenții săi s-au revărsat, producând serioase pagube locuitorilor din aceste zone. Datorită creșterii vertiginose a apelor din lacul Belci, pentru a evita ruperea barajului, apele lacului au fost deversate în râul Trotuș, ceea ce a dus la creșterea apelor râului Trotuș.

1970. A avut loc primul complot împotriva lui Nicolae Ceaușescu, organizat de către un „Comitet de inițiativă” constituit la Onești, format din Ion Stamat, Gheorghe Petrescu, Tudorel Barbu, Laurențiu Divile, care prin manifestele trimise în țară, cereau ca Nicolae Ceaușescu să nu mai fie reales în funcție, la Congresul al X-lea al P.C.R.

În MANIFEST se spune: „Comitetul de acțiune vă cheamă la luptă împotriva bandei de trădători în frunte cu Nicolae Ceaușescu, Ion Gheorghe Maurer, Emil Bodnăraș, figuri reprezentative ale fascismului și burgheziei din România. Nu vă lăsați înșelați de politica aventuristă, naționalistă, demagogică, de unele avantaje momentane ce vi le crează, practicată în numele comuniștilor și poporului muncitor.” Participanții au fost arestați și condamnați la ani grei de închisoare.

1970. În acest an, s-a ajuns în Onești la un număr de 8.773, cu 255.476 m.p., proprietate a statului.

În cartierele municipiului (Slobozia, 6 Martie, Borzești, Crucea de Piatră) și în satele componente ale comunelor suburbane, Gura Văii și Ștefan cel Mare, s-au construit 865 de case noi, în perioada 1960-1970.

Cartierele municipiului	323 case
Comuna Ștefan cel Mare	293 case
Comuna Gura Văii	249 case

1970. A fost dat în folosință Centrul Stomatologic din Onești cu 10 cabinete, o sală de intervenții chirurgicale, patru laboratoare dentare pentru lucrări curente, un laborator pentru prelucrarea aliajelor nobile, un serviciu de radiologie dentară.

1970. Numărul elevilor din școlile generale în acest an era:

Municipiul Onești	5673
Comunele suburbane	2509
Total	8182

Numărul elevilor de liceu a fost:

Curs de zi	2026
Curs seral și fără frecvență	968
Total	2994

1970. Grupul școlar energetic, care a luat ființă în 1966 și a funcționat în incinta Termocentralei, a fost transferat la Iași.

1970. Intreprinderea de Construcții Șantier Montaj Onești s-a transformat în Trustul de Construcții Industriale.

1970. În acest an producția chimică a Grupului Industrial de Petrochimie Borzești reprezintă 99,9% din producția industriei chimice a județului Bacău și 8% din industria chimică a țării.

1970. Prin intrarea în fabricație a liniei a patra de cauciuc, în cadrul Uzinei de Cauciuc, s-a obținut în acest an o cantitate de 70.000 tone cauciuc sintetic.

Sortimentele de cauciuc sintetic fabricate sunt:

CAROM 1500: pentru anvelope de automobile, tractoare, scutere, motociclete, articole tehnice, benzi transportoare, curele de transmisie și alte articole la care se cer proprietăți fizice bune și o bună rezistență.

CAROM 1502: pentru articole tehnice negre și colorate, articole sanitare, pânză cauciucată, covoare.

CAROM 1503: pentru bunuri de larg consum, în special încălțăminte.

CAROM 1712: pentru izolații pentru cabluri și fire, articole tehnice, anvelope și alte numeroase aplicații.

1970. Produsele Grupului Industrial de Petrochimie Borzești s-au exportat în peste 20 de țări ale lumii: Uniunea Sovietică, Anglia, Austria, China, Cehoslovacia, Iugoslavia, Elveția, Franța, Olanda, India, Japonia, Germania, Egipt, Israel, Polonia, Ungaria, Italia, Iran, Belgia, Spania.

1970, iulie, 25. Pentru satisfacerea nevoilor de sare ale Uzinei Chimice Borzești, a fost dată în exploatare o nouă mină de sare în cadrul Intreprinderii Salina din Târgu Ocna, denumită „Trotuș”. Noua mină are o capacitate de 350.000 tone sare/an.

1970. În cadrul Uzinei de Cauciuc au început să fie produși copolimeri stirenici de tip AS (acrilometil stirenici) și ABS (acrilometil-butadien stirenici), care au o rezistență mecanică superioară.

1970-1971. În acest an școlar, în Onești, s-a generalizat învățământul de 10 ani.

1971, februarie, 28. La Casa de Cultură a avut loc o întâlnire a iubitorilor de literatură din oraș, cu scriitorul Zaharia Stancu.

1971. S-a electrificat tronsonul de cale ferată Adjud-Târgu Ocna, iar până în 1974 s-a avansat până la Ciceu.

1971. Se reînființează Biblioteca din Onești (desființată în septembrie 1970), devenind filială a Bibliotecii Județene Bacău, iar din 1972 funcționând din nou, ca unitate independentă.

1971, februarie. A intrat în funcțiune, la Uzina Chimică Borzești, instalația Alchilamine, care produce: mono, di și trimetilamină, mono, di și trietilamină și izopropilamină. Instalația a fost construită după un proiect canadian.

1972, martie. A luat ființă Societatea Culturală „George Călinescu” căreia, încredințându-i atribuțiile coordonatoare, Cenaclul i s-a afiliat ca secțiune de bază, cu titulatura „Junimea Nouă”.

1972. A apărut în Editura Albatros, volumul de poezie „Cetatea de inimă” a poetului oneștean Constantin Th. Ciobanu. În poezia „Cetatea de inimă” dedicată Oneștiului, poetul scrie:

„Suntem apele vărsate-n patru nume –

- Trotușul,
- Oituzul,
- Cașinul,
- Tazlăul

Care ne-am rostogolit în lume

Visul drept și mersul mai visat

Și am lustruit cu rumeguș de soare

Toată sărăcia unui sat.”

1972, mai. Poetul Nicolae Tăutu (1919-1972) a vizitat zona „Monument” de la Onești, unde mai erau câteva case vechi. La una din ele s-a oprit, a contemplat-o mult pe dinafară și a spus: „Aici am locuit doi ani cu mama. Urmam școala primară. Ce mult timp a trecut.” Vizita a avut loc cu trei săptămâni înainte de decesul poetului (13 iunie 1972).

1972, decembrie. A fost terminat complexul hidrotehnic de la Poiana Uzului. Barajul a fost amplasat în scurtul defileu de la Pivnicer, pe râul Uz. Râul Uz are o lungime de 45 km, izvorăște din Munții Ciucului și se varsă în Trotuș, la localitatea Dărmănești aflată la o distanță de 29 km de Onești.

Ca urmare a construirii barajului, satul Poiana Uzului a dispărut de pe harta țării. Cele 231 de familii au fost mutate în orașul Dărmănești începând cu anul 1968, în cartierul „Satul Nou”. Din vechea așezare a fost adusă doar biserica „Sf. Gheorghe”, construită în 1854 și reparată în 1919-1921.

Barajul are o înălțime de 84 m și o lungime de 507 m și înglobează în corpul său peste 700.000 metri cubi de beton. În spatele barajului s-a format un lac de acumulare, cu o lungime de 3,8 km, o suprafață de 334 ha și un volum de apă de 98 milioane metri cubi. Adâncimea maximă a apei este de 64,7 metri. Acest lac a fost creat în scopul alimentării cu apă potabilă a zonei industriale a Trotușului.

1973. Grupul Industrial de Petrochimie devine Combinatul Petrochimic Borzești, având aceeași structură.

1973. A fost dat în folosință Depozitul PECO de la Borzești.

1973. A luat ființă Clubul Sportiv Municipal Onești cu secții de haltere, judo, lupte libere, modelism, tenis de câmp, atletism și culturism.

1973, mai, 4-5. Nicolae Ceaușescu face o vizită de lucru în județul Bacău, vizitând și complexul industrial Onești-Borzești. În timpul acestei vizite a avut loc un incident neobișnuit pentru oficialitățile timpului. Pe timpul deplasării convoiului oficial dinspre hotel (aici a aterizat elicopterul prezidențial) pe b-dul Republicii, la intersecția acestuia cu str. Progresului, Grigore Florea, veteran de război din Onești, a străpuns mulțimea și cordonul de protecție și a țâșnit drept în fața mașinii prezidențiale. A făcut acest gest, pentru a înmâna lui Ceaușescu un plic, în care era introdusă o cerere prin care solicita, ca anii petrecuți pe frontul de est ca și cel din vest, să-i fie recunoscuți ca ani de vechime la calcularea pensiei. În final cererea nu i-a fost aprobată favorabil pe motiv că, „nu are bază legală”.

1973, iulie, 18. S-a dat în folosință noua clădire a Judecătoriei Onești. În aceeași clădire mai funcționau, Procuratura, Notariatul de Stat și Colectivul de Avocați.

1974. Poșta Română a emis un set de întreguri poștale, care reprezintă mari obiective industriale. Două din cărțile poștale au imaginea și legenda:

- Borzești – Uzina Chimică din G.I.P. Borzești
- Borzești – Combinatul Chimic.

1974, iulie. A intrat în exploatare magistrala electrică, Borzești – Brașov.

1975. Pentru ușurarea trierii și cartării corespondenței și crearea posibilităților de executare automată a acestora s-a introdus în România, codul poștal (indicativ reprezentat de un anumit număr de cifre sau litere corespunzător fiecărei localități). Codul poștal a municipiului Onești este 5450.

1975. Datorită condițiilor climaterice necorespunzătoare pentru bolnavi, căminul-spital pentru bolnavii mintali de la mănăstirea Bogdana a fost transferat la Miercurea Ciuc. Mănăstirea Bogdana a fost cedată Ministerului Învățământului, care a folosit-o pentru organizarea taberelor de vară pentru elevi.

1975, mai, 3-5. La Campionatele Europene de Gimnastică de la Skien-Norvegia, Nadia Comăneci cucerește titlul de campioană absolută a continentului.

1975, octombrie, 20. A fost dată în folosință Hala din Piața Centrală Agroalimentară, construită în anii 1974-1975 și situată în partea de sud-vest a orașului, pe malul râului Cașin.

1976, ianuarie. A început producția la Secția Confecții Textile Onești din subordinea Fabricii de Confecții Bacău. Această secție a fost construită în anii 1974-1975. Azi poartă numele de S.C. “MODEON” S.A. Onești.

1976. A început producția la Intreprinderea de Utilaj Chimic Borzești, construită între anii 1973-1976, pentru a executa utilaj tehnologic și piese de schimb pentru industria chimică.

Primul director al I.V.C. Borzești a fost inginerul Uzum Constantin. Din 21 noiembrie 1990, I.V.C. Borzești a luat numele de S.C. UTON S.A. ONEȘTI.

1976, aprilie. Gimnasta Teodora Ungureanu, de la Liceul de Gimnastică din Onești, a câștigat „Turneul Campionilor” de la Londra.

1976, iulie. Nadia Comăneci cucerește la Olimpiada de la Montreal-Canada, trei medalii de aur (individual compus, paralele inegale și bârnă), una de argint și una de bronz.

1976, septembrie. În cadrul Uzinei de Cauciuc din Combinatul Petrochimic Borzești a intrat în funcțiune secția de cauciuc poliizopropenic. Fabricația acestui tip de cauciuc sintetic a fost oprită în anul 1991.

1976, octombrie. Regele Baudouin al Belgiei însoțit de regina Fabiola a vizitat Combinatul Petrochimic Borzești și Liceul cu specific sportiv din Onești, unde s-au întreținut cu Nadia Comăneci și Teodora Ungureanu.

1976, octombrie, 20. Pentru a sărbători succesele sportivilor români la Jocurile Olimpice de la Montreal, Poșta Română a pus în circulație seria filatelică „Medalii olimpice – Montreal 1976”, formată din 7 valori și două colițe. Valoarea de 5,70 lei o reprezintă pe Nadia Comăneci după terminarea unui exercițiu apreciat cu nota 10. Compoziția grafică este completată cu textele „Montreal 76” și „Nadia Comăneci”. Colița nedantelată este compusă dintr-o marcă poștală ce o reprezintă pe Nadia Comăneci într-un exercițiu la paralele inegale, încadrată de o manșetă în care este înfățișată Nadia Comăneci executând un exercițiu la bârnă și o aterizare la final de exercițiu. Alăturat se observă cele șapte note de 10 obținute de Nadia în timpul întrecerilor olimpice de la Montreal.

1977, martie, 4. Cutremurul a adus prejudicii importante clădirilor mănăstirii Bogdana, bisericii Sf. Nicolae din Onești, bisericii din Borzești și blocurilor de locuințe de pe str. George Călinescu (fost 30 Decembrie), str. General Radu R. Rosetti (fost Progresului), str. Mărășești și o parte de pe B-dul Oituz.

1977, martie, 20. S-a deschis o expoziție de pictură cu vânzare a pictorului Gheorghe Mocanu, în sala Filialei din Onești a O.J.T. Bacău. Contravaloarea a douăzeci de tablouri a fost destinată refacerii după seismul de la 4 martie.

1977, aprilie. S-au încheiat lucrările de instalare a Centralei telefonice automate interurbane din municipiul Onești.

1977, aprilie. A fost dată în folosință Fabrica de Produse Lactate, a cărei construcție a început în anul 1976. Capacitatea de prelucrare a fabricii este de 25.000 litri lapte/zilnic.

1977, iunie, 18. În cadrul ediției a IX-a a Zilelor Culturii Călinesciene, în parcul ce-i poartă numele, s-a dezvelit un bust al lui George Călinescu, realizat de sculptorul Vasile Gorduz. Referitor la acest eveniment scriitorul Gabriel Dimisianu spune următoarele: „Doresc să menționez ca un moment deosebit al manifestărilor din acest an, dezvelirea bustului lui George Călinescu într-unul din parcurile orașului. Este o operă remarcabilă a sculptorului Vasile Gorduz, un portret inspirat al marelui scriitor care patronează Oneștii”.

1977. Structura populației active din Onești pe ramuri și subramuri, în procente, este următoarea:

INDUSTRIE	55,8 %
CONSTRUCȚII	14,6 %
CIRCULAȚIE MĂRFURI	6,7 %
ÎNVĂȚĂMÂNT-CULTURĂ	5,8 %
OCROTIREA SĂNĂTĂȚII	5,7 %
TRANSPORTURI-TELECOMUNICAȚII	3,0 %
AGRICULTURĂ-SILVICULTURĂ	1,7 %
Alte activități	6,7 %

1977, august, 21. La Oituz s-au sărbătorit 60 de ani de la eroicele lupte purtate pe aceste meleaguri în august 1917. S-au depus coroane de flori la Monumentul Eroilor, iar la Căminul Cultural, general maior Constantin Diculescu, general locotenent (R) Marcel Olteanu și general maior (R) Alexandru Manolache, au evocat momentele înclășărilor din august 1917. Seara, în fața Monumentului, a fost prezentat un spectacol de sunet și lumină, în timpul căruia au fost trase salve de tun.

1978. Pentru Muzeul de istorie al orașului Onești s-a inaugurat un nou spațiu expozițional, într-un imobil din Aleea Parcului Nr.3 bis.

Muzeul are o importantă colecție de piese arheologice (obiecte de uz gospodăresc, obiecte de podoabă, urne de incinerare, unelte agricole și arme) din epoca neolitică, epoca bronzului și perioada geto-dacică, descoperite la Podar-Târgu Ocna, la Bogdănești, Gura Văii, Gutinaș, Slobozia, Bâta, ș.a.

Muzeul mai are și o importantă colecție numismatică, o colecție de plachete, medalii, insigne, o colecție de artă plastică, de fotodocumente, o colecție de fotografii și documente istorice.

1978. Cercetările arheologice întreprinse în comuna Ștefan cel Mare, la locul „La Siliște” (800 metri nord față de satul Gutinaș și 1000 metri vest de satul Rădeana), au dus la descoperirea unei construcții de

piatră din secolele XVI-XVII. La baza construcției, pe podeaua ei, s-au descoperit 42 de monede de aur, în greutate totală de 46,0 grame. Monedele sunt ducăți venețieni de aur (numiți începând cu 1535 țechini) emiși de dogii venețieni din veacurile XVI-XVII: Lorenzo Priuli (doge între 1556-1559), Georlamo Priuli (doge între 1559-1567), Alois Mucenigo I (doge între 1570-1577) Sebastian Venier (doge între 1577-1578), Nicolo da Ponte (doge între 1578-1585), Pascale Gigogna (doge între 1585-1595), Marino Grimani (doge între 1595-1606), Leonardo Donato (doge între 1606-1612), Giovanni Bembo (doge între 1615-1618), Antonio Piruli (doge între 1618-1623), Francesco Erizzo (doge între 1631-1646).

Descoperirea acestui tezaur atestă legăturile comerciale existente în acea vreme între Moldova și țările Europei. Stăpânirea acestor locuri, în veacul al XVII-lea, o avea logofătul Moldovei Ștefan Dumitrașcu, tatăl domnitorului Gheorghe Ștefan.

1978. A început restaurarea mănăstirii Bogdana. Clopotnița a fost din nou zidită și s-a înlocuit acoperișul de darniță cu unul de tablă. Lucrările de restaurare au continuat până în 1989. Odată cu începerea restaurării s-a reluat și viața monahală. Mănăstirea Bogdana, după reluarea vieții monahale, a devenit mănăstire de maici.

1978. S-au sărbătorit 50 de ani de lectură publică în Onești. La 14 septembrie 1978, referitor la acest eveniment, Iorgu Iordan scria următoarele:

„O bibliotecă veche de cincizeci de ani, cu optzeci de mii de volume, într-un oraș care, până nu demult, era o simplă comună, ca atâtea altele din țara noastră: iată – pentru mine cel puțin – o adevărată „descoperire”, care mi-a umplut inima de bucurie.

Se cuvin cele mai frumoase cuvinte de laudă întemeietorilor Societății Culturale „Cosânzeana”, celor care mai trăiesc, și memoriei celor petrecuți din această viață, care, îndrumați de pasiunea lor pentru carte, în împrejurări destul de grele, au dat formă concretă acestei nobile pasiuni”.

1979. În acest an, Oneștiul a realizat 34,7% din producția industrială a județului Bacău. De asemenea a realizat 98,5% din producția de cauciuc sintetic și 24,7% din producția de sodă caustică la nivel național.

1979. S-a reamenajat Monumentul Eroilor din primul război mondial, din b-dul Oituz.

1980. În Onești, suprafața de spațiu verde ce revine unui locuitor, este de 31,3 m.p./locuitor.

1980. La Olimpiada de la Moscova, Nadia Comăneci cucerește două medalii de aur și două de argint.

1980. S-a tipărit primul roman scris de Domnica Gârneață, „Pe drum de seară” sub pana protectoare a prozatorului Fănuș Neagu.

Iată cum descrie autoarea, lansarea acestui roman la Onești: „Apariția cărții în orașul meu a fost o mare bucurie pentru cea mai mare parte dintre locuitori. S-a vândut cu scandal și cu cordon de milițieni care păzeau librăria de îmbulzeala lumii. Toți voiau să-o cumpere și nu erau repartizate pentru Onești decât două mii de exemplare.”

1981, martie, 18. Un grav accident a avut loc, în dimineața acestei zile, la instalația Policlorură de Vinil Suspensie a Uzinei Chimice, din cadrul Combinatului Petrochimic Borzești, datorită exploziei unei acumulări de clorură de vinil. În urma exploziei și-au pierdut viața trei oameni și mai mulți au fost răniți.

1981, iulie. La cea de-a 11-a ediție a Jocurilor Mondiale Universitare de la București, Nadia Comăneci a cucerit titlul de campioană mondială universitară.

1981, noiembrie, 22. S-a aprins focul la cazanul de 420 de tone/oră al primului grup energetic de 50 MW care va funcționa pe cărbune, din cadrul Uzinei Electrice Borzești II.

1984. Principalii indicatori edilitari urbanistici ai Oneștiului în acest an, sunt următorii:

lungimea străzilor de distribuire a apei: 99,7 km.

lungimea străzilor iluminate electric: 60 km.

apă distribuită: pentru uz casnic - 5604 m³, pentru uz industrial - 10.136 m³.

gaze distribuite: 1.720.890 mii metri cubi, din care pentru uz casnic 3638 mii metri cubi.

1985. Populația municipiului Onești era de 52.351 locuitori. Structura pe grupe de vârstă era următoarea:

0-15 ani 35,50%

16-59 ani 59,90%

60 de ani și peste 4,60%.

Structura pe sexe în același an era următoarea:

Masculin: 49,7%

Feminin: 50,3%

1985. La studioul „Animafilm” București s-a realizat un film de desene animate adaptat după legenda „Stejarului din Borzești”, de către regizorul Mihai Șurubaru.

1985. Sporul populației din Onești în acest an a fost următorul:

născuți	18,6‰
morți	4,7‰
spor natural	13,9‰.

1985. În cadrul fondului de locuințe din Onești predomină ansamblurile cu 3-6 niveluri, ce reprezintă 50,3%, după care urmează construcțiile cu 1-2 niveluri, cu o pondere de 32%. Ansamblurile cu mai mult de 6 niveluri ating 17,5% din suprafața locuibilă.

1985, august, 27. S-a născut la Onești, copilul minune al picturii din Statele Unite ale Americii, Alexandra Nichita. Tatăl ei, Nicolae Nichita a fugit din România în mai 1985, iar după un an, mama ei Viorica, împreună cu fetița și-a urmat soțul.

1985. S-a amenajat complexul comercial „Stejarul”, pe locul fostului conac de la Borzești a lui Henri Bogdan.

1986, noiembrie. La Fabrica de Morărit și Panificație Onești a intrat în funcțiune o nouă secție – cea de sticksuri.

1986, decembrie. În cadrul Combinatului Petrochimic Borzești, la Uzina de Petrol, a intrat în funcțiune instalația DETOL de obținere a benzenului prin dezalchilarea toluenului.

1987, ianuarie, 1. Populația municipiului Onești este de 53040 locuitori. Ritmul mediu de creștere a populației din Onești, în procente, pe perioade, în intervalul 1835-1987 este următoarele:

1835-1912	2,4%
1912-1930	1,1%
1930-1948	0,5%
1948-1956	13,0%
1956-1966	12,3%
1966-1977	1,4%
1977-1986	2,6%
1986-1987	1,9%

1988. Teritoriul administrativ al orașului Onești cuprindea orașul propriu zis, rezidențial, cu o suprafață de 454,16 ha, platforma industrială cu 1011 ha și platforma industrială orașenească cu 74,25 ha.

Orașul rezidențial are următoarele cartiere:

- Centru	- Mărășești
- Tineretului	- Piața
- Cașin	- Buhoci
- Parc	- Cuciur
- Victor Babeș	- Malu.

1989, august, 29. La mănăstirea Bogdana, după terminarea lucrărilor de restaurare, s-a făcut sfințirea. Aici trăiesc 70 de maici.

1989, decembrie, 9-10. Ediția a XXI-a Zilelor Culturii Călinesciene nu a mai avut loc în luna iunie, ca cele precedente, ea fiind amânată și apoi anulată de către Consiliul Județean de Cultură și Educație Socialistă Bacău, pe motivul că „va avea loc la doi ani”. Interdicția de conjunctură politică fiind evidentă, Societatea „G. Călinescu” a recurs la soluția unei formule restrânse, pe durata a două zile și cu participare preponderentă pe plan local.

În ziua de 9 decembrie la ora 11 a avut loc vernisajul mozaicului „Preludii” (mozaic în marmură cu temă sportivă) a lui Constantin Berdilă, executat pe un perete al Sălii de Gimnastică din Onești. La acest mozaic, Constantin Berdilă a lucrat mai mult de un deceniu (proiectul a fost aprobat în anul 1978).

1989, decembrie, 16-22. Meleagurile de pe Valea Troțușului nu au cunoscut lupte sângeroase în timpul Revoluției din decembrie 1989.

C. Perioada după Revoluția din decembrie 1989

1990, martie, 22. A avut loc festivitatea de dezvelire a „Monumentului Eroilor Revoluției din 16-22 DECEMBRIE 1989”, ridicat la intrarea în S.C. CAROM SA ONEȘTI. Pe placa de metal găsim scris: „In memoriam 16-22 decembrie 1989”.

1990. Combinatul Petrochimic Borzești se divizează în trei societăți comerciale independente, sub denumirile: CAROM S.A. ONEȘTI, RAFO S.A. ONEȘTI și CHIMCOMPLEX S.A. BORZEȘTI.

1990, iunie, 21-23. A avut loc ediția a XXII-a a „Zilelor Culturii Călinesciene”. Manifestarea a fost onorată de prezența doamnei Elisabeta Alice Vera Călinescu. La Galeriile Societății „G. Călinescu”, a avut loc vizitarea Expoziției de Portrete Fotografice a lui Dorin Speranția și a expoziției permanente „George Călinescu”.

1990. Din acest an Intreprinderea Electrocentrale Borzești se numește Filiala Electrocentrale Borzești.

1990. S-a pus piatra de temelie a Catedralei Ortodoxe, „Pogorârea Sfântului Duh” din Onești.

1990. A fost pusă prima piatră la temelia bisericii catolice „Fericitul Ieremia Valahul” și a seminarului teologic capucin din Onești.

Ieremia Valahul, singurul român membru al Ordinului Capucin, s-a născut la 25 iunie 1556 într-un cătun din Moldova (se pare că pe undeva pe lângă Sascut). La 18 ani trece Carpații prin pasul Oituz, ajunge la Alba Iulia, de unde pleacă în Italia, la Napole, unde intră în Mănăstirea Capucinilor - primind numele de Ieremia. Aici, timp de 40 de ani, îngrijește atât clerici, cât și laici bolnavi. Moare la 5 martie 1625.

1991, iulie, 28. În noaptea de duminică 28 iulie, ca urmare a precipitațiilor mari căzute în bazinul hidrologic Tazlău și Troțuș s-a produs o viitură deosebit de mare, care a condus la avarierea barajului Belci. Ca urmare, în zona aval s-au descărcat debite cu valori în jur de 1000 metri cubi pe secundă, care au afectat localități și căi de comunicație până la confluența cu râul Troțuș. Cele mai importante pagube și pierderi de vieți omenești s-au produs în localitatea Slobozia – cartier al Oneștiului.

1991, octombrie, 11-13. Începând cu acest an „Zilele Culturii Călinesciene” nu mai au loc în luna iunie (George Călinescu s-a născut la 19 iunie 1899), ci toamna, în lunile septembrie - octombrie. Motivele mutării manifestării în perioada de toamnă sunt faptul că luna iunie s-a dovedit a fi luna cea mai aglomerată a anului și că, „Miracolul Oneștiului” a fost descoperit de George Călinescu într-o călătorie întreprinsă în luna septembrie a anului 1962.

1991. S-a desființat Intreprinderea Județeană de Gospodărire Comunală care asigura serviciile publice de alimentare cu apă, producerea și distribuția energiei termice pentru populație, colectarea și epurarea apelor uzate și menajere, administrarea fondului locativ de stat, salubritatea și alte activități. A luat ființă Regia Autonomă de Gospodărire Comunală și Locativă Onești.

1991, decembrie, 13. Societatea Culturală „George Călinescu” s-a constituit în Fundația Națională George Călinescu. Președinte al Fundației a fost ales profesorul Constantin Th. Ciobanu.

1992, ianuarie, 7. Populația municipiului Onești, la recensământul de la această dată, a fost de 59.008 locuitori.

1992, ianuarie, 28. La reactoarele instalației „Fenol” din S.C. CAROM S.A. ONEȘTI a avut loc o explozie. Au fost 23 de răniți.

1992, aprilie, 8. Primăria din Onești a aprobat construcția localului Bibliotecii Municipale pe b-dul Oituz, într-un mic parc, cu fațada spre stradă. Lucrarea este prevăzută cu trei nivele: subsol, parter, etaj.

1992. S-a deschis la Onești, Seminarul Catolic „Fericitul Ieremia”, unde învață copii de pe întreaga Vale a Troțușului.

1992, august, 14. În comuna Oituz s-au desfășurat ample manifestări dedicate celor 75 de ani de la luptele din vara anului 1917. Aceste manifestări au constat din:

- vernisarea unei expoziții fotodocumentare,
- defilare și gardă a unor subunități militare la monumentele eroilor din 1917,
- depuneri de coroane de flori,
- desfășurarea simpozionului științific „Memoria Oituzului”.

1992, august, 15. S-au sărbătorit la Onești, 75 de ani de la nașterea profesorului universitar Alexandru Piru, născut la 22 august 1917 la Bacău, decedat în 1993, membru în Colegiu de Onoare al Fundației „George Călinescu”. Despre personalitatea celui omagiat au vorbit: Dan Dumitrescu, Dorin Speranția, Constantin Berdilă, Alexandru Petrescu, Constantin Th. Ciobanu și ing. Constantin Uzun, primarul municipiului, care a prezentat Hotărârea Consiliului Local privind acordarea titlului de „Cetățean de Onoare” al municipiului Onești, domnului Alexandru Piru și i-a înmănat acestuia cheia municipiului - gazdă.

1992, septembrie. A început activitatea Centrului de zi al organizației „Binecuvântați copiii”, ce are ca scop ameliorarea calității vieții copiilor cu nevoi speciale.

1992, octombrie, 28. A fost omagiat profesorul Ioan Micu, la împlinirea a 80 de ani de viață. Pentru meritele deosebite ale profesorului Ioan Micu, față de școala și cultura oneșteană i s-a acordat titlul de „Cetățean de Onoare” al municipiului Onești.

Vorbind despre personalitatea lui Ioan Micu, profesorul și poetul Constantin Th. Ciobanu, președintele Fundației Naționale „George Călinescu”, a spus printre altele:

„Domnului Ioan Micu, oneștean de peste trei decenii, orașu-i datorează în primul rând modelul clasic al Profesorului. Din auzite, ori din cunoștință directă, mai tot localnicul acestor ani deține o imagine a distinsului dascăl de limba latină. Memorabila-i figură stăruie mai ales în mintea zecilor de promoții liceale ce s-au perindat, înobilându-se cu învățătura Domniei sale.”

1993, mai, 27. Firma DEEA a introdus televiziunea prin cablu în Onești – I.C.O. – TV.

1993, august, 23. Moare la Onești profesorul și pictorul Gheorghe Mocanu (născut la Vâlcele – Târgu Ocna în 1938).

1993. În mina de sare „Trotuș” de la Târgu Ocna (dată în exploatare în 1970), la o adâncime de 240 de m față de suprafață, sarea a fost scoasă cu grijă, după un plan ingenios și rezultatul a fost interiorul unei biserici. Catapeteasma a fost adusă de la o biserică mai veche de la Urechești iar altarul și stranele sunt cioplite în sare. Biserica a fost ridicată în cinstea mării mucenice Varvara, ocrotitoarea minerilor.

Biserica de sare este punctul de atracție a turiștilor din întreaga țară.

1994, august, 29. În jurul orei 14, în Gara Borzești, a izbucnit un incendiu de proporții uriașe, ca urmare a tamponării unor vagoane care urmau să completeze o garnitură încărcată cu benzină. După câteva ore, pompierii au reușit să lichideze incendiul, evitându-se o catastrofă.

1994, septembrie, 30, octombrie 1 și 2. S-au sărbătorit 500 de ani de la zidirea bisericii din Borzești de către Ștefan cel Mare. Cu acest prilej a fost tipărită monografia acestui monument, s-a desfășurat o sesiune de comunicări științifice și s-au pus bazele unui muzeu de artă feudală. În 1994 s-a făcut ultima reparație a bisericii.

1994, octombrie, 2. Pe un podium ridicat în incinta Bisericii din Borzești, a avut loc prima audiție a cantatei „Ștefan – Domn cel Mare” a compozitorului oneștean Ion Cunțan, pe un libret de Nicușor Constantinescu și Corneliu Cristea. Compoziția este axată în principal pe cunoscuta legendă a stejarului din Borzești.

1994, noiembrie – 1996, noiembrie. La S.C CHIMCOMPLEX S.A. Borzești a fost re tehnologizată producția de sodă caustică și produse clorosodice. Pe calea unei investiții de 70 de milioane de dolari s-a construit, în colaborare cu firma KPUPP UHDE din Germania, complexul “SODA M”, cu o electroliză cu membrană schimbătoare de ioni.

1995. Unitățile de gospodărire comunală și locativă au fost reorganizate sub autoritatea consiliilor locale municipale și orașenești. La Onești funcționează S.C. ONEDIL S.A.

1995, mai. Prefectura Bacău a probat ca Biblioteca Municipiului Onești să poarte numele romancierului și istoricului Radu Rosetti.

1995, iulie, 1. Populația municipiului Onești este de 60.485 locuitori.

Evoluția populației din Onești a fost următoarea:

Anul	Nr. Locuitori	Anul	Nr. Locuitori
1835	535	1966	35.663
1912	3196	1977	41.577
1930	3879	1985	52.351
1948	4247	1988	54.048
1956	11.253	1992	59.008

1996, februarie. Cu ocazia acordării noii denumiri a Bibliotecii Municipale, aceasta a omagiat, printr-un simpozion și o expoziție de carte, pe Radu Rosetti, patronul spiritual al instituției, când se împlineau 70 de ani de la moartea lui.

1996. Filiala Electrocentrale Borzești are o putere instalată de 855 M.W. și realizează o producție zilnică de 13,5 milioane de Kwh și 26000 G.cal. nergie termică.

1996, octombrie, 18. A avut loc prima ediție a Colocviilor Bibliotecii Municipale „Radu Rosetti”. La această primă ediție au participat descendenții lui Radu Rosetti: d-na Elisaveta Varlam, fiica generalului Radu R. Rosetti și nepoata lui Radu Rosetti și Ion Varlam, strănepot a lui Radu Rosetti.

1997. Începând cu acest an, Cenaclul rebusist „Cosânzeana” de pe lângă Biblioteca Municipală „Radu Rosetti” din Onești, unul din cele mai vechi din țară, poartă numele lui Mircea Mărdărescu, cinstind astfel numele și memoria celui care a pus bazele rebusismului oneștean.

1997, aprilie. La data împlinirii a 120 de ani de la nașterea istoricului și teoreticianului militar, generalul Radu R. Rosetti, fiul lui Radu Rosetti, în cadrul unui simpozion, se propune ca o stradă din apropierea bibliotecii să poarte numele de „General Radu R. Rosetti”.

La 18 aprilie, Consiliul Județean Bacău a aprobat schimbarea denumirii străzii Progresului din Onești, în strada General Radu R. Rosetti.

1998, aprilie, 10. A decedat profesorul Ioan Micu, cetățean de onoare al municipiului Onești.

1998, iunie 12-13. Au avut loc la Onești manifestările prilejuite de aniversarea a 70 de ani de lectură publică în Onești și cea de-a doua ediție a Colocviilor Bibliotecii Municipale „Radu Rosetti”.

Cu un fond de carte de circa 150.000 de volume și peste 6000 de cititori, Biblioteca Municipală „Radu Rosetti” este una din cele mai solide și mai prestigioase instituții de cultură ale orașului. Structura fondului de carte al bibliotecii din Onești se prezintă astfel:

Anul	Nr. unități bibliotecare (volume, discuri, diafilme, diapozitive, benzi magnetice)
1928	700
1950	2040
1968	39120
1978	72350
1980	74298
1985	90365
1990	110000
1997	146301

1998, iunie, 18. A luat ființă Asociația Municipală „Cultul Eroilor” din Onești, care are drept scop, continuarea tradiției de cinstire a eroilor neamului, prin îngrijirea și restaurarea operelor comemorative de război, monumentelor, cimitirelor și mormintelor individuale de eroi. Asociația municipală face parte din Asociația Națională „Cultul Eroilor”, asociație apolitică patronată de Ministerul Apărării Naționale și Patriarhia Ortodoxă Română.

1998, septembrie, 17-20. S-a desfășurat ediția XXX a „Zilelor Culturale Călinesciene” la Onești și Tescani. Printre participanți: Nicolae Manolescu, George Pruteanu, Laurențiu Ulici, Constantin Th. Ciobanu, Mircea Cărtărescu, Varujan Vosganian, Horațiu Mălăele, Valerian Sava, Ioan Grosan, Gabriel Dimisianu.

1998, septembrie, 19. S-a inaugurat noul sediu al Sucursalei CEC Onești din b-dul Oituz. **1998.** Fundația Națională „George Călinescu” din Onești a reeditat „Istoria literaturii române de la origini până în prezent” a lui George Călinescu.

1998, noiembrie, 22. Începând cu această dată, corala „Armonia” din Onești, care a luat ființă în luna februarie 1993, poartă numele celui care i-a dat viață – Ion Cunțan. Corala „Armonia – Ion Cunțan” promovează muzică de gen, lirică națională și universală, religioasă, laică și patriotică.

1998, decembrie. A fost lansat volumul „Microfoane... interceptate”, care prezintă o serie de interviuri realizate de Mihai Pauliuc cu o serie de personalități oneștene, urmat în iulie 1999 de volumul al doilea. Mihai Pauliuc este cunoscut cititorilor oneșteni și nu numai, ca ziarist, poet și autor de ziceri, meditații și cugetări aforistice. De-a lungul anilor a mai publicat: „La marginea liniștii”, versuri, în Editura Litera 1974, „Delictul prejudecății, vorbe ca... lumea”, în 1991, „Exerciții de recuperare, cugetări cu... scaun la cap”, în Editura Plumb, Bacău 1992, „Oul lui Columb, meditații cordiale”, în Editura Plumb, Bacău 1993, „Totul pe o carte, cugetări... antume”, în Editura Plumb, Bacău 1995, „Înscrisuri de buzunar” poezii, în Editura Plumb, Bacău 1995, „Prețul hârtiei, ziceri la... purtător”, în Editura Plumb, Bacău 1997. Volumele „Exerciții de recuperare”, „Oul lui Columb” și „Totul pe o carte”, au fost ilustrate de pictorul Vasile Văleanu.

1998, decembrie, 23. La sediul Fundației Naționale „George Călinescu”, și-a lansat volumul de poezie și proză intitulat „Crăciun fără unicorn”, poetul oneștean Ciprian Ene. Lansarea a avut loc în prezentarea cunoscutului poet Constantin Th. Ciobanu.

1999, aprilie, 18-25. La Onești a avut loc a IV-a ediție a Festivalului Internațional de muzică ușoară pentru copii „TI AMO”. Organizatorii au dedicat această manifestare artistică copiilor din Kosovo. În timpul acestei manifestări muzicale a fost prezent pentru câteva zile la Onești, poetul Grigore Vieru.

1999, mai, 1. S-a înființat Protoeria Onești. Primul protopop al protoeriei este preotul Constantin Alupei.

1999, iunie, 17-20. A avut loc a XXXI-a ediție a „Zilelor Culturale Călinesciene”, organizată de Fundația Națională „G. Călinescu” în colaborare cu Centrul de Cultură „Rosetti Teascani – George Enescu”, Uniunea Scriitorilor din România și Primăria municipiului Onești. Această ediție a coincis cu sărbătorirea a 100 de ani de la nașterea lui George Călinescu. La această ediție, la care au participat Nicolae Manolescu, Nicolae Breban, Gabriel Dimiseanu, Ion Simuț, Mircea Cărtărescu, Constantin Th. Ciobanu, Varujan Vosganian, Sergiu Adam, Constantin Berdilă, Horațiu Mălăieles, Dan Mănuță și alții, s-au acordat două premii:

- MARELE PREMIU lui Nicolae Manolescu,
- PREMIUL SPECIAL lui Constantin Berdilă.

1999, iulie. Consiliul Municipal Onești al Asociației Naționale „Cultul Eroilor” a organizat, în comuna Oituz, o amplă manifestare dedicată omagierii generalului Eremia Grigorescu, eroul de la Oituz și Mărășești și eroicelor jertfe ale ostașilor români din primul război mondial.

În prezența a numeroși localnici, istorici, oameni de cultură și oficialități, la Cimitirul Eroilor (un osuar ce adăpostește rămășițele pământești a 18657 de ostași) s-a săvârșit o slujbă religioasă, urmată de discursurile colonelului Corneliu Chirieș (președintele Comitetului Județean Bacău al Asociației „Cultul Eroilor”) și al preotului profesor Ilie Moldovan. A fost prezentă corala „Armonia” din Onești și un cor al Institutului Teologic din Sibiu. Manifestarea a continuat într-o atmosferă festivă la biserica „Sf. Ilie ” din Poiana Sărată.

1999, august. La sfârșitul acestei luni au început lucrările de construcție a viitorului sediu al Primăriei municipiului Onești.

Construcția se întinde pe o suprafață de 4785 m.p. și este situată pe b-dul Oituz între biblioteca „Radu Rosetti” și magazinul Universal. Ea va fi formată din cinci corpuri ce vor domina zona datorită unui turn dispus pe nouă nivele, cu o înălțime de 39 de metri. Subsolul va găzdui Comandamentul de Protecție Civilă și va fi prevăzut cu un adăpost și câteva spații tehnice. La parter va fi construită o sală cu 40 de locuri destinată ședințelor Consiliului Local.

2001, aprilie. A fost terminată construcția Bibliotecii R. Rosetti, finanțată de către Primăria Onești, urmând apoi amenajările interioare.

2001, 30 iunie. A avut loc inaugurarea acestui centru cultural-formativ al comunității.

*/**/**/**/**/**

BIBLIOGRAFIE

- ADĂNILOAIIE N., DAN BERINDEI – „Reforma agrară din 1864”, Ed. Academiei, 1967, pag.231
- AGRIGOROAIEI ION – „1907 în perspectivă istorică”, coordonator Ed. Junimea, Iași, 1988, pag.190
- ALEXANDRESCU MARIA, ELENA BEDIVAN - Revista „Invenții și Inovații”, vol.IV, nr.12, 1969, pag.447-453.
- ALEXANDRU AVERESCU – „Notițe zilnice din război. 1916-1918”, Ediția a II-a, București, 1937, vol.II, pag.204
- ALMAȘ DUMITRU – „Mihai Vodă Viteazul”, Ed. Științifică, 1966, pag.55
- ALMAȘ DUMITRU – „Miron Costin”, Ed. Meridiane, 1973, pag.91
- ALMAȘ DUMITRU – „Petru Voievod Rareș”, Ed. Meridiane 1970, pag.25
- ALMAȘ DUMITRU – „Popasuri la vetrele istoriei românești”, Ed. Didactică și Pedagogică, 1981, pag.146
- ALMAȘ DUMITRU – „Popasuri la vetrele istoriei românești”, Ed. Didactică și Pedagogică, 1981, pag.58
- ARTIMON ALEXANDRU – „Cercetările arheologice de la Târgu Trotuș din anii 1987-1989”, în CARPICA, XX, 1989, pag.221-239
- ARTIMON ALEXANDRU, C. EMINOVICI – „Tezaurul monetar din secolul al XVIII-lea, descoperit la Mănăstirea Cașin, jud. Bacău”, în CARPICA, IV, 1971, pag.344-348
- ARTIMON ALEXANDRU – „Un tezaur monetar din secolele XVI-XVII descoperit în comuna Ștefan cel Mare (jud. Bacău)”, in CARPICA, XII, 1980, pag.215-223.
- BADEA M., ILINCIOIU I. – „Răscoala țăranilor din România”, București, 1967, pag.44
- BÂRLĂDEANU VICTOR – „Pe meleaguri trotușene”, Ed. Meridiane, 1969, pag.11
- BOCU SEVER – „Dictatura se amuză”, Ed. PACO, 1997, pag.203
- BOGZA GEO – „Priveliști și sentimente”, Ed. Minerva, 1972, pag.83-90
- BORDEIANU MIHAI, PETRU VLADCOVSCHI – „Învățămintul românesc în date”, Ed. Junimea, Iași, 1979, pag.179, 205
- BOTEZ C., L. EȘANU, I. SAIZU – „Județul Bacău. Pagini memorabile din lupta maselor”, Bacău, 1974, pag.19
- BRĂDIȘTEANU NICOLAE – „Chemarea” a răsunat în pustiu”, în Magazin Istoric, Nr. 10, octombrie 1972, pag.56-59
- BUZDUGAN CONSTANTIN – „Itinerare arhiologice moldovene”, Ed. Sport- Turism, 1981, pag.122
- CANTEMIR DIMITRIE – „Descrierea Moldovei”, ESPLA, 1956, pag.62, 74-75
- CĂLIN LIVIU – „Camil Petrescu în oglinzi paralele”, Ed. Minerva, 1976, pag.16
- CĂLINESCU GEORGE – „Croniclele optimistului”, Ed. pentru Literatură, 1964, pag.256
- CĂLINESCU GEORGE – „Scrieri despre artă”, vol.I, Ed. Meridiane, 1968, pag.250.
- CĂLINESCU MARGARETA – „Confesiuni”, din volumul „50 de ani de lectură publică oneșteană”, 1978, pag.33
- CERNOVODEANU PAUL – „Societatea feudală românească văzută de călători străini” (secolele XV-XVIII), Ed. Academiei, 1973, pag.19
- CHIRICĂ IOAN – „Nadia”, Ed. Sport-Turism, 1977, pag.7.
- CUPȘA ION – „Armata română în campaniile din anii 1916-1917”, Ed. Militară, 1967, pag.324
- DELAVRANCEA BARBU – Opere, vol.IX, Ed. Minerva, 1974, pag. 459
- DESAGĂ DUMITRU – „Rememorări”, din volumul „50 de ani de lectură publică oneșteană”, Gh. Gheorghiu-Dej, 1978, pag.34
- DOBRINCU DORIN – „O catastrofă uitată: campania armatei române din 1916”, în „MONITORUL DE DUMINECĂ” din 13 decembrie 1998
- DRAGOMIR KIRIAC – „Documente revelatoare care certifică prezența primelor mărci poștale în patru birouri de expediție nesemnlate până acum”, în Almanah Filatelic, 1988, pag.43
- DUMITRESCU POLIHRON – „Ascultând chemarea”, Ed. Militară, 1968, pag.128
- EMINOVICI CONSTANTIN, CONSTANTIN BUZDUGAN – „Biserica domnească din Borzești la 500 de ani”, Bacău, 1994
- FAY ȘTEFAN J. – „Caietele unui fiu risipitor”, Ed. Humanitas, 1994, pag.31, 211
- GANE C. – „Trecute vieți de doamne și domnițe”, Ed. Junimea, Iași, 1971, vol.I, pag.290, 293
- GÂRNEAȚA DOMNICA – „Inel, inel de aur”, Ed.Albatros, 1982, pag.132-133.

- GÂRNEAȚĂ DOMNICA – „Pe drum de seară”, Ed. Albatros, 1980, pag.5 și 70
- GÂRNEAȚĂ DOMNICA – „Tributul”, Ed. Gemina, 1994, pag.184.
- GAVRILOVICI ERNEST – „Memorii de pace”, Ed. Albatros, 1981, pag.120
- GEORGESCU VLAD – „Istoria României”, Ed. Humanitas 1992, pag.40, 144
- GEORGESCU VLAD – „Istoria românilor de la origini până în zilele noastre”, Ed. Humanitas, 1992, pag.213
- GIURESCU CONSTANTIN C. – „Istoria românilor”, vol.III, partea I-a , pag.344, București, 1946.
- GIURESCU CONSTANTIN C. – „Principatele române la începutul secolului al XIX-lea”, Ed. Științifică, 1957, pag.172, 212-214.
- GIURESCU CONSTANTIN C., DINU C. GIURESCU – „Istoria românilor din cele mai vechi timpuri până astăzi”, Ed. Albatros, 1971, pag.600
- GROZA OCTAVIAN – „Electrificarea țării în anii socialismului” în revista Energetica, vol.XVII, august 1969, pag.361-368.
- IACOVACHI ION N. – „Inginerul Anghel Saligny un mare constructor și inovator”, în revista Invenții și Inovații, vol.I, nr.1, 1971, pag.25-29
- ICHIM DORINEL – „Zona etnografică Troțuș”, Ed. Sport-Turism, 1983, pag.25, 109
- ICHIM EUGEN – „Generalul de corp de armată Nicolae Șova, strălucit fiu al oștirii române”, în CARPICA, XXIV, 1993, pag.195
- ILIESCU OCTAVIAN – „Monede în România”, Ed. Meridiane, 1970, pag.48
- IONESCU GRIGORE – „Arhitectura pe teritoriul României de-a lungul veacurilor”, Ed. Academiei, 1982, pag.636.
- IONESCU NICOLAE – „Generalul Eremia Grigorescu”, Ed. Militară, 1967, pag.34
- IORGA NICOLAE – „Istoria Bisericii Românești”, Ed. Gramar, 1995, vol.II, pag.89
- IORGA NICOLAE – „O viață de om așa cum am fost”, Ed. Minerva, 1984, pag.233
- IORGA NICOLAE – „Pagini alese”, Ed. pentru Literatură.1965, apg.152
- IORGA NICOLAE – „Priveliști din țară”, Ed. pentru Turism, 1974, pag. 76, 77
- IORGA NICOLAE – „România cum era până la 1918”, Ed. Minerva, 1972, vol.II, pag. 241
- IORGA NICOLAE – „Studii și documente cu privire la istoria românilor”, vol.VI, București, 1904, pag.392
- IORGA NICOLAE – „Studiu asupra Evului Mediu românesc”, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1984, pag.179
- IRIMIA NICOLAE – „Oneștiul în primul război mondial”, din volumul Mărăști, Mărășești, Oituz 1917-1977, Bacău, 1979, pag.97
- JUVARA ION – „Așa au fost. amintirile unui chirurg”, Ed. Du-Style, 1996, pag.257-261
- KOGĂLNICEANU MIHAIL – „Scrieri.Note de călătorie”, Ed. pentru Literatură, 1967, pag.134
- LĂZĂRESCU DAN A. – „Imaginea României prin călători”, vol.I, 1716-1789, Ed. Sport-Turism, 1985, pag.210.
- LOHAN OCTAVIAN – Prefață la romanul lui Mihail Celarianu, “Femeia sângelui meu”, Ed Literatorul, Craiova, 1991, pag.8
- MANOLESCU RADU – „Comerțul Țării Românești și Moldovei cu Brașovul”, Ed. Științifică, 1965, pag.81
- MARCEL SAPIRA, SABIN BRĂTAN – „Ștampilele de serviciu ale căilor ferate române utilizate pentru obliterarea unor mărci poștale post clasice”, în Almanahul Filatelic, 1988, pag.73
- MARTINAȘ DUMITRU – „Originea ceangăilor din Moldova”, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1985, pag.12
- MARTINESCU PERICLE – „Costache Negri”. Ed. Tineretului, 1966, pag.276
- MĂRIEȘ STELA – „Supuși străini din Moldova în perioada 1781-1862”, Universitatea „Al. I. Cuza” Iași, 1985, pag.148.
- MEASNICOV IOAN – „Aspecte ale modificării structurii populației orașelor din România în perioada 1956-1966”, în Revista de statistică, Nr.9, 1970, pag.37.
- MEASNICOV IOAN, ILIE HRISTACHE, VLADIMIR TREBICI – „Demografia orașelor României”, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1977, pag.86.
- MICU IOSIF – „Teme și subiecte filatelice din istoria României”, Ed. Albatros, 1980, pag.119, 166
- MIHĂILESCU VINTILĂ – „Drumul meu în geografie”, Ed. Științifică, 1970, pag.116
- MIHĂILESCU VINTILĂ – „Lecturi geografice”, Ed. Albatros, 1974, pag.110
- MIHURDEA V. – „Relațiile agrare din secolul al XVIII-lea în Moldova”, Ed. Academiei, 1968, pag.147
- MILICESCU EMILIE ST. – „Pe urmele lui Delavrancea”, Ed. Sport-Turism, 1986, pag.67, 83
-

- MISSIR IOAN – „Doi ani de muncă”, București, Ed. Cartea Românească, 1920
- MISSIR IOAN – „Fata Moartă”, Ed. Minerva, 1977, pag.145
- MOCANU VASILE – „Anotimpurile de foc ale Oituzului, Ed. Militară”, 1984, pag.29
- MURARIU IOAN – „Comerțul intern al Moldovei în sec. XVIII-XIX”, în *CARPICA XII*, 1980, pag.229-244.
- MURARIU IOAN – „Harta administrativă a Moldovei în anul 1816”, în *CARPICA XXI*, 1990, pag.53
- NEGRI COSTACHE – „Scrieri”, Ed. Pentru Literatură, 1966, pag.216, 292
- NICOARĂ IOLANDA, ROMULUS RUSNEAC – „Slănic Moldova”, Ed. Sport-Turism, 1981, pag.37-38, 128
- NICOLAE IRIMIA – „Onești. Schiță monografică”, 1977, pag.16, Biblioteca Municipală Onești
- NICOLESCU G. C. – „Viața lui Vasile Alecsandri”, Ed.pentru Literatură, 1962, pag.13.
- OLTEANU ȘTEFAN, CONSTANTIN ȘERBAN – „Meșteșugurile în Țara Românească și Moldova în Evul Mediu”, Ed. Academiei 1969, pag.147
- OLTEANU MARCEL – „Victoria de la Oituz”, din ziarul *Scânteia*, nr.10867 din 28 iulie 1977
- OLTEANU MARCEL – „În poarta Oituzului (1917), Amintiri din zile aspre”, din volumul *Mărăști, Mărășești, Oituz, 1917-1977*, Bacău, 1979, pag.13
- OPRESCU GEORGE - „Istoria Artelor Plastice din România”, Ed. Meridiane, 1968, vol.I, pag.329
- PANTAZI ION – „Am fost în iad”, București, 1992, pag.219
- PAULIUC MIHAI – „Microfoane... interceptate”, Ed. Plumb, Bacău, 1998, pag.163.
- PETRESCU CAMIL – „Patul lui Procust”, E.S.P.L.A., 1957, pag.222
- PETRESCU CEZAR – „Întunecare”, Ed. Pentru Literatură, 1965, vol.I, pag.404
- PIRU ALEXANDRU – „Surzătorul Alecsandri”, Ed. Minerva 1991, pag.83, 108
- PIRU ALEXANDRU – „C. NEGRUZZI”, Ed. Tineretului, 1966, pag.22
- PLATON GHEORGHE – „Domeniul feudal în Moldova în preajma revoluției de la 1848”, Ed. Junimea, Iași, 1978, pag.62
- PLATON GHEORGHE – „Geneza revoluției române de 1848”, Ed. Junimea, Iași, 1980, pag.161.
- PREDA MARIN – „INTRUSUL”, Ed. pentru Literatură, 1968.
- RADINA MIRCEA – „Sarja nemuritoare. Voluntarul Gheorghe Donici”, Ed. Militară, 1978, pag.19, 65
- ROSETTI RADU – „Amintiri din prima tinerețe”, București, 1927, pag.5-6
- ROSETTI RADU – „Amintiri”, Ed. Fundației Culturale Române, 1996
- ROSETTI RADU – „Cele dintâi amintiri”, în *Scieri*, Ed. Minerva, 1980, pag.655
- ROSETTI RADU – „Familia Rosetti”, București, 1938, pag.155
- ROSETTI RADU – „Pagini de jurnal”, Ed. Adevărul București, 1993
- ROSETTI RADU – „Scieri. Restitutio”, Ed. Minerva, 1980, pag.676.
- RUSE ION – „Martor în constelații”, Ed.Tineretului, 1964
- RUSSO ALECU – „Soveja. Ziarul unui exilat politic la 1846” în „*Piatra teiului*”, Ed. Pentru Literatură, 1963, pag.203-240
- SADOVEANU MIHAI – „Viața lui Ștefan cel Mare”, Ed. Minerva, 1973, pag.253
- SADOVEANU MIHAI – „Zodia cancerului sau Vremea Ducăi Vodă”, Ed.pentru Literatură, 1969, pag.220
- SANDRU ION, CONSTANTIN V. TOMA, NICU AUR – „Orașele troțușene.Studii de geografie umană II”, Bacău, 1989, pag.178
- SCORPAN COSTIN – „Istoria României. Enciclopedie” Ed. Nemira, 1997, pag.669.
- SCURTU IOAN, GHEORGHE POPESCU, EUFROSINA POPESCU, DOINA SMÂRCEA – „Istoria României între anii 1918-1944. Culegere de documente”, Ed. Didactică și Pedagogică, 1982, pag.338
- STOICESCU NICOLAE – „Dicționar al marilor dregători din Țara Românească și Moldova.sec.XIV-XVII”, Ed. Enciclopedică Română, 1971, pag.356
- ȘANDRU D. – „Reforma agrară din 1921 în România”, Ed. Academiei, 1975, pag.35
- ȘANDRU IOAN – „Regiunea subcarpatică Onești”, Bacău, 1949
- ȘENDREA CONSTANTIN, FIRU MIHAI – „Aripi românești”, Ed. Militară, 1966
- TATU CONSTANTIN – Grenadierul Mușat, Ed. Militară, 1979
- TĂNĂSESCU PETRICĂ – „Zborul ciocârliei. Eroul căpitan IOAN FĂTU”, Ed. Militară, 1978.
- THEODORESCU RĂZVAN – „Civilizația românilor între medieval și modern”, Ed. Meridiane, 1987, pag.251
- THEODORU RADU – „Strămoșii”, Ed. Albatros, 1972, pag.385

- TOMA IANCU NAPOLEON – „Dicționarul actorilor de film”, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1977, pag.17
- TUCA FLORIAN, MIRCEA COCIU – „Monumente ale anilor de luptă și jertfă”, Ed. Militară, 1983
- TUDORAN POMPILIU – „Domnii trecătoare, domnitori uitați”, Ed. Facla, 1983, pag.237, 255
- TUDORAN RADU – „Anotimpuri”, Ed. Minerva, 1972, pag.393.
- UNGUREANU AL. – „Orașele din Moldova. Studiu de geografie economică”, Ed. Academiei, 1980, pag.126.
- UNGUREANU GH. – „Rufetul ocnelor din Moldova și revolta savagăilor din 1843”, in Studii și materiale de istorie modernă, vol.I, București, 1957, pag.112
- UNGUREANU IOAN – „Cronica activității muzeului județean de istorie „IULIAN ANTONESCU” - Bacău, în perioada anilor 1990-1992”, în, CARPICA XXIV, 1993
- VĂCĂRAȘU IULIA – „Valea Trotușului”, Ed. Sport-Turism, 1980, pag.36, 77
- VIDRAȘCU A. – „Flueraș. Povestire din timpul războiului”, Tipografia I.C. Văcărescu, 1927, pag.55
- VINTILĂ PETRU – „Orașe fără arhive”, Ed. Tineretului, 1964, pag.120-135.
- VLAHUȚĂ ALEXANDRU - povestirea „LA BORZEȘTI”, din volumul „Borzeștii și Ștefan cel Mare”, București, Tipografia Clementa, 1904
- WERTHEIMER-GHICA JAUQUES – „Gheorghe Tătărescu și revoluția de la 1848”, Ed. Meridiane, 1971, pag.10
- ZDRECIUC SILVIA, MIRCEA DUMITRESCU – „Concursul de olărie din 1908”, în Revista Muzeelor, Nr.1, 1970, pag.68
- ZINCĂ HARALAMB – „Și a fost ora H”, Ed. Militară, 1971, pag.39
- *„Actul de vânzare prin care NICU ALCAZ vinde către Banca Moldovei moșia Onești”, din „Hotărnicia moșiei Onești din județul Bacău”, înscriere regulată de Oficiul portăreilor tribunalului județului Bacău Nr.539 din 1886, noiembrie, 20.
- *ALMANAHUL FILATELIC, 1981, pag.49.
- *ALMANAHUL CINEMA 1986, pag.64.
- *ALMANAHUL „ATENEU”, BACĂU, 1987, pag.82
- *ALMANAHUL ATENEU, 1989, Bacău, pag.52
- *ARHIVELE STATULUI BACĂU – Acte privitoare la reforma agrară din 1945
- *BULETINUL OFICIAL Nr.163-165 din 1968.
- *BULETINUL OFICIAL Nr.37 din 17 noiembrie 1958
- *„Catalogul documentelor moldovenești”, vol.III, 1653-1675, București, 1968, pag.140, doc.nr.582
- *„Catalogul documentelor moldovenești”, vol.III, 1653-1675, București, 1968, pag.202-203, doc.nr.899
- *„Catalogul documentelor moldovenești”, vol.III, 1653-1675, București, 1968, pag.207, doc.nr.922
- *„Catalogul documentelor moldovenești”, vol.III, 1653-1675, București, 1968, pag.140, doc.nr.582
- *„Catalogul documentelor moldovenești”, vol.III, 1653-1675, București, 1968, pag.69, doc.nr.224
- *„Catalogul documentelor moldovenești”, vol.III, 1653-1675, București, 1968, pag.114, doc.nr.449
- *„Catalogul documentelor moldovenești”, vol.III, 1653-1675, București, 1968, pag.354, doc.nr.1657
- *„Catalogul documentelor moldovenești”, București, 1970, (1676-1700) vol. IV, pag. 366, doc. nr. 1645.
- *„Catalogul documentelor moldovenești”, vol.V, 1701-1720, București 1975, pag.227-228, doc.nr. 853.
- *„Catalogul documentelor moldovenești” vol.V, București 1975, pag.271, doc.nr. 1010.
- *„Catalogul documentelor moldovenești”, vol.V, 1701-1720, București, 1975, pag.332, doc.nr.1220
- *„Catalogul documentelor moldovenești”, vol.V, 1701-1720, București, 1975, pag.448-449, doc.nr.1634
- *„Catalogul documentelor moldovenești”, vol.V, 1701-1720, București, 1975, pag.473, doc.nr.1732
- *„Catalogul documentelor moldovenești”, vol.IV, 1676-1700, București, 1970, pag.54, doc.nr.139
- *„Cronica anonimă a Moldovei, 1661-1729”, Ed Academiei, 1975, pag 76
- *DICȚIONARUL ENCICLOPEDIC ROMÂN, Ed. Politică, 1965, vol.III, pag.111.
- *DICȚIONAR ENCICLOPEDIC ROMÂN, vol.IV, Ed. Politică, 1966, pag.147
- *DICȚIONAR ENCICLOPEDIC, Ed. Enciclopedică, 1996, vol.II, pag.524
- *DICȚIONAR ENCICLOPEDIC, 1993, vol.I, pag.426.
- *DICȚIONARUL ENCICLOPEDIC ILUSTRAT, Ed. Cartier, Chișinău, 1999, pag.1286, 1719
- *„Documente privind relațiile agrare în veacul al XVIII-lea”, vol.II, Moldova, Ed. Academiei, 1965, pag.160-161, doc.nr.95
- *„Documente privind relațiile agrare în veacul al XVIII-lea, vol.II, Moldova”, Ed. Academiei, 1966, pag.313, doc.nr.290

- *„Documente privind agrare din veacul al XVIII-lea”, vol.II, Moldova, Ed. Academiei, 1966, pag.162-163, doc.nr.97
- *„Documente privind relațiile agrare în veacul al XVIII-lea”, vol.II, Moldova, Ed. Academiei, 1966, pag.349, doc.nr.336
- *„Documente privind relațiile agrare în veacul al XVIII-lea”, vol.II, Moldova, Ed. Academiei, 1966, pag.457, doc.nr.477
- *„Documente privind relațiile agrare în veacul al XVIII-lea”, vol.II, Moldova, București, 1966, pag.679, doc.nr.672.
- *„Documente privind relațiile agrare în veacul al XVIII-lea” vol.II, Moldova, București, 1966, pag.684, doc.nr.676
- *„Documente privind relațiile agrare în veacul XVIII-lea”, vol.II, Moldova, Ed. Academiei, 1966, pag.714-716, doc.nr.709.
- *„Documenta Romaniae Historica, A. Moldova”, vol.II, Ed. Academiei, 1976, pag.333, doc.nr. 219
- *„Documenta Romaniae Historica, A. Moldova”, vol.II, Ed. Academiei, 1976, pag.2, doc.nr. 2
- *„Documenta Romaniae Historica, A. Moldova”, Ed. Academiei, 1980, vol.III, pag.66, doc.nr. 37
- *„Documenta Romaniae Historica, A. Moldova”, Ed. Academiei, 1980, vol.III, pag.484, doc.nr. 269
- *„Documenta Romaniae Historica, A. Moldova”, Ed. Academiei, 1980, vol.III, pag.505, doc.nr. 283
- *„Documenta Romaniae Historica, A.Moldova”, Ed. Academiei, 1969, vol.XIX 1626-1628, pag.246-247, doc.nr.186
- *„Documenta Romaniae Historica, A.Moldova”, Ed. Academiei, 1969, vol.XIX 1626-1628, pag.250, doc.nr.188
- *„Documenta Romaniae Historica, A.Moldova”, Ed. Academiei, 1969, vol.XXI, pag.289-292, doc.nr.234
- *„Documente privind istoria României, Seria A Moldova veacul XVI”, vol.I, 1501-1550, București 1953, pag.196-197, doc.nr.173
- *„Documenta Romaniae Historica, A. Moldova” veacul XVI-lea, vol.I (1501-1550), București 1953, pag.431-515, doc.nr.394 și 462
- *„Documente privind istoria României, seria A Moldova”, veacul XVI, vol.II 1551-1570, București 1951, pag.90-91, doc.nr.81
- *„Documente privind istoria României, seria A Moldova”, veacul XVI, vol.III 1571-1590, București 1951, pag.164, doc.nr.215
- *„Documente privind istoria României, seria A Moldova”veacul XVI, vol.III 1571-1590, București 1951, pag.262-263, doc.nr.316
- *„Documente privind istoria României, seria A Moldova”, veacul XVII, vol.I 1601-1605, București, 1952, pag.168, doc.nr.238
- *„Documente privitoare la istoria economică a României”, vol.II, „Orașe și târguri, 1776-1861”, Moldova, seria A, Ed. Academiei, 1960, pag.70-72, doc.nr.41.
- *„Documente privitoare la istoria economică a României. Orașe și târguri”, 1776-1861, Moldova, Seria A, vol.II, 1960, pag.468, doc.nr.79.
- *„Documente privitoare la istoria economică a României”, vol.II. Orașe și târguri .1776-1861, Moldova, Seria A, Ed. Academiei, 1960, pag.286-287, doc.nr.191
- *„Documente privitoare la istoria economică a României”, vol.II, Orașe și târguri, 1776-1861, Moldova, seria A, Ed. Academiei, 1960, pag.271-272, doc.nr.177
- *„Documente privitoare la anul revoluționar 1848 în Moldova”, București, 1960, pag.170-172, doc.nr.178
- *„Documente privitoare la anul revoluționar 1848 în Moldova”, București, 1960, pag.242-243, doc.nr.263
- *„Documente privitoare la anul revoluționar 1848 în Moldova”, București, 1960, pag.290, doc.nr.324
- *ENCICLOPEDIA GEOGRAFICĂ A ROMÂNIEI, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1982.
- *INDUSTRIA ROMÂNIEI, 1944-1964, Ed. Academiei, 1964, pag. 233, 300
- *ISTORIA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI DIN ROMÂNIA, Compendiu, Ed. Didactică și Pedagogică, 1971, pag.379
- *„Hotărnicia moșiei Borzești, jud. Bacău, proprietatea d-nei MARIA GEORGES BOGDAN, 1899”

- *„Hotărnicia moșiei Onești din județul Bacău”, înscrierea regulată prin Oficiul portăreilor Tribunalului județului Bacău, Nr.539/1886, noiembrie 20
- *„Hotărârea Nr.5 din 24 februarie 1995 a Consiliului Județean Bacău”, in Monitorul Oficial al Județului din 16 august 1995.
- *„Instituții feudale din Țările Române”. Dicționar, Ed. Academiei, 1988, pag.481
- *MAREA CONFLAGAȚIE A SECOLULUI XX –Ed. Politică, 1974, pag.371
- *„Marea răscoală a țaranilor din 1907”, Ed. Academiei, 1967, pag.129-130, 247, 838
- *„Răscoala țaranilor din 1907”, vol.II - Documente din arhiva Ministerului Justiției și a Ministerului Instrucțiunii și Cultelor, publicate de V. ION, Ed.de Stat, 1948, pag.85, 277
- *Registru „Împroprietărirea țaranilor în vremea lui Cuza Vodă 1864”, de la Primăria Onești, copiat în 1931 de către notarul N. CĂLINESCU, după originalul din 1864, pag.9
- *„Repertoriul monumentelor istorice și obiectelor de artă din timpul lui Ștefan cel Mare”, Ed. Academiei, 1958, pag.238
- *Revista CINEMA Nr.5, 1963.
- *Ziarul ÎNAINTE, Bacău, Nr.53 din 22 februarie 1945
- *Ziarul ÎNAINTE, Bacău, nr.405 din 20 februarie, 1947
- *Ziarul ÎNAINTE, Bacău, nr.364 din 14 noiembrie, 1946
- *Ziarul VREMURI NOI, Bacău, nr.19 din 8 septembrie, 1946
- *Ziarul LUPTĂTORUL, Bacău, nr.48 din 26 martie, 1947
- *Ziarul ROMÂNIA LIBERĂ Nr.9241 din 11 iulie 1974.
- *Ziarul STEAGUL ROȘU, Bacău, Nr.6702 din 17 aprilie 1976.
- *Ziarul STEAGUL ROȘU, Bacău, Nr.6750 din martie 1977.
- *Ziarul STEAGUL ROȘU, Bacău, Nr.6755 din 23 aprilie 1977.
- *Ziarul STEAGUL ROȘU, Bacău, Nr.6757 din 7 mai 1977.
- *Ziarul STEAGUL ROȘU, Bacău, Nr.6773 din 27 august 1977.
- *Ziarul STEAGUL ROȘU, Bacău, Nr.6728 din 10 octombrie 1976.
- *Ziarul MOLDOVA, Bacău, nr.28 din 21 noiembrie, 1937
- *Ziarul PULS, Târgu Ocna, nr.63, din 13-19 august 1999
- *Ziarul STEAGUL ROȘU, Bacău, 9 iulie, 1970.
- *Ziarul CHIMISTUL, Gheorghe Gheorghiu-Dej, din 10 septembrie 1966
- *Ziarul BACĂUL Nr. 1366 din 24 februarie, 1941
- *Ziarul BACĂUL, Bacău, nr.126 din 6 iulie 1930
- *Ziarul BACĂUL, Bacău, Nr. 225 din 12 septembrie 1932
- *Ziarul BACĂUL Nr. 75 din 12 aprilie 1926
- *Ziarul CURIERUL, Onești, Nr.85 din 5-11 septembrie, 1994.
- *Ziarul CURIERUL, Onești, Nr.92 din 26 octombrie-2 noiembrie, 1994.
- *Ziarul STEAGUL ROȘU, Bacău, din 28 noiembrie 1981.
- *Ziarul ROMÂNIA LIBERĂ, Nr.14486 din 30 iulie 1991.
- *Ziarul TROTUȘ – EXPRES, Onești, Nr.20 din 24-30 septembrie 1998.
- *Ziarul TROTUȘ – EXPRES, Onești, Nr.29 din 27 noiembrie-3 decembrie 1998.
- *Ziarul TROTUȘ – EXPRES, Onești, Nr.35 din 8-14 ianuarie 1999.
- *Ziarul TROTUȘ – EXPRES, Onești, Nr.48 din 9-15 aprilie 1999.
- *Ziarul TROTUȘ – EXPRES, Onești, Nr.50 din 23-29 aprilie 1999.
- *Ziarul TROTUȘ – EXPRES, Onești, Nr.50 din 23-29 aprilie 1999.
- *Ziarul TROTUȘ - EXPRES, Onești, Nr 32, 18-23 decembrie 1998
- *Ziarul TROTUȘ – EXPRES, Onești, Nr.44, 12-18 martie, 1999
- *„1907 în perspectivă istorică”, Ed. Junimea, Iași, 1988, pag.49
- *Legenda „Negrea și Cașin” din volumul Povești Nemuritoare Nr.20, Ed. Ion Creangă, 1977, pag.161-165